

**STRATEGIA
OBSZARU PROWADZENIA POLITYKI
TERYTORIALNEJ RADZIEJOWA**

Spis treści

1.	Wstęp	4
2.	Synteza diagnozy wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych	4
2.1.	Zasięg przestrzenny i sieć osadnicza	4
2.2.	Informacje fizycznogeograficzne. Ochrona przyrody	7
2.3.	Turystyka	8
2.4.	Transport	8
2.4.1.	Sieć transportowa	8
2.4.2.	Drogi rowerowe.....	11
2.5.	Demografia.....	11
2.6.	Przedsiębiorczość	13
2.7.	Bezrobocie rejestrowane	15
2.8.	Pomoc społeczna i świadczenia na rzecz rodziny.....	16
2.9.	Opieka zdrowotna	17
2.10.	Opieka żłobkowa	18
2.11.	Wychowanie przedszkolne (w tym identyfikacja gmin spełniających warunek dostępowy wsparcia w zakresie infrastruktury wychowania przedszkolnego)	18
2.12.	Kształcenie ogólne (w tym identyfikacja gmin spełniających warunek dostępowy wsparcia w zakresie infrastruktury edukacyjnej bazy sportowej)	20
2.13.	Szkoły podstawowe i jakość kształcenia na poziomie szkoły podstawowej	21
2.14.	Szkoły ponadpodstawowe i jakość kształcenia na poziomie szkoły ponadpodstawowej.....	24
2.14.1.	Szkoły ponadpodstawowe maturalne	24
2.14.2.	Szkoły ponadpodstawowe zawodowe	25
2.15.	Lokalne instytucje kultury	26
2.16.	Odnowa przestrzeni publicznych	26
2.17.	Gospodarka wodno-ściekowa	27
2.18.	Poprawa efektywności energetycznej, redukcja emisji zanieczyszczeń i adaptacja do zmian klimatu 28	
2.19.	Analiza potrzeb w zakresie wsparcia administracyjnego	30
2.20.	Podsumowanie (identyfikacja najważniejszych problemów/ potrzeb rozwojowych obszaru, jako podstawy programowania interwencji w ramach Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego).....	30
3.	Identyfikacja obszarów charakteryzujących się trudną sytuacją społeczno-gospodarczą, tj. wykazujących negatywną sytuację społeczno-gospodarczą, gmin zagrożonych trwałą marginalizacją i miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze.....	31
4.	Wizja rozwoju obszaru – oczekiwany wynik realizacji działań planowanych w ramach Polityki Terytorialnej	32
5.	Opis wsparcia obszarów charakteryzujących się trudną sytuacją społeczno-gospodarczą	33
6.	Cele rozwojowe obszaru realizowane poprzez wsparcie w ramach Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego	34
6.1.	Opis realizacji celów	34
6.2.	Drzewo ustaleń.....	37
7.	Oczekiwane wskaźniki produktu i rezultatu realizacji strategii.....	38
8.	Wskazanie zgodności planowanej interwencji z dokumentami programowymi (funduszami), do których zamierza się aplikować o finansowanie wsparcia	43
9.	Lista projektów podstawowych (wraz z informacją na temat sposobu ich wyboru oraz powiązania z innymi projektami)	47
9.1.	Tryb i zasady naboru projektów	47

9.2.	Uzasadnienie wyboru projektów poprzez wykazanie zgodności projektów z potrzebami rozwojowymi danego obszaru	48
9.3.	Uzasadnienie wyboru projektów w oparciu o preferencje określone dla poszczególnych obszarów wsparcia	50
9.4.	Wykaz wybranych projektów do wsparcia wraz z ich charakterystyką	56
9.5.	Lista projektów rezerwowych	73
10.	Plan wdrożeniowy dla realizacji strategii	76
11.	Plan finansowy	79
12.	Opis procesu zaangażowania partnerów zewnętrznych.....	86
13.	Sprawozdanie z konsultacji społecznych.....	86
14.	System monitorowania strategii terytorialnej	87

1. Wstęp

Niniejszy dokument strategii terytorialnej sporządzony został w celu realizacji IIT (Innego Instrumentu Terytorialnego) na Obszarze Prowadzenia Polityki Terytorialnej Radziejowa (dalej OPPT Radziejowa), na podstawie *art. 36 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027*¹. Zgodnie z przytoczonym artykułem, strategia terytorialna opracowywana jest przez gminę, powiat lub ich partnerstwo w wybranej formie współpracy jednostek samorządu terytorialnego. Na obszarze OPPT Radziejowa zawiązane zostało Stowarzyszenie Gmin i Powiatu Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Radziejowa, do którego poprzez podjęcie uchwały *w sprawie wyrażenia zgody na utworzenie oraz przystąpienie do Stowarzyszenia Gmin i Powiatu Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Radziejowa* przystąpili przedstawiciele wszystkich gmin powiatu radziejowskiego oraz samorząd powiatu.

Strony stowarzyszenia:

- Powiat Radziejowski
- Gmina Dobre
- Gmina Radziejów
- Gmina Miasto Radziejów
- Gmina Topólka
- Gmina Osiećciny
- Gmina Bytoń
- Miasto i Gmina Piotrków Kujawski

Dokument ten będzie narzędziem do wspólnego realizowania polityki terytorialnej, na podstawie którego możliwe będzie uzyskanie wsparcia na projekty przewidziane do realizacji na okres perspektywy finansowej 2021-2027, przy współfinansowaniu ze środków UE (z różnych funduszy). W tym aspekcie bardzo ważnym źródłem wsparcia będą *Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027*, określające zakres i obszary wsparcia z poziomu samorządu województwa – w tym w zakresie polityki terytorialnej, która rozumiana jest jako forma podejścia do prowadzenia rozwoju województwa zakładającego różnicowanie działań wobec poszczególnych jego obszarów, uwzględniając ich rolę i znaczenie w systemie społeczno-gospodarczym województwa. Idea polityki terytorialnej w okresie programowania 2021-2027 oraz poziomy jej realizacji przedstawione zostały szerzej w *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku. Strategia Przyspieszenia 2030+*².

2. Synteza diagnozy wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych

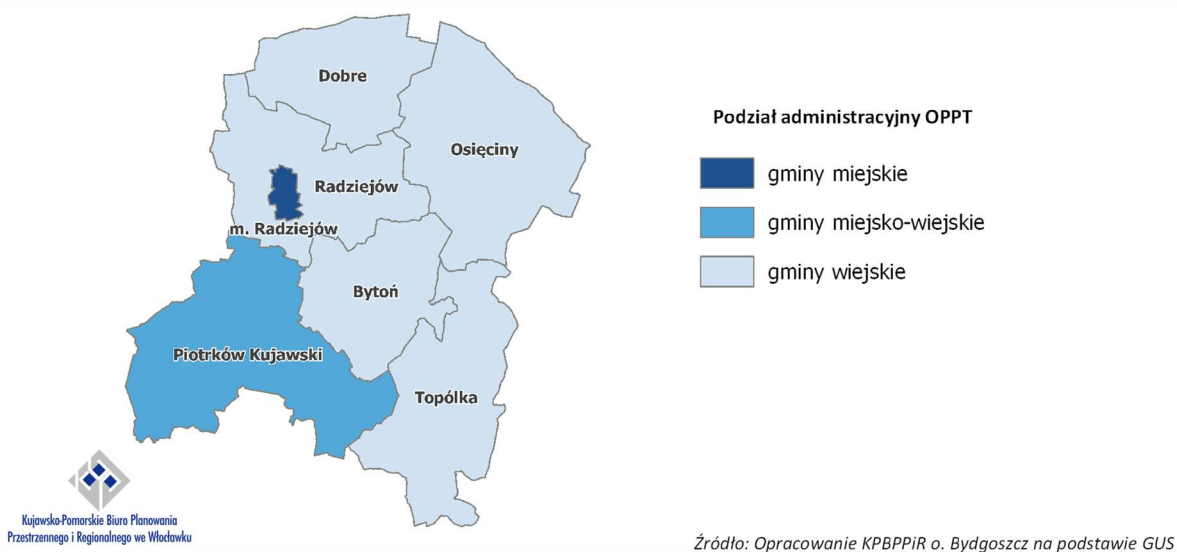
2.1. Zasięg przestrzenny i sieć osadnicza

OPPT Radziejowa położony jest w południowej części województwa kujawsko-pomorskiego. Terytorialnie obejmuje 7 gmin powiatu radziejowskiego, w tym 1 miejską (Radziejów), 1 miejsko-wiejską (Piotrków Kujawski) i 5 wiejskich (Bytoń, Dobre, Osiećciny, Radziejów, Topólka). Obszar zajmuje powierzchnię 607 km².

¹ Dz.U. 2022 poz. 1079

² przyjętej uchwałą nr XXVIII/399/20 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 grudnia 2020 r.

Mapa. Zasięg przestrzenny OPPT

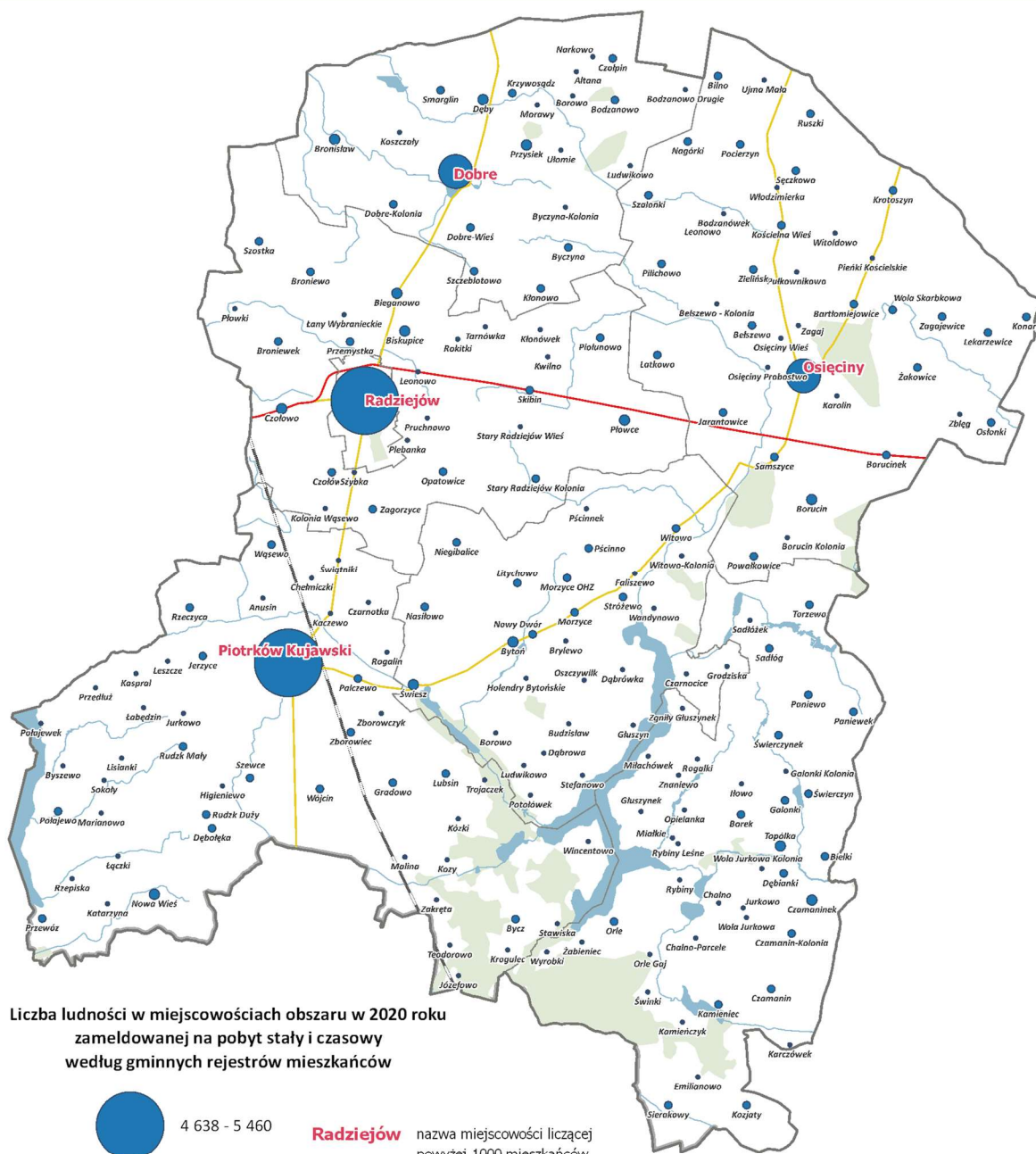

Sieć osadniczą³ OPPT tworzy 206 zamieszkałych miejscowości, w tym 2 miasta: Radziejów i Piotrków Kujawskim skupiające łącznie prawie 10,1 tys. osób, a więc prawie 1/4 mieszkańców obszaru. Najwięcej miejscowości położonych jest na terenie gminy Piotrków Kujawski (48), najmniej zaś na terenie gminy Dobrze (22), które to stanowią największą i najmniejszą (pomijając gminę miejską Radziejów) pod względem zajmowanej powierzchni gminę na obszarze OPPT. Poza dwoma wspomnianymi miastami, liczbą mieszkańców powyżej 1 tys. osób, cechują się tylko 2 miejscowości będące siedzibami gmin: Osiecin (2 755) oraz Dobrze (1 768), co oznacza że na terenie gmin Bytów i Topólka miejscowości tej grupy wielkościowej nie odnotowano. Osadnictwo jest dość rozproszone, co z punktu zapewnienia podstawowej obsługi mieszkańców jest zjawiskiem niekorzystnym. Liczba miejscowości małych i bardzo małych, liczących poniżej 100 mieszkańców wynosi 107 (ok. 52% ogółu), a zamieszkuje je ponad 6,1 tys. osób (15,0% mieszkańców obszaru). Stan ilościowy miejscowości o liczbie mieszkańców w przedziale od 101 do 300 wynosi 82, zaś w przedziale od 301 do 700 mieszkańców 13. Miejscowości znajdujące się we wspomnianych przedziałach ludnościowych zamieszkiwane są kolejno przez aż 35,9% i 13,4% wszystkich mieszkańców obszaru.

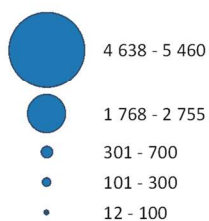
Między gminami OPPT identyfikuje się występowanie silnych powiązań społeczno-gospodarczych, gdyż miasto Radziejów pełni rolę ośrodka ponadlokalnego obsługującego nie tylko mieszkańców miasta, ale i mieszkańców całego powiatu radziejowskiego (m.in. obsługa z zakresu administracji powiatowej i instytucji jej podległych). Bytów, Dobrze, Piotrków Kujawski, Osiecin i Topólka to ośrodki o znaczeniu lokalnym, stanowiące siedziby gmin. Koncentruje się w nich działalność związana z podstawową obsługą mieszkańców (m.in. z zakresu opieki przedszkolnej, szkolnictwa podstawowego, opieki zdrowotnej, obsługi administracyjnej).

³ zgodnie z danymi z gminnych rejestrów mieszkańców

Mapa. Liczba ludności w miejscowościach OPPT

Liczba ludności w miejscowościach obszaru w 2020 roku zameldowanej na pobyt stały i czasowy według gminnych rejestrów mieszkańców

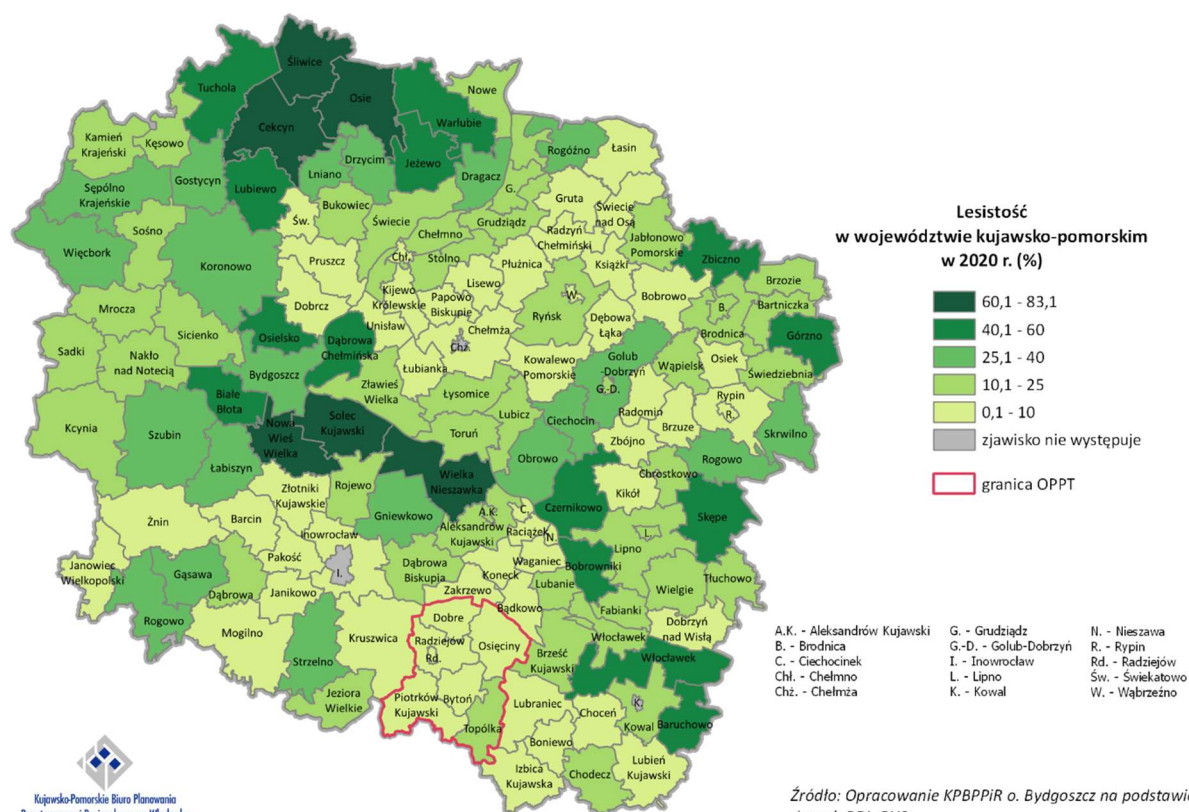
Radziejów nazwa miejscowości liczącej powyżej 1000 mieszkańców

- Oznaczenia ogólne
- lasy
 - sieć rzeczna, zbiorniki wodne
 - linie kolejowe
 - Infrastruktura drogowa
 - drogi wojewódzkie

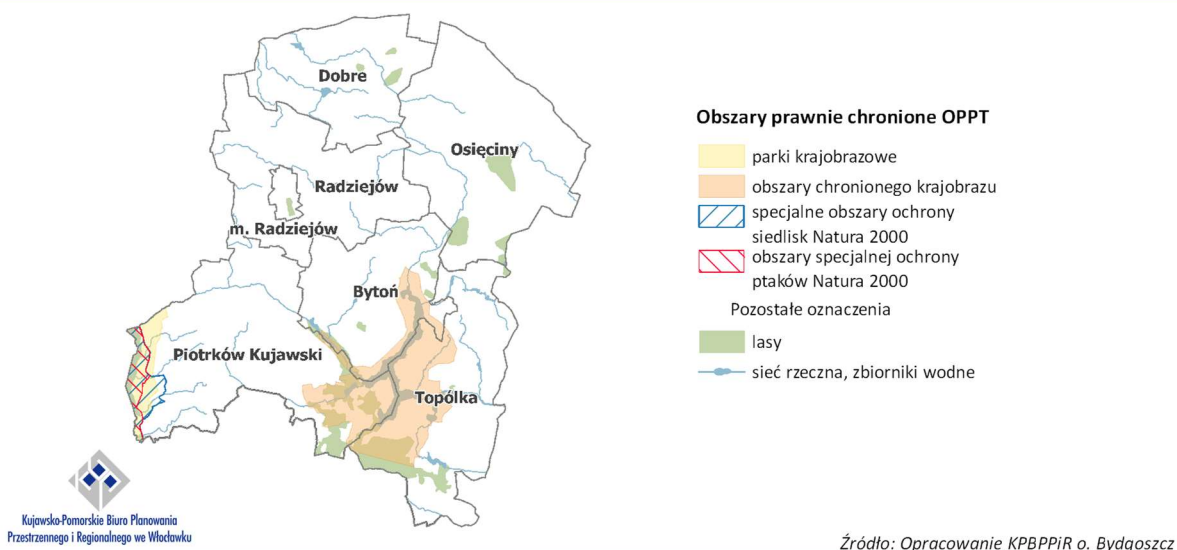
2.2. Informacje fizycznogeograficzne. Ochrona przyrody

Pod względem fizycznogeograficznym OPPT Radziejowa położony jest w obrębie 2 mezoregionów, przy czym około 70% jego powierzchni (głównie jego południowa część) położona jest w zasięgu Pojezierza Kujawskiego. Północna część znajduje się natomiast w obrębie Równiny Inowrocławskiej. W ujęciu geomorfologicznym przestrzeń obszaru stanowi w większości wysoczyzna morenowa płaska lub lekko falista, zbudowana z glin zwałowych zasobnych w wapń, na której wskutek utrudnionego naturalnego drenażu wykształciły się najżyźniejsze gleby w województwie, czyli czarne ziemie. Mimo bardzo dobrych gleb na znacznej części obszaru, czynnikiem ograniczającym produkcję rolną są okresy deficytowe w wodę (susze). Powierzchnia gruntów leśnych (lasów i gruntów związanych z gospodarką leśną) jest niewielka, wynosi 30,6 km², zaś wskaźnik lesistości stanowi 5,0% i jest znacznie niższy od średniej wartości wojewódzkiej (23,5%). Niska lesistość jest wynikiem wspomnianej wcześniej dużej przydatności gleb na terenie powiatu na cele rolne. Obszar cechuje się skromną siecią wód powierzchniowych. Poza kilkoma mniejszymi ciekami, przez jego teren przepływa rzeka Zgłowiączka, będąca dopływem Wisły. Zgodnie z Mapą Podziału Hydrograficznego Polski sumaryczna liczba jezior na terenie OPPT wynosi 70 spośród 1 069 zidentyfikowanych na terenie województwa. W większości są to jednak obiekty małe (53 o powierzchni poniżej 5 ha). Największym jeziorem obszaru, tj. o powierzchni powyżej 100 ha jest jezioro Głuszyńskie (722 ha). W południowo-zachodniej części OPPT, wzdłuż jego zachodniej granicy znajduje się także Gopło. Dużym problemem środowiskowym identyfikowanym dla jeziora Gopło jest stale obniżający się poziom wód. Ochroną prawną objęte jest zaledwie 11,6% powierzchni obszaru (nie uwzględniając tu obszarów Natura 2000). Do najważniejszych obszarowych form ochrony znajdujących się całościowo lub częściowo na terenie obszaru zalicza się: 1 park krajobrazowy (Nadgoplański Park Tysiąclecia), 1 obszar chronionego krajobrazu oraz 2 obszary Natura 2000 (w tym 1 obszar specjalnej ochrony ptaków oraz 1 specjalny obszar ochrony siedlisk).

Mapa. Lesistość w gminach województwa kujawsko-pomorskiego

Mapa. Obszary prawnie chronione w OPPT

2.3. Turystyka

Obszar w zasięgu OPPT Radziejowa ma charakter wybitnie rolniczy. Stąd też cechuje się niezbyt dużą atrakcyjnością turystyczną, opartą głównie o walory jeziora Głuszyńskiego, dwa obiekty architektury sakralnej w Radziejowie (kościół o.o. Franciszkanów pw. Podwyższenia Krzyża Św. oraz kościół Farny pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny), historyczne założenie urbanistyczne miasta Radziejów oraz lokalizację miejsca bitwy polsko-krzyżackiej pod Płowcami, gdzie co roku odbywa się inscenizacja upamiętniająca to wydarzenie. Pozostałe atrakcje (np. w postaci zespołów dworskich w Płowcach, Biskupicach, Leonowie, Pruchnowie, Świeszu) są zdecydowanie mniej znane, w związku z czym nie generują ruchu turystycznego o znaczącej skali. Przez teren obszaru przebiega tylko jeden szlak pieszy łączący Radziejów z Osiecinami (szlak pieszy „Bitwy pod Płowcami”) oraz odcinek popularnego i rozpoznawalnego w kraju Szlaku Piastowskiego, łączącego najważniejsze obiekty kulturowe obszaru, tj. wspomniane wcześniej miejsce bitwy pod Płowcami oraz obiekty sakralne w Radziejowie. Odpowiedzią na problem postrzegania atrakcyjności OPPT Radziejowa powinno być ukierunkowanie na rozwój infrastruktury oraz promocję i tworzenie nowych miejsc rekreacji i atrakcji turystycznych

2.4. Transport

2.4.1. Sieć transportowa

Teren OPPT Radziejowa położony jest w pewnym oddaleniu od najważniejszych szlaków transportowych w komunikacji pasażerskiej, a w przypadku przewozów towarowych – wzdłuż przebiegu jednej z kluczowych w skali kraju linii kolejowych. Pod względem infrastruktury drogowej przez omawiany obszar przebiegają: droga krajowa, drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne. Za najważniejszą z nich uważać należy drogę krajową o numerze 62 (Strzelno – Radziejów – Włocławek – Płock – Siemiatycze). Ciąg ten stanowi łącznik pomiędzy autostradą A1 a DK15/DK25, komunikując ze sobą obszar aglomeracji Włocławka z powiatem Inowrocławskim, a także umożliwiając za ich pośrednictwem podróże m.in. w kierunku Warszawy, Poznania, Wrocławia, Torunia, Bydgoszczy i Trójmiasta. W ujęciu lokalnym droga ta odpowiada za kanalizowanie ruchu odbieranego z dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych oraz rozprowadzenie go w relacji wschód-zachód, zapewniając dostęp do Radziejowa (miasta powiatowego) oraz Osiecin (za pośrednictwem DW267). Kolejnym elementem sieci drogowej są drogi wojewódzkie o numerach: 266 (Ciechocinek – Radziejów

– Konin), 267 (Ujma Duża – Piotrków Kujawski) i 301 (skrzyżowanie z DK91 w miejscowości Janowice – Osiecinie). Za najważniejszą z nich należy uznać DW266, która komunikuje ze sobą omawiany obszar z sąsiadującymi od północy powiatem aleksandrowskim oraz, od południa, powiatem konińskim (województwo wielkopolskie). Jest to alternatywna droga do autostrady A1 (w kierunku północnym przez Aleksandrów Kujawski do węzła Ciechocinek), a także jedyna bezpośrednio biegnąca do autostrady A2 (w kierunku południowym, przez Konin). W ujęciu wewnętrznym trasa ta ma szczególne znaczenie dla zachowania spójności obszaru w ciągu gmin Piotrków Kujawski, Radziejów (zarówno miejskiej jak i wiejskiej) oraz Dobrze. Drugą ważną trasą przecinającą omawiany obszar jest DW267. Ma ona głównie funkcję lokalną – łączy ze sobą siedziby gmin Piotrków Kujawski, Bytoń i Osiecinie oraz zapewnia dostęp z ich terenów do DK62. Natomiast DW301 zapewnia połączenie północno-wschodniej części gminy Osiecinie z powiatem aleksandrowskim. Pod względem transportu drogowego warto zwrócić ponadto uwagę na kwestię obsługi południowo-wschodniej części OPPT (gmina Topólka). Przez ten obszar nie przebiegają drogi o znaczeniu wojewódzkim, co w konsekwencji przekłada się na dalece większe znaczenie dróg powiatowych i gminnych w kontekście konieczności przyjęcia ruchu lokalnego oraz tranzytowego. Pozostałe drogi powiatowe i gminne odpowiadają za komunikowanie poszczególnych miejscowości oraz zapewnienie im dostępu do sieci dróg wyższego rzędu. Pod względem infrastruktury kolejowej przez analizowany obszar przebiega linia kolejowa nr 131 (Chorzów Batory – Tczew). Jest to magistralna, zelektryfikowana, dwutorowa linia znaczenia państwowego, której głównym celem jest odbieranie ruchu towarowego generowanego w relacji północ-południe (porty trójmiejskie – Śląsk), co podkreślono poprzez ujęcie jej w międzynarodowej sieci transportowej TEN-T (sieć bazowa w transporcie towarowym, kompleksowa w pasażerskim).

Mapa. Najważniejsze elementy sieci transportowej OPPT

Infrastruktura transportowa w OPPT
stan na VII 2022 r.

infrastruktura drogowa:	inne oznaczenia:
drogi krajowe	wody powierzchniowe
drogi wojewódzkie	lasy
drogi powiatowe	pozostałe obszary
drogi gminne	obszary antropogeniczne:
infrastruktura kolejowa:	mieszkaniowe
linie kolejowe	przemysłowe

2.4.2. Drogi rowerowe

Drogi rowerowe coraz częściej stają się nieodzownym elementem krajobrazu zarówno miejskiego, jak i wiejskiego. Coraz częściej zauważa się także wzrost wykorzystania roweru jako środka transportu i turystyki. Coraz powszechniejsze wykorzystywanie roweru wymaga dalszego rozwoju bezpiecznej i funkcjonalnej infrastruktury komunikacyjnej dedykowanej temu środkowi transportu. Infrastruktury, która z jednej strony przyczyni się do ograniczania emisji zanieczyszczeń do powietrza, a z drugiej wywoła impuls do rozwoju i promowania aktywnych form mobilności. Problemem obszaru jest jednak niewystarczający rozwój infrastruktury rowerowej, co wpływa ograniczająco na wykorzystanie roweru jako środka transportu. W związku z tym dostrzega się potrzebę realizacji kompleksowych działań na rzecz wsparcia rozwoju infrastruktury rowerowej, infrastruktury zintegrowanej z drogami rowerowym (m.in. wiat postojowych, parkingów, stojaków rowerowych, systemów zabezpieczających, oznaczeń poziomych, tablic informacyjnych, oświetlenia oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego BRD), a także działań informacyjno-promocyjnych podnoszących świadomość mieszkańców w zakresie odpowiedzialności społecznej za jakość środowiska naturalnego, a także efekty podejmowanych działań.

W zakresie rozwoju transportu rowerowego na terenie województwa identyfikuje się 3 największe potrzeby związane z infrastrukturą rowerową. Są to potrzeby związane z: likwidacją luk w istniejącej sieci infrastruktury rowerowej, potrzeby infrastrukturalne na obszarach miejskich, w tym także potrzeby związane z realizacją dróg rowerowych w relacji obszary wiejskie – miasto, w celu zwiększenia dostępu do usług publicznych oraz potrzeby związane z rozwojem infrastruktury rowerowej poprawiającej dostępność do obiektów i atrakcji turystycznych. Budowa kluczowych odcinków dróg rowerowych, które uzupełnią brakujące elementy infrastruktury rowerowej wpłynie przede wszystkim na poprawę ciągłości i zwiększenie spójności sieci dróg rowerowych oraz poprzez odseparowanie ruchu rowerowego od samochodowego przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa wszystkich uczestników ruchu drogowego. Spójne, bezpieczne i atrakcyjne trasy rowerowe mogą sprawić, że więcej osób zdecyduje się na wybór roweru jako środka transportu, co przełoży się m.in. na poprawę jakości powietrza i ogólny stan zdrowia mieszkańców. Inwestycje na obszarach miejskich umożliwią szybszą jazdę na długich odcinkach miejskich, bezpieczny i wygodny wyjazd z miasta, a także umożliwią skuteczniejsze połączenie miasta z obszarami podmiejskimi. Budowa ścieżek prowadzących do atrakcji turystycznych sprzyjać będzie rozwojowi funkcji turystycznej na terenie obszaru, a także przyczynić się może do wzrostu lokalnego potencjału gospodarczego.

Na terenie OPPT Radziejowa identyfikuje się potrzeby związane z likwidacją luk w istniejącej sieci infrastruktury pieszo-rowerowej oraz potrzeby służące połączeniu miasta z obszarem funkcjonalnym. Niedobory w zakresie dróg rowerowych związane są także z brakiem małej infrastruktury towarzyszącej drogom rowerowym m.in. brak jest oświetlenia, kanalizacji deszczowej i wpustów ulicznych. Budowa kluczowych odcinków dróg rowerowych związana jest z poprawą spójności i bezpieczeństwa ruchu, przez co wpłynie na płynność ruchu i podwyższenie komfortu jazdy, a także ułatwi dostęp do ważnych punktów znajdujących się w mieście powiatowym.

2.5. Demografia

Według danych GUS OPPT Radziejowa na koniec roku 2020 zamieszkiwany był przez 40,0 tys. osób (1,9% ludności województwa). W okresie ubiegłej dekady (2010-2020) liczba jego mieszkańców spadła o 5,8% (tracąc relatywnie więcej mieszkańców, niż przeciętnie całe województwo – 1,8%). Spadek miał miejsce zarówno w miastach jak i na obszarach wiejskich (łącznie wyniósł 2,5 tys. osób). Zdecydowana większość mieszkańców zamieszkiwała obszary wiejskie (75,3%), a ich udział w okresie 2010-2020 nie uległ większej zmianie. Gminy OPPT Radziejowa cechują się umiarkowanym zróżnicowaniem pod względem liczby mieszkańców. W roku 2020 najwięcej osób mieszkało w gminie miejsko-wiejskiej

Piotrków Kujawski (9,2 tys. – koncentrując 23,0% mieszkańców OPPT), natomiast najmniej w gminie Bytoń (3,4 tys. – stanowiąc 8,5% mieszkańców tego obszaru).

Spośród 7 gmin w granicach OPPT wszystkie zanotowały spadek liczby mieszkańców w okresie 2010-2020 (największy wystąpił w gminie miejskiej Radziejów – na poziomie 7,4%). Biorąc pod uwagę dalszy trend rozwoju demograficznego OPPT Radziejowa wynikający z prognozy demograficznej GUS na lata 2017-2030, to należy spodziewać się dalszego spadku liczby mieszkańców. W roku docelowym prognozy populacja OPPT wynosić ma 37,7 tys. mieszkańców, co oznaczałoby spadek na poziomie 6,1% w stosunku do roku 2020⁴.

W strukturze wieku mieszkańców OPPT Radziejowa obserwuje się zmiany przejawiające się spadkiem udziału mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (z 19,6% do 16,8% w okresie 2010-2020) oraz produkcyjnym (z 63,6% do 61,1%) przy intensywnym wzroście udziału grupy poprodukcyjnej (z 16,8% do 22,1%) – co oznacza, iż społeczeństwo obszaru się starzeje.

W wyniku znaczących zmian demograficznych spowodowanych postępującym zjawiskiem starzenia się społeczeństwa można zaobserwować coraz większe potrzeby w zakresie wsparcia seniorów. Wsparcie to wymaga szeroko zakrojonych działań mających na celu pomoc osobom starszym w codziennym życiu, w integracji ze społeczeństwem oraz przeciwdziałaniu marginalizacji i wykluczeniu społecznemu. Rosnąca populacja osób starszych zmienia także popyt na usługi medyczne i opiekę społeczną. Niezbędny jest rozwój usług związanych z szeroko pojętą opieką senioralną, w tym wzmocnienie kadr pomocy i integracji społecznej (pielęgniarki środowiskowe, opiekunowie medyczni, opiekunowie osób starszych, opiekunowie w miejscu zamieszkania) oraz rozwój struktur instytucji ją prowadzących. Rosnąca skala potrzeb będzie wymagała także zmian instytucjonalnych. Potrzebne będą dzienne domy pobytu dla seniorów, centra usług środowiskowych, ale także wszelkie zdeinstytucjonalizowane formy opieki nad osobami starszymi. Ważne będzie także kształtowanie jak najbardziej przyjaznych dla seniorów i bezpiecznych przestrzeni publicznych. Istotnym aspektem będzie aktywizacja społeczna ludności starszej, mająca na celu aktywne zagospodarowanie wolnego czasu i sprzyjająca pozostawaniu w zdrowiu fizycznym i psychicznym (w tym poprzez kluby seniora, warsztaty terapii zajęciowej czy specjalistyczne projekty adresowane do osób starszych). Istnieje także potrzeba upowszechniania systemu opieki zdalnej, związanej z kontrolą stanu zdrowia i umożliwiającej szybkie wezwanie pomocy. Obecnie do najpopularniejszych form opieki zdalnej zalicza się tzw. bransoletki życia, czyli noszone na nadgarstku mobilne urządzenia do przywoływania pomocy wyposażone m.in. w przycisk SOS oraz czujnik upadku. Realizatorem zadań z zakresu polityki społecznej na poziomie województwa jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu (ROPS). Na poziomie gminnym za zadania ukierunkowane na ludność wymagającą wsparcia odpowiedzialne są Ośrodki Pomocy Społecznej.

Liczba mieszkańców OPPT w wieku poprodukcyjnym według stanu na rok 2020 wynosiła 8,9 tys. Populacja tej grupy dynamicznie wzrasta, co potwierdza zmiana o 24,2% w okresie 2010-2020 (przyrost o 1,7 tys. osób). Według przytoczonej powyżej prognozy demograficznej proces starzenia się ludności OPPT Radziejowa będzie się pogłębiał – czego skutkiem będzie m.in. wzrost liczby mieszkańców w grupie poprodukcyjnej do 9,9 tys. w roku 2030 (stanowiącej wtenczas 26,3% ogółu ludności). Przewidywane zmiany zajdą także w grupie mieszkańców w wieku 80+, których populacja w okresie 2020-2030 zwiększy się o 12,0% i docelowo wynosić ma 2,0 tys. osób.

Wśród niekorzystnych zmian demograficznych należy wyróżnić kurczącą się populację mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym. W roku 2020 ich liczba wynosiła 6,7 tys., zmniejszając się w okresie 2010-2020 o 19,2% (spadek o 1,6 tys.). Według prognozy demograficznej, w obecnej dekadzie należy się spodziewać dalszego spadku liczby mieszkańców w tej grupie – do poziomu 6,2 tys. osób w roku 2030 (stanowiącej wtenczas 16,6%). Szczególnie niekorzystne są spadki w najmłodszych grupach

⁴ W porównaniu ze stanem liczby ludności na rok 2020 przewidzianym w prognozie.

wiekowych. Liczebność grupy dzieci w wieku żłobkowym (0-2 lata) zmniejszyła się w okresie 2010-2020 o 19,0% (blisko 250 osób), natomiast grupy dzieci w wieku przedszkolnym o 11,2% (ok. 180 osób).

Na OPPT Radziejowa obserwuje się pogarszanie się wskaźnika przyrostu naturalnego, spowodowane wyhamowaniem współczynnika urodzeń (co oznacza wolniejszą reprodukcję) oraz rosnącymi wartościami współczynnika zgonów (co oznacza większą umieralność mieszkańców).

Saldo migracji w okresie 2010-2020 przyjmowało wartości ujemne, co oznacza, że więcej osób wymeldowało się, aniżeli zameldowało na jego terenie na pobyt stały⁵. W bilansie migracyjnym za okres 2016-2020 OPPT stracił z tego powodu łącznie ok. 860 mieszkańców, natomiast w ciągu całej dekady (nie wliczając roku 2015) ok. 1,6 tys. Tempo utraty mieszkańców w wyniku migracji wzrosło, o czym świadczy spadek wartości średniorocznego salda migracji z poziomu -146 osób w okresie 2010-2014 do -172 osób w okresie 2016-2020.

Tabela. Liczba ludności i struktura ekonomicznych grup wieku w 2010 r. i 2020 r.

Jednostka	Liczba mieszkańców (osoby)		Udział mieszkańców według poszczególnych grup wiekowych (%)						
			przedprodukcyjny		produkcyjny		poprodukcyjny		
	2010	2020	2010	2020	2010	2020	2010	2020	
OPPT Radziejowa	42 483	40 025	19,6	16,8	63,6	61,1	16,8	22,1	
Gminy	Bytoń	3 677	3 411	18,8	17,7	61,6	60,1	19,6	22,3
	Dobre	5 576	5 296	18,6	15,7	64,9	61,8	16,5	22,4
	Osięciny	8 099	7 529	19,8	17,2	62,9	61,1	17,4	21,7
	Piotrków Kujawski	9 680	9 192	20,5	17,5	63,7	61,5	15,8	21,0
	Radziejów (miejska)	5 937	5 499	18,3	15,1	65,8	59,8	15,9	25,1
	Radziejów (wiejska)	4 488	4 360	20,5	18,1	62,0	60,6	17,4	21,3
	Topółka	5 026	4 738	20,0	16,3	63,5	61,8	16,6	21,8
Województwo kujawsko-pomorskie	2 098 711	2 061 942	19,4	18,0	64,7	59,9	16,0	22,1	

Źródło: Opracowanie KPBPPiR o. Bydgoszcz na podstawie BDL GUS

2.6. Przedsiębiorczość

Na terenie OPPT Radziejowa w 2020 r. funkcjonowało 3 607 podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON (stanowiło to 1,7% wszystkich podmiotów działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego). W przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców dawało to wartość 90,1 podmiotów, co obejmowało 88,6% wartości wskaźnika dla całego regionu i 73,9% wartości dla kraju. Wskaźnik ten w latach 2010-2020 cechował się stosunkowo wysokim wzrostem wartości na tle całego województwa.

Na analizowanym obszarze szczególnie wysokim poziomem przedsiębiorczości odznaczała się gmina miejska Radziejów – liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 1 tys. mieszkańców przyjmowała dla niej w 2020 r. bardzo wysoką wartość 139,5, będąca 4. najwyższą wartością w regionie. Poza gminą miejską Radziejów w żadnej z pozostałych gmin wchodzących w skład OPPT wartość wskaźnika nie przewyższała średniej wojewódzkiej, a przyjmowane w pozostałych

⁵ Analizowano migracje na pobyt stały w ujęciu gminnym zarówno w ruchu wewnętrznym jak i zagranicznym – co oznacza, że liczone są także migracje pomiędzy jednostkami w obrębie analizowanego obszaru. Jednocześnie z uwagi na brak danych w Banku Danych Lokalnych GUS o migracjach długookresowych za rok 2015, w niniejszej analizie pominięto tenże rok.

gminach wartości zawierały się w przedziale od 70,9 podmiotów na 1 tys. osób w gminie Topólka do 91,6 w gminie Piotrków Kujawski.

Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na terenie omawianego OPPT w 2020 r. wynosiła 2 947. W przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym wartość wskaźnika kształtowała się na niewiele niższym poziomie niż średnia wojewódzka – dla OPPT wynosiła 12,1, wobec 12,5 dla regionu - a tym samym wartość wskaźnika dla OPPT stanowiła 96,3% wartości dla województwa i 82,5% wartości dla kraju. Podobnie jak w przypadku ogólnego wskaźnika przedsiębiorczości wskaźnik ten cechował się stosunkowo dużym wzrostem wartości w latach 2012-2020.

Na poziomie poszczególnych gmin pod względem wartości wskaźnika liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2020 r. również pozytywnie odznaczała się gmina miejska Radziejów z 4. najwyższą wartością w regionie wynoszącą 16,8. Poza tą gminą wartość wskaźnika powyżej średniej wojewódzkiej na obszarze OPPT notowana była również w gminie Piotrków Kujawski – 12,8, wobec 12,5 dla regionu. W pozostałych gminach wskaźnik przyjmował wartości pomiędzy 9,7 dla gminy Topólka, a 12,0 dla gminy Osięciny.

Tabela. Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON na terenie OPPT Radziejowa w 2020 r.

Jednostka	Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON		Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą		
	Liczba	Na 1 tys. ludności	Liczba	Na 100 osób w wieku produkcyjnym	
OPPT Radziejowa	3 607	90,1	2 947	12,1	
Gminy	Bytoń	261	76,5	216	10,5
	Dobre	420	79,3	330	10,1
	Osięciny	637	84,6	554	12,0
	Piotrków Kujawski	842	91,6	724	12,8
	Radziejów (miejska)	767	139,5	554	16,8
	Radziejów (wiejska)	344	78,9	284	10,7
	Topólka	336	70,9	285	9,7
Województwo kujawsko-pomorskie	209 750	101,7	154 623	12,5	

Źródło: Opracowanie KPBPPiR o. Bydgoszcz na podstawie BDL GUS

Dla wspierania rozwoju przedsiębiorczości - przyciągania nowych inwestorów, a także tworzenia możliwości rozwoju dla obecnie funkcjonujących podmiotów, które mogłyby rozwijać swoją działalność - istotnym jest tworzenie na danym obszarze terenów inwestycyjnych dedykowanych działalności gospodarczej oraz funkcjonowanie infrastruktury biznesowej, w tym m.in. inkubatorów przedsiębiorczości, ośrodków wspierających przedsiębiorczość, świadczącej usługi dla biznesu. Na obszarze analizowanego OPPT wsparcia lokalnym przedsiębiorcom udzielać może Lokalna Grupa działania "Razem dla Powiatu Radziejowskiego". W skład obecnie dostępnego zasobu terenów inwestycyjnych na OPPT wchodzi teren położony we wschodniej części gminy miejskiej Radziejów w sąsiedztwie drogi wojewódzkiej nr 266 (wyznaczone miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego). Ponadto OPPT Radziejowa, podobnie jak całe województwo kujawsko-pomorskie, znajduje się w obszarze działania Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Rozwojowi przedsiębiorczości sprzyjają także działania ukierunkowane na poprawę jakości kształcenia zawodowego oraz rozwój kompetencji kluczowych u uczniów, wzmacniający ich przyszłą aktywność zawodową.

2.7. Bezrobocie rejestrowane

W 2021 r. na terenie OPPT Radziejowa były 2 324 zarejestrowane osoby bezrobotne. Poziom bezrobocia na analizowanym obszarze, mimo stałego spadku (ale jednego z najniższych w regionie), przyjmuje bardzo wysoką wartość - stopa bezrobocia rejestrowanego w 2021 r. wynosiła 14,9%, kiedy dla województwa kształtowała się na poziomie 7,7%.

Struktura grupy zarejestrowanych osób bezrobotnych pod względem grup wymagających szczególnego wsparcia na rynku pracy⁶ na terenie analizowanego OPPT kształtowała się względnie negatywnie. Udział bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym w 2021 r. dla OPPT przyjmował bardzo wysoką wartość i był prawie dwukrotnie wyższy niż wartość dla województwa (6,4%) - wynosił aż 12,7%. W grupie osób bezrobotnych 574 osoby stanowiły kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka, co obejmowało 24,7% wszystkich bezrobotnych oraz ponad 40% bezrobotnych kobiet (41,4%), a wskaźnik udziału kobiet, które nie podjęły pracy po urodzeniu dziecka w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym przyjmował bardzo wysoką wartość na tle regionu – 5,3%, wobec 2,3% dla województwa. Analizowany OPPT cechował się również wysokim udziałem osób długotrwale bezrobotnych⁷ w liczbie osób w wieku produkcyjnym - w 2021 r. wynosił 5,8%, natomiast dla województwa 2,6%, a grupa ta stanowiła prawie 60% całkowitej liczby osób bezrobotnych (59,9%, 1 393 osoby). Wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych przede wszystkim przeważały osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym I stopnia (ich udział w całkowitej liczbie osób bezrobotnych w 2021 r. wynosił 31,7%). Kolejne najliczniejsze grupy to osoby z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym (25,8%) i policealnym oraz średnim zawodowym (25,5%). Dodatkowo osoby bez kwalifikacji zawodowych stanowiły prawie 1/3 wszystkich zarejestrowanych na OPPT osób bezrobotnych (33,0%, 768 osób). Do grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy należą także osoby bezrobotne do 25. roku życia – w 2021 r. udział tej grupy wiekowej osób bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców obszaru w wieku 18-24 lata był bardzo wysoki na tle całego województwa i wynosił aż 10,6% (dla regionu 4,7%), natomiast w strukturze osób bezrobotnych ta grupa wiekowa na OPPT stanowiła 13,3% (310 osób). Druga istotna grupa wiekowa to osoby bezrobotne powyżej 50. roku życia, które w 2021 r. stanowiły 24,3% wszystkich zarejestrowanych na OPPT osób bezrobotnych (565 osób), a udział tej grupy osób bezrobotnych wśród wszystkich mieszkańców OPPT w odpowiadającej grupie wiekowej⁸ był również bardzo wysoki – 8,4% wobec 4,9% dla regionu.

We wszystkich gminach wchodzących w skład analizowanego OPPT udział osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2021 r. był wyższy niż przeciętnie w województwie (5,1%) i generalnie w poszczególnych gminach jego wartości utrzymywały się na bardzo wysokim poziomie – w 5 z 7 gmin wynosił co najmniej 9,0%, a najwyższa wartość wynosiła 12,4% (gmina Dobrze, 2. najwyższa wartość w regionie). W pozostałych dwóch gminach gdzie wartość wskaźnika była najniższa (gmina wiejska Radziejów i gmina Topólka) jego wartość mieściła się w przedziale 7-8%.

Tabela. Bezrobocie rejestrowane na terenie OPPT Radziejowa w 2010 r. i 2021 r.

Jednostka	Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych (osoby)				Udział zarejestrowanych osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym (%)					
	mężczyźni		kobiety		ogółem		mężczyźni		kobiety	
	2010	2021	2010	2021	2010	2021	2010	2021	2010	2021
OPPT Radziejowa	1 737	937	1 900	1 387	13,5	9,7	11,9	7,2	15,3	12,7
☉ Bytoń	150	81	158	101	13,6	9,0	12,0	7,4	15,6	11,0

⁶ Opracowano na podstawie danych pochodzących z publikacji „Informacja o bezrobociu w miastach i gminach województwa kujawsko-pomorskiego w 2021 roku” (WUP Toruń) oraz BDL GUS.

⁷ Powyżej 12 miesięcy.

⁸ Kobiety w wieku 50-59 lat i mężczyźni w wieku 50-64 lata.

Dobre	311	157	342	242	18,0	12,4	16,0	8,9	20,5	16,7
Osiężycy	311	193	396	288	13,9	10,7	11,4	7,9	16,8	14,0
Piotrków Kujawski	363	216	411	341	12,5	10,0	10,8	7,1	14,6	13,5
Radziejów (miejska)	254	125	251	168	12,9	9,3	12,4	7,3	13,5	11,6
Radziejów (wiejska)	171	55	160	128	11,9	7,1	11,4	4,0	12,5	10,5
Topólka	177	110	182	119	11,3	7,9	10,0	6,8	12,8	9,3
Województwo kujawsko-pomorskie	61 861	25 273	75 696	36 588	10,3	5,1	9,0	3,9	11,7	6,4

Źródło: Opracowanie KPBPPiR o. Bydgoszcz na podstawie BDL GUS

2.8. Pomoc społeczna i świadczenia na rzecz rodziny

W 2020 r. na terenie OPPT Radziejowa ze środowiskowej pomocy społecznej korzystało 3 201 mieszkańców, było to zatem ponad dwukrotnie mniej niż w 2010 r. Spadek korzystających z pomocy społecznej w OPPT był większy niż przeciętnie w regionie: 54,0% wobec 49,1%. Mimo to, zasięg korzystania z pomocy społecznej nadal kształtował się tu na wyższym poziomie niż przeciętnie w województwie. W 2020 r. udział beneficjentów pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności wyniósł 8,0% (dla województwa 6,0%). Najwyższym odsetkiem korzystających z pomocy społecznej charakteryzuje się gmina wiejska Radziejów (20,3%). Najniższe wartości wskaźnika zanotowano w gminie miejskiej Radziejów (5,2%) oraz w gminach Dobre i Osiężycy (po 5,6%).

Do najczęstszych przyczyn przyznania świadczeń z pomocy społecznej w OPPT Radziejowa, należą ubóstwo, bezrobocie oraz długotrwała lub ciężka choroba. W 2020 r. z powodu ubóstwa pomocą społeczną objętych było 669 rodzin, ze względu na bezrobocie – 676 rodzin, a chorobę – 529 rodzin, przy czym wartości te są znacznie niższe niż w poprzednich latach.

W 2020 r. zasiłek rodzinny otrzymywało 1 521 rodzin z terenu OPPT Radziejowa, a objętych nim było 2 675 dzieci w wieku do 17 lat. Od 2010 r. zauważalny jest znaczny spadek zarówno liczby rodzin korzystających ze świadczenia, jak i liczby dzieci na które rodzice otrzymują zasiłek, ciągle jednak udział dzieci na które rodzice otrzymują zasiłek w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku jest wyższy niż przeciętnie w województwie (39,8% wobec 26,7%). We wszystkich gminach na terenie OPPT odsetek ten był wyższy niż przeciętna wartość dla województwa. Najwyższe wartości zanotowano w gminach Topólka i Bytoń (powyżej 47%), najniższe zaś w gminach Osiężycy (33,1%) i miejskiej Radziejów (33,3%).

Tabela. Pomoc społeczna i świadczenia na rzecz rodziny w OPPT Radziejowa.

Jednostka		Udział korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem (%)		Udział dzieci w wieku do 17 lat, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku (%)	
		2010	2020	2010	2020
OPPT Radziejowa		16,4	8,0	58,1	39,8
Gminy	Bytoń	20,8	9,4	64,6	47,4
	Dobre	14,1	5,6	60,4	38,0
	Osiężycy	13,9	5,6	54,6	33,1
	Piotrków Kujawski	15,6	7,1	60,9	44,3
	Radziejów (miejska)	10,9	5,2	49,6	33,3
	Radziejów (wiejska)	30,7	20,3	48,6	35,9

	Topólka	14,9	7,1	69,5	48,2
	Województwo kujawsko-pomorskie	11,6	6,0	41,9	26,7

Źródło: Opracowanie KPBPPiR o. Bydgoszcz na podstawie danych GUS

Niekorzystne warunki bytowe i uzależnienie od pomocy społecznej, będące następstwem, niezaradności, niskiej aktywności społecznej, braku kwalifikacji zawodowej, niechęci do pracy, czy nałogów są barierami rozwoju trudnymi do przełamania i o tyle niekorzystnymi, że nie dotyczą pojedynczych osób a całych rodzin, czy wręcz społeczności obszaru. Niekorzystne postawy życiowe są dziedziczone, co w konsekwencji powoduje ich powielanie przez kolejne pokolenia. Dlatego niezmiernie istotne jest wspieranie aktywizacji mieszkańców OPPT, a zwłaszcza dzieci i młodzieży, poprzez przekazywanie pozytywnych wzorców, uczenie przedsiębiorczości i samodzielności, rozwijanie aspiracji, zachęcanie do zdobywania wykształcenia i dobrych kwalifikacji zawodowych, które w dorosłym życiu umożliwią dzieciom i młodzieży życie poza systemem pomocy społecznej.

2.9. Opieka zdrowotna

Bardzo istotne dla rozwoju społecznego jest utrzymywanie dobrego stanu zdrowia ludności. Jest to szczególnie ważne mając na uwadze zachodzący i stale pogłębiający się proces starzenia się społeczeństwa (wzrostu liczby ludności starszej oraz wydłużania się życia), kiedy wraz z wiekiem stan zdrowia pogarsza się, a także w ostatnich latach pogarszający się stan zdrowia psychicznego społeczeństwa. W związku z tym kluczowe jest utrzymywanie wysokiej dostępności oraz poziomu udzielanych świadczeń w ramach opieki zdrowotnej.

Na terenie OPPT Radziejowa podstawowa opieka zdrowotna (POZ) w 2021 r. dostępna była we wszystkich gminach poza gminą wiejską Radziejów. Placówki POZ znajdowały się w 7 miejscowościach (w obu miastach, w 4 siedzibach gmin wiejskich i 1 innej miejscowości wiejskiej). W każdej z tych miejscowości działał co najmniej jeden gabinet/poradnia lekarska i co najmniej jeden gabinet/poradnia pielęgniarki POZ, w większości z nich dostępny był także co najmniej jeden gabinet/poradnia położnej POZ.⁹

W 2019 r. na terenie OPPT działał jeden podmiot prowadzący oddziały szpitalne lub inne komórki opieki szpitalnej zaliczany do tzw. sieci szpitali czyli systemu podstawowego szpitalnego zabezpieczenia świadczeń opieki zdrowotnej (I stopnia). Był to Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Radziejowie.¹⁰

Na obszarze OPPT funkcjonowało 41 poradni specjalistycznych działających w ramach ambulatoryjnej opieki specjalistycznej¹¹. Obejmowały one 26 rodzajów specjalności z czego najliczniej reprezentowane były poradnie położniczo-ginekologiczne (6 placówek) i reumatologiczne (3). Ponadto działały po dwie poradnie okulistyczne, neurologiczne, otorynolaryngologiczne, alergologiczne, diabetologiczne, logopedyczne, endokrynologiczne oraz preluksacyjne (ten rodzaj poradni należy do mniej licznych w regionie). Występowały pojedyncze poradnie: chirurgii ogólnej, dermatologiczna, kardiologiczna, chirurgii urazowo-ortopedycznej, urologiczna, pracownia endoskopii, pracownia tomografii komputerowej, gruźlicy i chorób płuc, a także cechujące się mniejszą dostępnością w regionie: nefrologiczna, leczenia bólu, onkologiczna, chorób płuc oraz neurochirurgiczna, chirurgii ogólnej dla dzieci, neonatologiczna, gruźlicy i chorób płuc dla dzieci.

⁹ Stan na 30.07.2021 r. wg <https://gsl.nfz.gov.pl/GSL/GSL/POZ>

¹⁰ <https://basiw.mz.gov.pl/index.html#/visualization?id=3404>

¹¹ <https://basiw.mz.gov.pl/index.html#/visualization?id=3409> (dostęp 26.07.2021 r.)

Z opieki długoterminowej¹² na analizowanym OPPT w 2019 r. korzystało 67 pacjentów w opiece domowej świadczonej przez pielęgniarkę opieki długoterminowej w domu osoby potrzebującej (oferowało ją 2 świadczeniodawców) oraz 110 pacjentów w opiece stacjonarnej w 2 zakładach opiekuńczo-leczniczych/pielęgnacyjno-opiekuńczych (w m. Radziejów oraz Powątkowicach w gminie Osiećciny). Na OPPT dostępne były również świadczenia z zakresu opieki paliatywnej i hospicyjnej¹³ w formie hospicjum domowego, z którego w 2019 r. korzystało 106 pacjentów (1 świadczeniodawca) oraz w formie stacjonarnej, z którego korzystało 31 pacjentów. W zakresie rehabilitacji medycznej¹⁴ na obszarze OPPT 4 świadczeniodawców udzielało świadczeń w formie ambulatoryjnej oraz 1 świadczeniodawca w formie stacjonarnej (rehabilitacja ogólna i neurologiczna). W ramach opieki psychiatrycznej, zdrowia psychicznego i terapii uzależnień¹⁵ na OPPT działała 1 poradnia zdrowia psychicznego, 1 poradnia psychologiczna, 1 poradnia leczenia uzależnień od alkoholu oraz 2 oddziały leczenia uzależnienia od alkoholu (w szpitalu w Radziejowie).

2.10. Opieka żłobkowa

Według danych GUS opieką żłobkową (w formie żłobków, oddziałów żłobkowych i klubów dziecięcych) na terenie OPPT w 2020 r.¹⁶ objętych było tylko 41 dzieci w wieku do 3 lat. Udział dzieci objętych opieką żłobkową w liczbie dzieci w wieku do 3 lat wynosił 3,9%, co było wartością znacznie niższą od średniej dla województwa, która wynosiła 11,0%.

Zgodnie z danymi Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej¹⁷, w kwietniu 2022 roku opiekę nad dziećmi do lat 3 świadczyły 4 placówki (3 kluby dziecięce w tym 2 niepubliczne oraz 1 żłobek prowadzony przez samorząd gminny). Opieka dostępna była w 2 miastach (Radziejów – 1 klub dziecięcy, Piotrków Kujawski – 1 żłobek) oraz w 2 miejscowościach wiejskich (Morzyce w gminie Bytoń – 1 klub dziecięcy, Osiećciny – 1 klub dziecięcy). Na terenie 3 z 7 gmin znajdujących się w zasięgu OPPT opieka instytucjonalna nad dziećmi do lat 3 nie była sprawowana. Funkcjonujące placówki cechowały się niedużą liczbą dostępnych miejsc (w zakresie od 12 do 30) i zróżnicowanym obłożeniem (w dużej mierze będących pochodną różnej skali kosztów pobytu dziecka ponoszonych przez rodziców).

2.11. Wychowanie przedszkolne (w tym identyfikacja gmin spełniających warunki dostępowy wsparcia w zakresie infrastruktury wychowania przedszkolnego)

Wychowanie przedszkolne stanowi przygotowanie do dalszych etapów edukacji, umożliwiając dziecku zdobycie niezbędnych kompetencji. Wpływa m.in. na kształtowanie odpowiednich postaw i nawyków, umiejętności funkcjonowania w grupie, wzmacnianie poczucia wartości czy pobudzenie aktywności i ciekawości świata. Odgrywa tym samym bardzo istotną rolę w procesie poznawczego, emocjonalnego i społecznego rozwoju dziecka. W związku z tym konieczne jest zapewnienie wysokiego poziomu oferty placówek wychowania przedszkolnego i warunków wychowawczo-opiekuńczych w odpowiednio przygotowanej i wyposażonej bazie lokalowej.

W 2020 r. wychowaniem przedszkolnym na terenie OPPT Radziejowa objętych było 699 dzieci w wieku od 3 do 5 lat. Udział dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym na analizowanym

¹² <https://basiw.mz.gov.pl/index.html#/visualization?id=3361> (dostęp 06.08.2021 r.)

¹³ <https://basiw.mz.gov.pl/index.html#/visualization?id=3368> (dostęp 06.08.2021 r.)

¹⁴ <https://basiw.mz.gov.pl/index.html#/visualization?id=3365> (dostęp 24.08.2021 r.)

¹⁵ <https://gsl.nfz.gov.pl/GSL/GSL/PrzychodnieSpecjalistyczne> (dostęp 4.10.2021 r.)

¹⁶ Stan na 31 XII

¹⁷ Rejestr żłobków i klubów dziecięcych <https://dane.gov.pl>, dostęp z dnia 13.04.2022 r.

obszarze utrzymuje się na niskim poziomie, znacznie poniżej średniej dla województwa (80,1%) - w 2020 r. wynosił tylko 68,5%.

Na poziomie poszczególnych gmin wchodzących w skład OPPT Radziejowa udział dzieci w wieku od 3 do 5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym cechował się bardzo dużym zróżnicowaniem wartości. Najniższa wartość wskaźnika występowała w gminie Bytoń (42,6%) i była jedną z najniższych w całym województwie (7. najniższa wartość), natomiast najwyższa w gminie Osiećciny (85,3%). Poza gminą Osiećciny wartość wskaźnika powyżej średniej dla regionu w 2020 r. występowała jeszcze w gminie Dobrze (84,5%), natomiast w gminie miejskiej Radziejów była nieznacznie niższa od tej średniej (wynosiła 80,0%). W pozostałych gminach wartość wskaźnika zawierała się w przedziale od 56,6% w gminie wiejskiej Radziejów do 64,2% w gminie Topólka.

W dokumencie *Polityka Terytorialna Województwa Kujawsko-Pomorskiego* określono, że inwestycje w zakresie infrastruktury przedszkolnej będą realizowane wyłącznie na obszarach gmin o udziale dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w liczbie dzieci w wieku 3-5 lat poniżej 85% średniej dla województwa. Zgodnie z Aneks 4. do dokumentu *Wychowanie przedszkolne w województwie kujawsko-pomorskim w roku 2020 z uwzględnieniem wykorzystania środków UE*, opracowanym przez Departament Funduszy Europejskich UMWK-P w 2020 r. warunek ten spełniały 4 gminy z obszaru OPPT – Bytoń, Piotrków Kujawski, wiejska Radziejów, Topólka. W poniższej tabeli, zawierającej wartości wskaźnika dla poszczególnych gmin, kolorem czerwonym zaznaczono wartości, które spełniają to kryterium.

Tabela. Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym na terenie OPPT Radziejowa w 2020 r. (kolorem czerwonym zaznaczono wartości wskaźnika kształtujące się poniżej 85% średniej wojewódzkiej)

Jednostka	Liczba dzieci w wieku 3-5 lat	Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym	Udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w liczbie dzieci w wieku 3 – 5 lat (%)	
OPPT Radziejowa	1 020	699	68,5	
Gminy	Bytoń	94	42,6	
	Dobrze	142	84,5	
	Osiećciny	190	162	85,3
	Piotrków Kujawski	243	142	58,4
	Radziejów (miejska)	120	96	80,0
	Radziejów (wiejska)	122	69	56,6
	Topólka	109	70	64,2
Województwo kujawsko-pomorskie	59 900	47 994	80,1	

Źródło: Opracowanie KPBPPiR o. Bydgoszcz na podstawie BDL GUS

Wg danych pochodzących z Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych SIO¹⁸ w marcu 2022 r. na terenie analizowanego OPPT działało 20 placówek wychowania przedszkolnego – 8 przedszkoli, 1 punkt przedszkolny i 11 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych. Większość z tych placówek to instytucje publiczne (18). Największa liczba placówek znajdowała się w gminach Dobrze i Piotrków Kujawski (po 4 placówki). W pozostałych gminach działało od 1 (gmina miejska Radziejów) do 3 placówek (gminy Osiećciny, wiejska Radziejów i Topólka). W jednej gminie – Topólka - funkcjonowały tylko oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych i punkt przedszkolny. Placówki zlokalizowane były w 15 miejscowościach, z czego na obszarach wiejskich poza miejscowościami będącymi siedzibami gmin w 10 miejscowościach (11 placówek).

¹⁸ dostęp z dnia 23.03.2022 r.

Na obszarze OPPT występują potrzeby w zakresie wyposażenia i rozwoju infrastruktury przedszkoli, wynikające z aktualnych problemów lokalowych oraz niewystarczającej liczby miejsc w placówkach. Stałej poprawy wymaga również jakość nauczania w istniejących miejscach wychowania przedszkolnego. Szczególnie istotną kwestią jest przystosowanie usług z zakresu wychowania przedszkolnego do dzieci ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi (w tym m.in. dzieci z niepełnosprawnościami).

2.12. Kształcenie ogólne (w tym identyfikacja gmin spełniających warunków dostępowy wsparcia w zakresie infrastruktury edukacyjnej bazy sportowej)

W zakresie kształcenia ogólnego wyzwaniem pozostaje dążenie do osiągnięcia wysokiej jakości nauczania, mierzonej wynikami egzaminów zewnętrznych. Braki utrudniające realizację wyzwania dostrzega się zarówno w sferze rozwoju kompetencji miękkich u uczniów, jak i w sferze niedostatecznego przygotowania kadr systemu oświaty.

W dzisiejszym świecie w procesie kształcenia coraz większego znaczenia nabiera umiejętność wykorzystania nowoczesnych technologii, w tym cyfrowych a więc poprawa kompetencji cyfrowych uczniów i kadr systemu oświaty oraz odpowiednie wyposażenie sprzętowe szkół i uczniów (zwłaszcza z grup defaworyzowanych), gdyż nadal dostrzegane są braki w tym zakresie. Niewystarczające umiejętności uczniów i nauczycieli stanowią duży problem w przypadku konieczności rezygnacji z tradycyjnych metod nauczania na rzecz prowadzenia zajęć w sposób zdalny lub w systemie hybrydowym. Ważnym aspektem w procesie edukacji jest także podnoszenie kompetencji językowych uczniów, gdyż ciągle dostrzegalne są deficyty znajomości języka angielskiego wśród młodzieży, zwłaszcza wśród osób uczęszczających do szkół na terenach wiejskich, co wpływa negatywnie na późniejsze możliwości podjęcia satysfakcjonującej pracy i ogranicza samorozwój. Istotną kwestię w sytuacji coraz częściej pojawiającego się niedoboru kadr w systemie oświaty stanowi podnoszenie i uzupełnianie kompetencji i kwalifikacji nauczycieli. Wsparcie kadry obejmować powinno również zwiększenie umiejętności zapewnienia uczniom wsparcia pedagogiczno-psychologicznego, przygotowanie do pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz do pracy z uczniem zdolnym.

Ważne jest, aby realizowane działania zmierzające do poprawy sytuacji prowadzone były przy jednoczesnym zapewnieniu równego dostępu (także infrastrukturalnego) do nowoczesnej edukacji wszystkim uczniom, gdyż w procesie edukacyjnym szczególnego wsparcia wymagają uczniowie ze środowisk defaworyzowanych oraz uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Bardzo istotne jest dalsze wprowadzanie edukacji włączającej zwłaszcza w przypadku dzieci z niepełnosprawnościami. Szkoła powinna pełnić kluczową rolę w zapobieganiu alienacji rówieśniczej poprzez dostosowanie infrastruktury i działania włączające, umożliwiając wspólną realizację zainteresowań, poszerzanie wiedzy, a zwłaszcza uczestnictwo w zajęciach sportowych i pozalekcyjnych wszystkich uczniów. Wpływa to na budowanie właściwych relacji i kompetencji społecznych, przyczyniając się do integracji uczniów oraz zapobiega przedwczesnemu opuszczaniu systemu oświaty. Dlatego wyzwaniem dla szkół ciągle jeszcze pozostaje zapewnienie atrakcyjnej infrastruktury sportowej i edukacyjnej, dostosowanej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

W 2022 roku przyjęta została „Diagnoza potrzeb przyszkolnej bazy sportowej w województwie kujawsko pomorskim”, stanowiąca Załącznik do Stanowiska Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 27 kwietnia 2022 r. W dokumencie tym zawarto informacje o najważniejszych niedoborach występujących w gminach i powiatach regionu w zakresie przyszkolnej infrastruktury sportowej. Wynikiem analizy jest wskazanie tzw. „białych plam”, a więc gmin i powiatów cechujących

się najgorszą w regionie sytuacją w zakresie dostępu do nowoczesnej przyszkolonej infrastruktury sportowej (co prowadzi do wykluczenia społecznego) oraz zidentyfikowanie zadań inwestycyjnych rekomendowanych do dofinansowania o charakterze priorytetowym, ukierunkowanych na zniwelowanie „białych plam”. Na terenie OPPT Radziejowa rekomenduje się dofinansowanie realizacji pierwszej pełnowymiarowej sali gimnastycznej w gminie wiejskiej Radziejów.

2.13. Szkoły podstawowe i jakość kształcenia na poziomie szkoły podstawowej

Jak wskazują dane pozyskane z Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych¹⁹ na terenie OPPT Radziejowa funkcjonuje 15 szkół podstawowych (w tym 1 szkoła specjalna). Większość z nich to szkoły publiczne (14 placówek). Według danych GUS w 2020 r. łącznie w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży działających na terenie OPPT uczyło się 2 995 uczniów (w tym 41 uczniów w szkołach specjalnych).

Podstawową statystyczną miarą oceny zróżnicowania jakości kształcenia jednostek samorządu terytorialnego jest analiza wyników egzaminów kończących szkołę podstawową (egzamin ósmoklasisty). Egzamin ten przeprowadzany jest w formie pisemnej i obejmuje trzy przedmioty: język polski, matematykę oraz język obcy nowożytny (zdecydowana większość uczniów zdaje egzamin z języka angielskiego, dlatego też analizę przeprowadzono na podstawie wyników osiągniętych na egzaminie z tego języka obcego). Wyniki egzaminów ósmoklasisty stanowią podsumowanie zdobytej wiedzy i umiejętności w procesie kształcenia na etapie szkoły podstawowej i pośrednio wskazują na poziom nauczania w szkołach. Ze względu na coroczną zmienność poziomu trudności egzaminów, wyniki przedstawiono jako wartości względne, odniesione do średniej dla województwa kujawsko-pomorskiego. Ponadto, w analizie wykorzystano wartości uśrednione dla 3 lat (2019-2021) w celu wyeliminowania jednorazowego, przypadkowego wystąpienia wartości bardzo niskiej (będącej konsekwencją np. zdawania egzaminu przez słabszy rocznik uczniów).

Na OPPT Radziejowa w latach 2019-2021 egzamin kończący szkołę podstawową zdawało średniorocznie około 340 uczniów. W okresie tym, na obszarze uzyskano korzystny przeciętny wynik egzaminu z języka polskiego (stanowił on 101,0% średniej wojewódzkiej), natomiast wynik egzaminu z matematyki jest nieco niższy (wynosi 98,0% średniej). Niekorzystnie przedstawia się jednak jakość kształcenia języka angielskiego – uczniowie OPPT Radziejowa napisali egzaminy z tego przedmiotu na poziomie przeciętnie o ponad 10% niższym, niż średnio w regionie.

Wśród gmin tworzących OPPT Radziejowa pozytywnie wyróżniają się gminy wiejska Radziejów i miejska Radziejów, w których ze wszystkich trzech zdawanych przedmiotów egzaminacyjnych osiągnięto wyniki wyższe od średniej wartości wojewódzkiej (zajmując wysokie lokaty wśród 144 gmin regionu, zwłaszcza gm. wiejska Radziejów – 2. pozycja z matematyki, 17. z języka angielskiego, natomiast gm. miejska Radziejów zajęła 16. pozycję z języka polskiego, 36. z matematyki i 19. z języka angielskiego). Gmina Dobrye wyniki wyższe od średniej wartości wojewódzkiej osiągnęła na egzaminach z dwóch analizowanych przedmiotów (język polski i matematyka, zajmując odpowiednio 7. i 18. lokatę), jednak wynik egzaminu z języka angielskiego stanowił zaledwie 85% średniej. Wymienione gminy należą do lepszych, pod względem jakości kształcenia, gmin na terenie województwa. Z pozostałych gmin wyróżnia się Bytoń, która corocznie uzyskuje wysokie wyniki egzaminu z języka polskiego (zajmując przeciętnie 7. lokatę wśród gmin regionu, ale osiągając jednocześnie słabe wyniki egzaminów z pozostałych przedmiotów) oraz gmina Osiecinia lokująca się wśród średnio-lepszych gmin pod względem wyników egzaminów z języka polskiego i matematyki. Pozostałe gminy notują wyniki wyraźnie słabsze, zajmując pozycje w drugiej połowie stawki gmin województwa.

¹⁹ Rejestr Szkół i Placówek Oświatowych <https://rspo.gov.pl>, dostęp z dnia 23.03.2022 r.

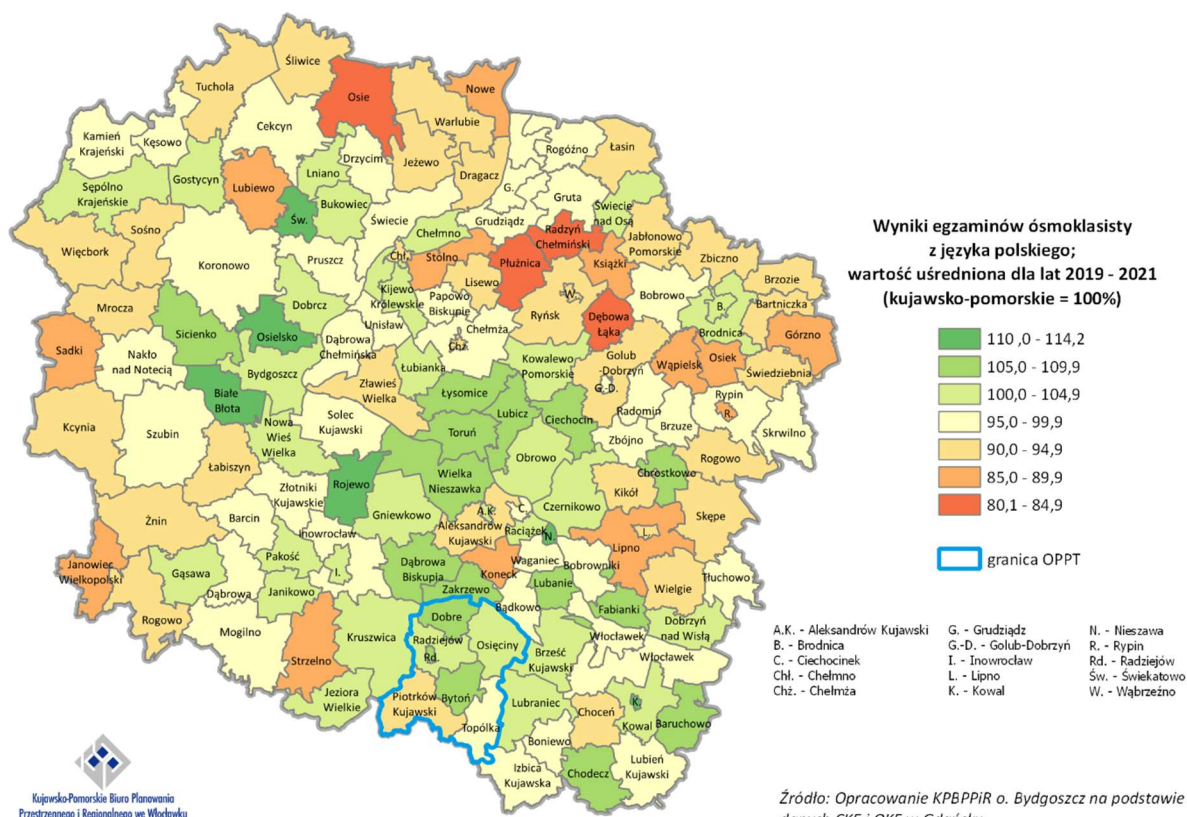
Tabela. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w latach 2019-2021 na OPPT Radziejowa w stosunku do średniej wartości dla województwa kujawsko-pomorskiego (%; kujawsko-pomorskie = 100%)

Jednostka	Język polski				Matematyka				Język angielski				
	2019	2020	2021	śred.*	2019	2020	2021	śred.*	2019	2020	2021	śred.*	
OPPT Radziejowa	101,1	104,4	97,6	101,0	98,7	100,1	95,2	98,0	92,7	85,0	90,2	89,3	
Gminy	Być	116,5	103,5	105,9	108,6	88,1	93,6	73,9	85,2	100,6	80,6	73,7	85,0
	Dobre	104,3	117,6	106,6	109,5	106,7	112,0	101,9	106,9	82,0	91,9	81,1	85,0
	Osięciny	99,6	108,9	101,3	103,2	90,5	102,2	102,5	98,4	79,7	82,4	93,7	85,3
	Piotrków Kujawski	92,9	90,5	88,3	90,6	95,5	91,3	86,0	90,9	92,9	80,4	86,6	86,6
	Radziejów (miejska)	109,6	111,6	102,7	108,0	105,8	97,3	98,6	100,6	106,5	98,7	101,5	102,2
	Radziejów (wiejska)	104,1	105,7	92,1	100,6	116,0	137,7	129,4	127,7	110,4	103,3	97,7	103,8
	Topółka	93,9	100,0	93,7	95,9	100,0	85,3	93,0	92,8	85,6	62,6	88,7	79,0
Województwo kujawsko-pomorskie	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	

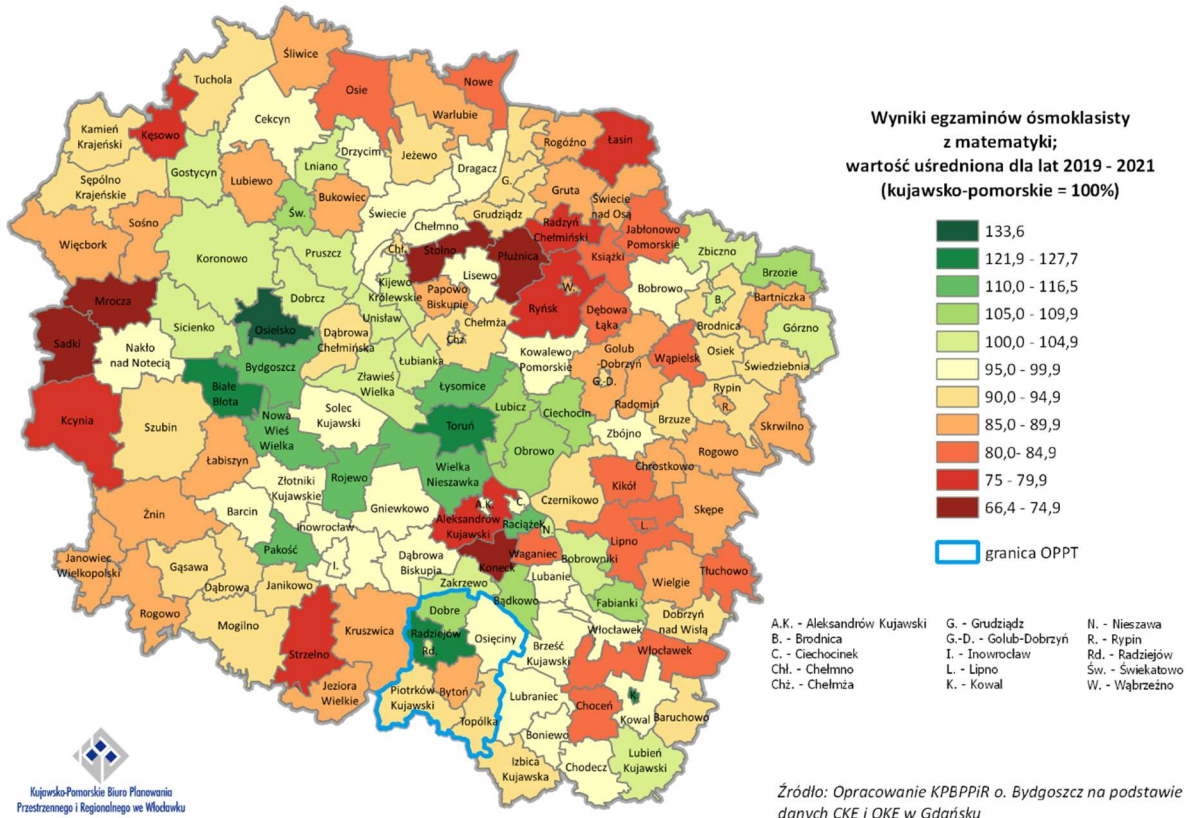
Źródło: Opracowanie KPBPPiR o. Bydgoszcz na podstawie CKE i OKE w Gdańsku

*wartość uśredniona dla lat 2019-2021

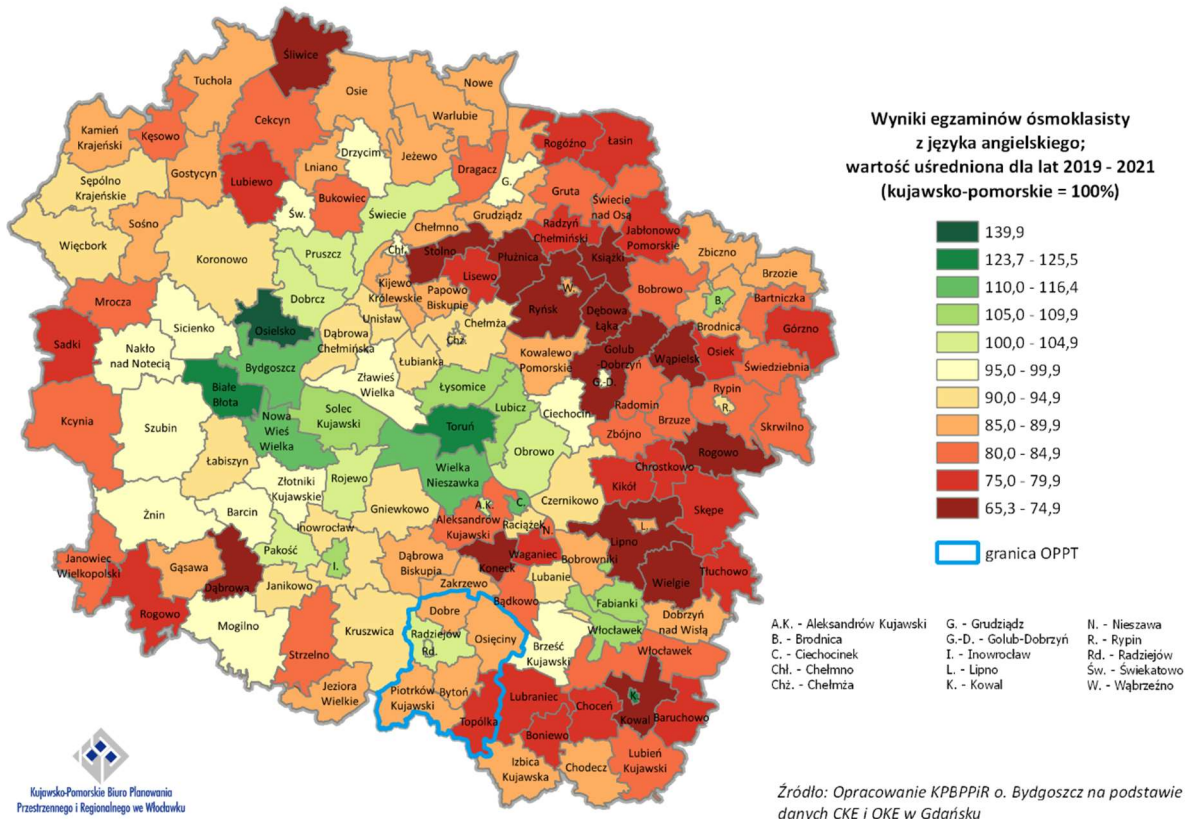
Mapa. Przeciętne wyniki egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego w latach 2019-2021 w stosunku do średniej wartości wojewódzkiej

Mapa. Przeciętne wyniki egzaminu ósmoklasisty z matematyki w latach 2019-2021 w stosunku do średniej wartości wojewódzkiej

Mapa. Przeciętne wyniki egzaminu ósmoklasisty z języka angielskiego w latach 2019-2021 w stosunku do średniej wartości wojewódzkiej

2.14. Szkoły ponadpodstawowe i jakość kształcenia na poziomie szkoły ponadpodstawowej

W wyniku reformy systemu edukacyjnego, zapoczątkowanej 1 września 2017 r., zlikwidowano gimnazja i wprowadzono 8-letnią szkołę podstawową, 4-letnie liceum ogólnokształcące, 5-letnie technikum, 3-letnią szkołę branżową I stopnia oraz 2-letnią szkołę branżową II stopnia. Szkoły branżowe są to szkoły powstałe na podbudowie programowej szkoły podstawowej, realizujące program nauczania w zakresie kształcenia ogólnego oraz zawodowego. Tym samym dotychczasowa 3-letnia zasadnicza szkoła zawodowa przekształciła się w 3-letnią branżową szkołę I stopnia. W roku szkolnym 2017/2018 odbył się pierwszy nabór do klasy pierwszej branżowych szkół I stopnia, a w 2020/2021 do klasy pierwszej branżowych szkół II stopnia.

Zgodnie z danymi z Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych²⁰ na terenie OPPT Radziejowa zarejestrowanych było 10 szkół ponadpodstawowych dla dzieci i młodzieży (w tym 1 szkoła specjalna). Szkoły te zlokalizowane były w dwóch miastach (Radziejowie i Piotrkowie Kujawskim) oraz w jednej wsi (Przemystce w gminie wiejskiej Radziejów). Zaliczamy do nich: 3 licea ogólnokształcące (w Radziejowie, Piotrkowie Kujawskim i Przemystce), 2 technika (w Radziejowie i Przemystce), 4 szkoły branżowych I stopnia (2 w Radziejowie, 1 w Piotrkowie Kujawskim i 1 Przemystce) oraz 1 szkołę branżową II stopnia (w Radziejowie). Jak wynika z Rejestru większość z nich, 8 szkół, to szkoły publiczne. Działalność szkół ponadpodstawowych wzmacnia powiązania funkcjonalne obszaru, gdyż w szkołach tych kształcą się uczniowie z terenu całego powiatu radziejowskiego. Oznacza to, że działania realizowane na rzecz szkół ponadpodstawowych przyczyniają się do poprawy wykształcenia ogólnego, wzrostu aktywności i umiejętności zawodowych wszystkich mieszkańców OPPT.

2.14.1. Szkoły ponadpodstawowe maturalne

Wyniki egzaminów maturalnych ukazują jakość kształcenia na poziomie ponadpodstawowym maturalnym i stopień przygotowania absolwentów do dalszej edukacji. Analizie poddano wyniki pisemnych egzaminów maturalnych na poziomie podstawowym z języka polskiego, matematyki i języka angielskiego. Podobnie jak w przypadku egzaminów ósmoklasisty, ze względu na coroczną zmienność poziomu trudności egzaminów, wyniki przedstawiono nie jako wartości bezwzględne, a jako wartości względne odniesione do średniej dla województwa kujawsko-pomorskiego. Także w tej analizie wykorzystano wartości uśrednione dla 3 lat (2019-2021).

W analizowanym okresie (2019-2021) na OPPT Radziejowa egzamin maturalny zdawało średniorocznie zaledwie 180 absolwentów szkół średnich. W zakresie każdego ze zdawanych przedmiotów uczniowie uzyskali wyniki słabsze, niż przeciętnie w regionie – z języka polskiego osiągnięto średnią wartość wyników egzaminów z 3 lat na poziomie 96,1% średniej wartości wojewódzkiej, z matematyki 93,1% wartości średniej, a z języka angielskiego zaledwie 82,5% średniej.

Tabela. Wyniki egzaminu maturalnego w latach 2019-2021 na OPPT Radziejowa w stosunku do średniej wartości dla województwa kujawsko-pomorskiego (%; kujawsko-pomorskie = 100%)

Jednostka	Język polski				Matematyka				Język angielski			
	2019	2020	2021	śred.*	2019	2020	2021	śred.*	2019	2020	2021	śred.*
OPPT Radziejowa	106,0	94,0	88,2	96,1	94,7	92,0	92,5	93,1	82,9	81,2	83,6	82,5
Województwo kujawsko-pomorskie	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

²⁰ Rejestr Szkół i Placówek Oświatowych <https://rspo.gov.pl>, dostęp z dnia 23.03.2022 r.

Źródło: Opracowanie KPBPPiR o. Bydgoszcz na podstawie CKE i OKE w Gdańsku

*wartość uśredniona dla lat 2019-2021

2.14.2. Szkoły ponadpodstawowe zawodowe

Niezbędnym elementem sprawnie funkcjonującego i sprzyjającego rozwojowi gospodarczemu rynku pracy jest efektywne szkolnictwo zawodowe. W zakresie systemu kształcenia zawodowego dostrzega się potrzebę realizacji działań ukierunkowanych na poprawę jakości i skuteczności tego rodzaju kształcenia oraz dostosowania kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy.

W zakresie poprawy jakości kształcenia zawodowego niezbędne jest wspieranie, rozwijanie i prowadzenie szeregu działań związanych z podnoszeniem umiejętności i kompetencji uczniów, a także prowadzenie działań związanych z nabywaniem specjalistycznych kwalifikacji związanych z danym zawodem jak też zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy²¹. Istnieje zatem potrzeba promowania kształcenia zawodowego jako wysokiej jakości ścieżki kariery wymagającej wysokich kwalifikacji, prowadzenia dodatkowych zajęć lekcyjnych, staży, praktyk zawodowych (często w bezpośredniej współpracy z pracodawcami oraz środowiskiem otoczenia biznesu), nauki języków obcych oraz prowadzenia szeregu innych działań związanych z podnoszeniem kwalifikacji i kompetencji zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy. Wsparcie uczniów powinno obejmować nie tylko zakres związany z edukacją formalną, ale również tą pozaformalną i uzupełniającą. Istotnym elementem jest zadbanie o rozwijanie umiejętności, uzdolnień oraz zainteresowań uczniów, realizacja działań edukacyjno-doradczych, diagnozowanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej i finansowej (stypendia). Ważnym elementem procesu edukacyjnego jest także kształcenie ustawiczne, które obejmuje uczenie się przez całe życie tj. pozyskiwanie wiedzy niezależnie od wieku, poziomu wykształcenia czy doświadczenia zawodowego. Dobrze przygotowana i wspierana oferta kształcenia ustawicznego daje szerokie możliwości całościowej edukacji a to przekłada się na wzrost i rozwój postępu społecznego i gospodarczego.

Ważnym elementem przyszłego sukcesu edukacyjnego jest także kształtowanie właściwego środowiska edukacyjnego tj. dostosowanie infrastruktury edukacyjnej do potrzeb nowoczesnego szkolnictwa zawodowego oraz zwiększenie dostępności wykwalifikowanych kadr. Biorąc pod uwagę szybki postęp technologiczny, dynamikę rynku pracy oraz potrzebę dostosowania do rynku pracy kierunków kształcenia zawodowego dostrzega się potrzebę realizacji zadań związanych z remontem, wyposażeniem, modernizacją, adaptacją sal dydaktycznych, nowoczesnych pracowni zawodowych, warsztatów, centrów kształcenia praktycznego i ustawicznego oraz innych placówek, które pełnią rolę miejsc kształcenia praktycznego uczniów. Niezbędne jest także wsparcie rozwoju zawodowego nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodu, dostosowanie i podnoszenie ich kompetencji, nabywanie odpowiednich kwalifikacji związanych z danym zawodem. Przedstawiciele kadry powinni również uzyskiwać wsparcie z zakresu realizacji zadań doradztwa zawodowego czy edukacji włączającej tj. edukacji dostosowanej do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów z niepełnosprawnościami czy uczniów z rodzin emigranckich. Odpowiednio przygotowane, wyposażone i zmodernizowane miejsca, w których odbywają się zajęcia (szkoła, klasa, pracownia, biblioteka) oraz kadra, której stworzono warunki do podnoszenia kwalifikacji, będą wpływać zarówno na poprawę jakości kształcenia jak i podniesienie skuteczności nauczania.

Na terenie OPPT Radziejowa identyfikuje się przede wszystkim potrzebę realizacji zadań mających wpływ na poprawę jakości i skuteczności kształcenia zawodowego oraz dostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy, gdyż ze względu na silne powiązania społeczno-gospodarcze obszaru, w szkołach zawodowych kształcą się mieszkańcy wszystkich gmin tworzących OPPT, a następnie absolwenci tych szkół znajdują zatrudnienie na terenie całego obszaru. W takim zakresie

²¹ Lista zawodów deficytowych, na poziomie kraju, województwa lub powiatu, publikowana jest na podstawie badania „Barometr zawodów”.

niezbędne jest prowadzenie szeregu działań związanych z podnoszeniem umiejętności uczniów, nabywaniem kompetencji (w tym cyfrowych) oraz kwalifikacji zawodowych, zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy. Na terenie OPPT dostrzega się również potrzebę realizacji zadań związanych z podniesieniem kompetencji i kwalifikacji nauczycieli kształcenia zawodowego.

Niedobory identyfikowane na terenie OPPT to także braki w wyposażeniu oraz braki infrastrukturalne. Potrzebne jest wsparcie dla szkół zawodowych w zakresie wyposażenia szkolnych pracowni zawodowych. W zakresie infrastruktury zauważa się potrzeby związane z przeprowadzeniem prac remontowo-budowlanych w budynkach szkolnych, warsztatach i pracowniach kształcenia praktycznego.

2.15. Lokalne instytucje kultury

Na poziomie lokalnym ciężar pobudzania szeroko rozumianego rozwoju społecznego, w tym budowania wysokiej jakości kapitału ludzkiego, spoczywa w dużej mierze na placówkach kultury obejmujących biblioteki, centra i domy kultury, świetlice a także inne instytucje pełniące tego rodzaju funkcje. Do ich zadań należy zarówno umożliwienie uczestnictwa w życiu kulturalnym, jak i prowadzenie działań aktywizacyjnych i włączających, które służą przede wszystkim integracji społecznej, kształtowaniu tożsamości lokalnej i regionalnej, a także atrakcyjnemu i pożytecznemu spędzaniu wolnego czasu.

Działania tego rodzaju mają szczególne znaczenie na obszarach gmin OPPT Radziejowa, na których dostrzega się nasilone problemy w zakresie rozwoju społecznego²². Według danych GUS w 2021 r. na terenie OPPT funkcjonowało 9 bibliotek publicznych (łącznie z filiami) oraz 6 innych placówek kultury²³ (w tym centrum kultury, dom kultury i ośrodki kultury). Dostęp do przynajmniej jednej placówki kultury zapewniony jest w każdej gminie. Problem stanowi jednak stan techniczny i wyposażenie istniejących obiektów. Na terenie OPPT identyfikuje się instytucje kultury dysponujące niewystarczającymi warunkami lokalowymi (wymagające modernizacji, przebudowy lub rozbudowy obecnej infrastruktury łącznie z zagospodarowaniem terenu wokół placówek) oraz niedoborami w zakresie wyposażenia, co nie pozwala na pełne wykorzystanie ich potencjału i ogranicza możliwość rozszerzenia działalności. Podniesienie jakości, unowocześnienie oraz dostosowanie bazy lokalnych placówek kultury do wszystkich grup mieszkańców może być ważnym czynnikiem zachęcającym do uczestnictwa w działaniach kulturalno-animacyjnych.

2.16. Odnowa przestrzeni publicznych

Celem realizowanej odnowy przestrzeni publicznych jest przywrócenie atrakcyjności terenów zdegradowanych lub zniszczonych, które utraciły możliwość pełnienia swej pierwotnej funkcji, lub pełnienie tej funkcji zostało wyraźnie ograniczone. Przestrzenie publiczne powinny stanowić bezpieczne miejsce spędzania czasu wolnego, oferując przestrzeń do realizacji potrzeb rekreacyjnych, wypoczynkowych, turystycznych, kulturalnych, ułatwiając kontakt z naturą i innymi ludźmi. Dobrze zorganizowane przestrzenie publiczne są ważnym elementem procesu wzmacniania integracji mieszkańców, ułatwiają kontakty międzyludzkie i wspólne przebywanie wszystkich grup społecznych, co przyczynia się do rozwoju tolerancji i wzmacnia więzi międzypokoleniowe, wskutek czego sprzyja włączeniu w życie lokalnej społeczności osób z grup defaworyzowanych, osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, rodziców małych dzieci, migrantów itp.

²² na podstawie „Strategii Przyspieszenia 2030+”

²³ GUS do grupy tej nie zalicza jednostek, zwyczajowo określanymi „świetlicami”, nie prowadzących działalności kulturalnej, których pomieszczenia służą do innych celów oraz świetlic szkolnych

Na OPPT Radziejowa dostrzega się potrzebę stworzenia miejsc do wypoczynku i rekreacji poprzez zagospodarowanie zaniedbanych terenów publicznych oraz nadanie im nowej funkcji, a następnie udostępnienie lokalnej społeczności. Tereny publiczne wymagają najczęściej wyposażenia w odpowiednią infrastrukturę lub dokonania remontów obiektów pełniących funkcje społeczne i kulturalne oraz zagospodarowania ich otoczenia. Odnowa przestrzeni publicznych na OPPT Radziejowa przyczyni się także do poprawy stanu środowiska przyrodniczego i będzie miała pozytywny wpływ na złagodzenie negatywnych zmian klimatu, gdyż wiąże się z powstaniem nowych terenów zielonych (w tym utworzeniem nowego parku miejskiego) i wykonaniem zabiegów pielęgnacyjnych istniejącej szaty roślinnej. Na etapie tworzenia strategii terytorialnej zidentyfikowano miejsca i obiekty, które w pierwszej kolejności powinny zostać poddane działaniom w ramach odnowy przestrzeni publicznych (lista ta nie stanowi katalogu zamkniętego, w późniejszym okresie mogą pojawić się potrzeby realizacji dodatkowych projektów lub może nastąpić potrzeba weryfikacji wskazanych). Należą do nich: utworzenie miejsca rekreacji na terenie po torach kolejowych w Dobrem, modernizacja budynku w Bytoniu (w celu zaadaptowania go na potrzeby użyteczności publicznej), modernizacja rynku w miejscowości Osiecinie, przebudowa i modernizacja budynku remizy OSP w Kamieńcu wraz z jego wyposażeniem i utworzeniem strefy relaksu nad jeziorem Kamieniec, przebudowa i zmiana użytkowania poddasza w świetlicy wiejskiej w Znaniewie, uporządkowanie i zagospodarowanie na cele rekreacyjno-wypoczynkowe terenów położonych pomiędzy blokami wielorodzinnymi przy ulicy Wyzwolenia w Radziejowie.

2.17. Gospodarka wodno-ściekowa

Ze względu na malejące zasoby wody do najważniejszych aspektów rozwoju i właściwego funkcjonowania gospodarki wodno-ściekowej należy zapewnienie dostaw wody dobrej jakości, oszczędzania wody i ograniczanie jej strat w sieciach wodociągowych, magazynowanie wody oraz troska o stan wód poprzez właściwe oczyszczanie ścieków. Istotne jest zwiększenie efektywności dostaw wody poprzez m.in. rozwój systemów ujęć, uzdatnianie i wspieranie inteligentnych systemów zarządzania sieciami wodno-kanalizacyjnymi. Bardzo ważny jest aspekt edukacyjny, czyli promowanie i wspieranie mieszkańców w procesie oszczędzania wody, wyrabianie odpowiednich nawyków i umożliwienie kontroli zużycia wody w gospodarstwie domowym poprzez odpowiednie opomiarowanie.

OPPT Radziejowa cechuje się wysokim udziałem osób korzystających z sieci wodociągowej (w 2020 roku 97,2% wobec 95,5% w województwie), co jest wynikiem dużej poprawy sytuacji w latach 2010-2020, gdyż w okresie tym zanotowano 10% wzrost wartości wskaźnika (przede wszystkim na obszarach wiejskich). Udział osób korzystających z sieci wodociągowej w miastach był nieznacznie wyższy niż na terenach wiejskich (98,2% wobec 96,8%). Na obszarze dostrzega się potrzebę poprawy jakości wody dostarczanej mieszkańcom poprzez realizację kompleksowej przebudowy stacji uzdatniania wody. Dla oszczędnego gospodarowania zasobami wody ważne jest także wdrożenie nowoczesnych technologii odczytu i ewidencji poboru wody.

Udział osób korzystających z sieci kanalizacyjnej na OPPT Radziejowa wynosił w 2020 roku niespełna 40% i był to niski wskaźnik na tle średniej wojewódzkiej (70%), przy czym na obszarze zaznaczało się bardzo duże zróżnicowanie sytuacji w miastach i na terenach wiejskich (udziały korzystających wynosiły odpowiednio: 89% i 24%). Niekorzystną sytuację potwierdza fakt, że wskaźnik dla obszarów wiejskich OPPT Radziejowa (który jest tożsamy powierzchniowo z obszarem powiatu radziejowskiego) jest jednym z niższych na tle obszarów wiejskich wszystkich powiatów regionu. Udział korzystających z sieci kanalizacyjnej w obu miastach OPPT Radziejowa jest wysoki (Radziejów około 95%, Piotrków Kujawski 81%), natomiast na terenach wiejskich wskaźniki są wyraźnie niższe – najwyższe wartości notują w trzech gminach wiejskich (na poziomie 30-40%), a na pozostałym obszarze wiejskim nie przekraczają 14%. Według VI edycji *Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych* (KPOŚK)

na terenie obszaru istniały cztery aglomeracje wodno-ściekowe o RLM równej lub większej niż 2 tys. – Aglomeracja Osiecin (obejmująca gminę Osiecin), o RLM 2,9 tys. i poziomie skanalizowania 99,18% (obsługiwana przez Oczyszczalnię Ścieków Komunalnych w Osiecinach), Aglomeracja Radziejów (obejmująca gminę miejską Radziejów i gminę wiejską Radziejów), o RLM 6,1 tys. i poziomie skanalizowania 99,82% (Oczyszczalnia ścieków miasta Radziejów), Aglomeracja Piotrków Kujawski (gmina Piotrków Kujawski), o RLM 4,6 tys. i poziomie skanalizowania 83,86% (Oczyszczalnia biologiczno-mechaniczna) i Aglomeracja Dobre (gmina Dobre), o RLM 3,1 tys. i poziomie skanalizowania 98,05% (oczyszczalnia Dobre).

2.18. Poprawa efektywności energetycznej, redukcja emisji zanieczyszczeń i adaptacja do zmian klimatu

Jednym ze współczesnych problemów, który stanowi wyzwanie dla wielu sektorów gospodarki są zmiany klimatyczne. Przejawiają się one m.in. ociepleniem klimatu i nasilaniem się ekstremalnych zjawisk pogodowych. Zmiany te prowadzą często do negatywnych konsekwencji i strat dla środowiska, społeczeństwa oraz gospodarki, wśród których wyróżnić można np. spadek poziomu wód w zbiornikach wodnych oraz gruntowych, nasilanie się okresów suszy (szczególnie uciążliwych dla produkcji rolniczej – w tym żywności), pustynnienie gleb, utrudnienia w sektorze transportowym (w tym w komunikacji publicznej), uszkodzenia infrastruktury technicznej i łączności, uszkodzenia i zniszczenia budynków wskutek silnych zjawisk pogodowych, czy też powstawanie wysp ciepła na mocno przekształconych przestrzeniach (zwłaszcza miast). Możliwości dokładnego rozpoznania skali problemów na poziomie lokalnym są jednak bardzo ograniczone. Zmiany klimatyczne zachodzą bowiem na szeroką skalę i nie wynikają wyłącznie z sytuacji notowanej tylko na konkretnym obszarze. Stąd też jeżeli na terenie danej jednostki (np. gminy) wielkość emisji zanieczyszczeń jest mniejsza niż na terenie jednostki sąsiedniej, nie oznacza to iż jest ona z tego powodu mniej narażona na konsekwencje zmian klimatycznych. Poza tym dane klimatyczne analizowane są co do zasady na dużo bardziej ogólnym poziomie, stąd też różnicowanie sytuacji na poziomie jednostek lokalnych jest praktycznie niemożliwe. Procesy związane z przekształcaniem się klimatu zachodzą zarówno w miastach, jak i na obszarach wiejskich, niezależnie od ich położenia. Różnica polega jedynie na skali powodowanych uciążliwości. Dlatego też odpowiedź na próbę łagodzenia wspomnianych problemów powinna być ogólnie kierowana z jednej strony na eliminowanie przyczyny zmian klimatu – czyli bezpośrednio ograniczenie emisji gazów i pyłów we wszystkich dziedzinach gospodarki i w sektorze mieszkalnictwa (co przełoży się m.in. na wyhamowanie procesu globalnego ocieplenia w przyszłości), prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej (zapobiegając nadmiernym i nieuzasadnionym wycinkom drzew) i odpowiedzialne gospodarowanie zasobami wody, a z drugiej strony na zwiększanie odporności oraz trwałości infrastruktury i systemów (w tym ekosystemów) w różnych obszarach, aby nie doprowadzić do ich uszkodzenia lub zniszczenia. Problemy wynikające ze zmian klimatu dotyczą również obszar OPPT Radziejowa, co przejawia się np. występowaniem licznych okresów suszy w rolnictwie (w okresie 2012-2022, w zależności od gminy, stwierdzono suszę aż w 7-10 latach²⁴, która zagrażała często co najmniej kilku rodzajom upraw), czy także obserwowanym wzrostem średniej temperatury powietrza w okresach wielolecia²⁵. Dlatego też w celu łagodzenia różnego rodzaju uciążliwości będących następstwem zmian klimatu, zasadne jest stosowanie podejścia ekosystemowego, mającego na celu ochronę oraz wzrost powierzchni zasobów przyrodniczych – co dotyczy wszelkich działań w obszarze niebiesko-zielonej infrastruktury (w tym również wprowadzanie jej w mikroskali, przede wszystkim poprzez „odbetonowywanie” powierzchni i realizację nowych nasadzeń).

²⁴ <https://susza.iung.pulawy.pl>

²⁵ <https://klimat.imgw.pl>

Ważnym obszarem w kontekście wpływu na ocieplenie się klimatu jest energetyka. Wykorzystywanie surowców energetycznych na potrzeby pozyskania energii elektrycznej i ciepłej wiąże się z generowaniem zanieczyszczeń powietrza. Efektem ubocznym tych procesów jest ciągłe dostarczanie gazów cieplarnianych do atmosfery, co wzmacnia omawiany problem. W obszarze energetyki ciepłej istotne są zwłaszcza kwestie takie jak poziom zapotrzebowania na ciepło (związany ze stanem technicznym instalacji sieci grzewczej oraz stopniem izolacji zewnętrznej budynków) oraz źródła jego pozyskiwania (związane z rodzajem wykorzystywanego surowca energetycznego). W obszarze energii elektrycznej istotny jest z kolei poziom zapotrzebowania na prąd (wynikający m.in. ze stanu i jakości instalacji oraz klasy energetycznej urządzeń i systemów) jak również źródła jego pozyskiwania (kwestia podłączenia do sieci ogólnej bądź wykorzystywania instalacji OZE). Jak wynika z danych GUS²⁶ dla kraju, w roku 2021, w strukturze paliw wykorzystanych do produkcji energii ciepłej na cele grzewcze, największy udział stanowiły paliwa stałe (61,9%) i gazowe (36,1%). Uzależnienie od tradycyjnych metod ogrzewania jest wciąż bardzo wysokie. Z drugiej strony, powołując się na dane GUS dotyczące potrzeb w zakresie inwestycji termomodernizacyjnych²⁷, aż blisko 40% budynków wielomieszkaniowych w kraju wymaga podjęcia tego rodzaju działań. Nawet jeżeli część z tych budynków przeszła już termomodernizację, to skala potrzeb wciąż pozostaje bardzo duża. W tych aspektach na obszarze OPPT Radziejowa identyfikuje się problemy związane z komunalnymi budynkami mieszkaniowymi oraz budynkami użyteczności publicznej ogrzewanymi za pomocą mało efektywnych systemów grzewczych oraz charakteryzującymi się bardzo słabą izolacją zewnętrzną i występowaniem mostków termicznych. Biorąc pod uwagę przekrój inwestycji niezbędnych do przeprowadzenia w odpowiedzi na występujące problemy i potrzeby poszczególnych budynków, to ich zakres może być bardzo szeroki – związany głównie z: wymianą źródła ciepła, wymianą okien oraz drzwi, ociepleniem i nowym wykończeniem ścian, wymianą i ociepleniem dachu, ociepleniem podłóg oraz niezbędnymi pracami towarzyszącymi. Niemniej jednak efekt ich realizacji niesie za sobą wiele korzyści, związanych z obniżeniem emisyjności budynków, poprawą efektywności energetycznej, zmniejszeniem kosztów ogrzewania i utrzymania, poprawą warunków mieszkania i przebywania w zmodernizowanych budynkach, czy też większą ochroną przed dalszym niszczeniem oraz ogólną poprawą estetyki. Wspomniane wcześniej problemy dotyczą w szczególności budynków remiz strażackich OSP w Bodzanowie, Kamieńcu i Bronisławiu, Szkoły Podstawowej w Dobrem, świetlicy wiejskiej w Znaniewie, budynku warsztatów szkolnych ZSM w Radziejowie, budynku Szkoły Podstawowej oraz publicznego przedszkola w Radziejowie, a także kilku budynków użyteczności publicznej na terenie gminy Piotrków Kujawski. Poza tym problemy tego typu dotyczą również komunalnych budynków mieszkalnych – w szczególności będących w posiadaniu gminy miejskiej Radziejów. Liczba budynków, które wymagają podjęcia stosowanych prac modernizacyjnych jest szersza aniżeli lista wymieniona powyżej, niemniej jednak skoncentrowano się na przedstawieniu tych, które potrzebują ich najbardziej. Wspomniane budynki są bardzo często użytkowane od wielu lat, zbudowane w oparciu o stare systemy budownictwa. Efektem tego są mierzone bardzo duże straty ciepła, jak również widoczna jest duża energochłonność w związku z potrzebą stałego utrzymywania odpowiedniej temperatury w środku. W tym aspekcie na obszarze OPPT Radziejowa identyfikowana jest potrzeba zmniejszenia emisyjności systemów ciepłowniczych oraz zdecydowanego zwiększenia zaangażowania źródeł odnawialnych (ewentualnie niskoemisyjnych lub kogeneracyjnych) w produkcję energii ciepłej. Podobnie jest w przypadku zapotrzebowania na energię elektryczną, której konsumpcja (zwłaszcza w budynkach użyteczności publicznej opartych na energochłonnych instalacjach elektrycznych) jest bardzo wysoka. Dotyczy to na przykład systemów oświetlenia oraz zasilania urządzeń, których częstotliwość eksploatacji jest bardzo wysoka. W tym miejscu należy również zwrócić uwagę na kwestię produkcji energii z odnawialnych źródeł. Na obszarze OPPT Radziejowa energia wykorzystywana na potrzeby działalności budynków użyteczności publicznej

²⁶ Gospodarka energetyczna i gazownictwo w 2021r. GUS, 2022

²⁷ Opracowanie metodologii i przeprowadzenie badania skali działań termomodernizacyjnych budynków mieszkalnych wielomieszkaniowych. GUS, 2018

pochodzi w głównej mierze z ogólnej sieci energetycznej, pomimo iż mają one potencjał do wdrażania rozwiązań opartych na własnej produkcji energii z odnawialnych źródeł.

Omówione powyżej aspekty wpływają na bardzo duże zainteresowanie problematyką zmian klimatu zarówno przez podmioty ze sfery publicznej, jak i prywatnej. Przeciwdziałanie pogłębianiu się zmianom klimatu (zwanej mitygacją zmian klimatu) oraz uodpornienie się na skutki tych zmian, stanowią szczególny obszar interwencji na poziomie Unii Europejskiej, kraju oraz województwa kujawsko-pomorskiego. Ponadto w ramach wspomnianej perspektywy przyjęto zasadę DNSH („do not significant harm”), która nakazuje realizowanie działań inwestycyjnych w taki sposób, aby nie czynić znaczących szkód w środowisku. Zasada ta jest oceniana w odniesieniu do celów środowiskowych tj. łagodzenie zmian klimatu, adaptacja do zmian klimatu, odpowiednie użytkowanie i ochrona zasobów wodnych i morskich, gospodarka o obiegu zamkniętym, zapobieganie i kontrola zanieczyszczeń powietrza, wody i ziemi oraz ochrona i odtwarzanie bioróżnorodności i ekosystemów.

2.19. Analiza potrzeb w zakresie wsparcia administracyjnego

Niezbędnym elementem skutecznej i efektywnej realizacji zadań związanych z opracowaniem i wdrożeniem *Strategii Terytorialnej Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Radziejowa* jest odpowiednio przygotowany zespół kadrowo – administracyjny obsługujący zawiązane partnerstwo. Partnerstwo, jako nowa jednostka zarządzana na poziomie lokalnym, musi powołać zasób kadrowy, w celu prowadzenia statutowych działań, a także z uwagi na konieczność zapewnienia sprawnej realizacji i wdrażania Strategii na poziomie OPPT. W związku z tym istnieje potrzeba wsparcia finansowego dla tych jednostek, którym powierzone zostały zadania związane z prowadzeniem polityki terytorialnej na terenie wyodrębnionego obszaru. Wsparcie finansowe zdolności administracyjnej polega na finansowaniu wynagrodzeń pracowników, zakupie wyposażenia biura, w tym materiałów biurowych i eksploatacyjnych oraz zakupie sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem, sfinansowaniu szkoleń dla pracowników, utworzeniu strony internetowej, a także organizacji spotkań, w ramach partnerstwa, związanych z wdrażaniem polityki terytorialnej i rozwijaniem współpracy.

Wsparcie lokalnych struktur OPPT umożliwi zapewnienie stabilnej i kompetentnej kadry pracowników, a tym samym sprawnej obsługi wdrażania polityki terytorialnej w ww. obszarze funkcjonalnym oraz umożliwi sprawniejsze aplikowanie o środki finansowe na realizację wskazanych projektów. Zrealizowane projekty natomiast przyczynią się do rozwoju regionu i przeciwdziałania marginalizacji.

2.20. Podsumowanie (identyfikacja najważniejszych problemów/ potrzeb rozwojowych obszaru, jako podstawy programowania interwencji w ramach Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego)

Wykonana dla OPPT Radziejowa diagnoza wskazuje na występujące na tym obszarze silne powiązania społeczno-gospodarcze i środowiskowe. Szczególnie silnie zaznaczają się powiązania miasta Radziejów z resztą obszaru OPPT, które jako ośrodek powiatowy zapewnia obsługę mieszkańców na poziomie ponadlokalnym. Na poziomie lokalnym obserwuje się związki łączące wiejskie i miejskie ośrodki lokalne (najczęściej będące siedzibami gmin) i otaczające je obszary wiejskie w zakresie realizacji podstawowych usług społecznych, takich jak opieka nad dziećmi i edukacja, opieka zdrowotna, kultura, a także świadczenie pracy, rekreacja i wypoczynek. Postrzeganie OPPT Radziejowa jako spójnego obszaru uwidacznia się również w podejmowanych przez samorządy działaniach mających wpływ na stan środowiska przyrodniczego całego terenu OPPT.

Na obszarze OPPT Radziejowa jako główne obszary wymagające wsparcia – w zakresie, których identyfikuje się najważniejsze problemy, potrzeby i potencjały rozwojowe – które stanowią podstawę

programowania interwencji w ramach Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego wskazuje się przede wszystkim:

- wychowanie przedszkolne, kształcenie ogólne i zawodowe – ze względu na występujący niski udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym na części obszaru OPPT oraz potrzeby w zakresie poprawy jakości świadczenia usług wychowania przedszkolnego, stosunkowo niską jakość kształcenia mierzoną wynikami egzaminów zewnętrznych występującą w części gmin, niedostateczne kompetencje kluczowe uczniów (zwłaszcza cyfrowe i językowe), potrzeby dostosowania szkolnictwa zawodowego do potrzeb nowoczesnego rynku pracy, jak również występujące potrzeby wsparcia infrastrukturalnego i doposażenia obiektów, w tym dostosowania dla uczniów z niepełnosprawnościami, a także wsparcie kadry nauczycielskiej; identyfikuje się również potrzeby w zakresie przyszkolonej bazy sportowej;
- poprawę dostępności i podniesienie standardu zagospodarowanych ogólnodostępnych przestrzeni publicznych oraz obiektów świadczących usługi publiczne, odnowę przestrzeni publicznych, wsparcie rozwoju turystyki - na obszarze występują zniszczone lub mało atrakcyjne przestrzenie i obiekty publiczne, które wymagają zagospodarowania, remontu lub doposażenia w celu udostępnienia ich mieszkańcom m.in. na potrzeby świadczenia usług kulturalnych, rekreacji i wypoczynku oraz włączenia społecznego; w zakresie potencjałów rozwojowych na obszarze OPPT identyfikuje się niewykorzystany w pełni potencjał do rozwoju turystyki na bazie występujących walorów przyrodniczych i kulturowych;
- budowę dróg rowerowych i pieszo-rowerowych – na terenie OPPT identyfikuje się niedostateczny rozwój infrastruktury rowerowej, występowanie luk w istniejącej sieci oraz potrzeby połączenia miast z obszarami wiejskimi, co ogranicza wykorzystywanie roweru jako bezpiecznego i ekologicznego środka transportu;
- poprawę efektywności energetycznej, redukcję emisji zanieczyszczeń, adaptację do zmian klimatu, poprawę dostępu do dobrej jakości wody oraz oszczędzania wody – ze względu na obecność na terenie OPPT budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej cechujących się słabą izolacją termiczną, wykorzystujących mało efektywne, energochłonne i nieekologiczne systemy grzewcze, występowanie przestarzałych instalacji uzdatniających wodę; identyfikuje się również potrzeby związane z przystosowaniem oraz budowaniem odporności w związku z zachodzącymi zmianami klimatu - tworzeniem zielonej i niebieskiej infrastruktury;
- wsparcie administracyjne – w celu sprawnego wdrażania ustaleń Strategii identyfikuje się szereg potrzeb w zakresie wsparcia kadry odpowiedzialnej za realizację zadań związanych z Polityką Terytorialną oraz zakup niezbędnego wyposażenia.

3. Identyfikacja obszarów charakteryzujących się trudną sytuacją społeczno-gospodarczą, tj. wykazujących negatywną sytuację społeczno-gospodarczą, gmin zagrożonych trwałą marginalizacją i miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze

Według Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego - Strategia Przyspieszenia 2030+ wszystkie gminy OPPT Radziejowa identyfikowane są jako obszary wymagające rozwiązania negatywnej sytuacji społeczno-gospodarczej (będące Obszarami Strategicznej Interwencji wskazywanymi w polityce regionalnej województwa). W ujęciu regionalnym²⁸ do gmin problemowych pod względem niskiego poziomu rozwoju społecznego i niskiego poziomu przedsiębiorczości zaliczono gminę Topólka²⁹, z kolei pozostałe gminy OPPT zakwalifikowano do grupy gmin problemowych pod

²⁸ na podstawie delimitacji wykonanej na potrzeby „Strategii Przyspieszenia 2030+”

²⁹ wskaźniki, względem których gminę uznano za problemową tj. w przypadku których gmina wykazała negatywne wartości (poniżej lub powyżej przyjętego kryterium)

względem niskiego poziomu rozwoju społecznego³⁰. W prawie wszystkich gminach (poza gminami wiejską Radziejów i miejską Radziejów) na wskazane problemy nakładają się także procesy starzenia się społeczeństwa o ponadprzeciętnym natężeniu. Ponadto większość gmin OPPT (poza gminami wiejską Radziejów i miejską Radziejów) identyfikowana jest jako obszar zagrożony trwałą marginalizacją na poziomie krajowym³¹.

4. Wizja rozwoju obszaru – oczekiwany wynik realizacji działań planowanych w ramach Polityki Terytorialnej

Realizacja projektów w ramach zaproponowanych celów strategicznych na terenie OPPT Radziejowa przyczyni się do podniesienia poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru, zwiększenia powiązań społeczno-gospodarczych wewnątrz obszaru oraz wesprze proces zielonej transformacji i rozwoju gospodarki zeroemisyjnej.

Na terenie OPPT Radziejowa zmniejszony zostanie negatywny wpływ człowieka na środowisko, do czego przyczyni się rozbudowa sieci dróg rowerowych umożliwiającym mieszkańcom bezpieczne i ekologiczne przemieszczanie się na terenie obszaru. Stan czystości powietrza poprawi się także w wyniku realizacji działań z zakresu wymiany przestarzałych źródeł ciepła oraz modernizacji energetycznej budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej, dzięki czemu zwiększy się efektywność energetyczna i zmniejszy się emisja zanieczyszczeń do atmosfery. Poprawi się dostęp mieszkańców do dobrej jakości wody pitnej oraz ograniczone zostaną jej straty w wyniku modernizacji przestarzałych systemów wodociągowych.

-
- saldo migracji wewnętrznych na 1 tys. mieszkańców (wartość uśredniona z lat 2014-2018)
 - zmiana liczby ludności w latach 2010-2018 (2010=100%)
 - wyniki egzaminów z matematyki i języka angielskiego na poziomie szkoły podstawowej (wartość uśredniona dla lat 2015-2016) oraz gimnazjum (wartość uśredniona dla lat 2016-2018) jako procent średniej krajowej
 - udział zarejestrowanych osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy w ludności w wieku produkcyjnym w 2018 r.
 - udział bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym w 2018 r.
 - udział dzieci w wieku do 17 lat, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku w 2017 r.
 - udział dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w 2017 r.
 - liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1 tys. ludności w 2018 r.
 - liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2018 r.

³⁰ wskaźniki, względem których gminy uznano za problemowe tj. w przypadku których gmina wykazała negatywne wartości (poniżej lub powyżej przyjętego kryterium)

- saldo migracji wewnętrznych na 1 tys. mieszkańców (wartość uśredniona z lat 2014-2018) (**Bytoń, Dobre, Osiećiny, Piotrków Kujawski, Radziejów gm. miejska**)
- zmiana liczby ludności w latach 2010-2018 (2010=100%) (**Bytoń, Dobre, Osiećiny, Piotrków Kujawski, Radziejów gm. miejska, Radziejów gm. wiejska**)
- wyniki egzaminów z matematyki i języka angielskiego na poziomie szkoły podstawowej (wartość uśredniona dla lat 2015-2016) oraz gimnazjum (wartość uśredniona dla lat 2016-2018) jako procent średniej krajowej (**Piotrków Kujawski**)
- udział zarejestrowanych osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy w ludności w wieku produkcyjnym w 2018 r. (**Bytoń, Dobre, Osiećiny, Piotrków Kujawski, Radziejów gm. miejska, Radziejów gm. wiejska**)
- udział bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym w 2018 r. (**Bytoń, Dobre, Osiećiny, Piotrków Kujawski, Radziejów gm. miejska, Radziejów gm. wiejska**)
- udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2017 r. (**Bytoń, Piotrków Kujawski, Radziejów gm. wiejska**)
- udział dzieci w wieku do 17 lat, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku w 2017 r. (**Bytoń, Dobre, Osiećiny, Piotrków Kujawski, Radziejów gm. miejska, Radziejów gm. wiejska**)
- udział dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w 2017 r. (**Bytoń, Piotrków Kujawski, Radziejów gm. wiejska**)

³¹ na podstawie delimitacji wykonanej na potrzeby „Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju” a następnie zaktualizowanej w roku 2020 („Zaktualizowana lista gmin zagrożonych trwałą marginalizacją, programowanie 2021-2027” oraz „Zaktualizowana imienna lista 139 miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze”)

OPPT Radziejowa będzie cechował się większą odpornością na skutki negatywnych zmian klimatycznych. Proces adaptacji do zmian klimatu wsparty zostanie poprzez tworzenie nowych terenów zielonych, realizację nasadzeń i zagospodarowanie wód opadowych.

Mieszkańcy OPPT Radziejowa będą lepiej wykształceni w wyniku poprawy jakości kształcenia ogólnego na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym, gdyż uczniowie uzyskają dodatkowe kompetencje kluczowe, zwłaszcza językowe i cyfrowe oraz w zakresie przedmiotów ścisłych, ułatwiające proces nauki na dalszych etapach i pozyskiwanie pracy w przyszłości.

Wzrośnie atrakcyjność i dostęp do wychowania przedszkolnego poprzez zwiększenie liczby miejsc przedszkolnych i poszerzenie oferty zajęć. Proces kształcenia i wychowania przedszkolnego odbywać się będzie przy uwzględnieniu potrzeb uczniów i dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i sprzyjać będzie zapewnieniu dostępu tym osobom do dobrej jakości kształcenia włączającego, poprzez dodatkowe wsparcie i łatwiejszy dostęp do zajęć. Sprzyjać to będzie włączeniu społecznemu i zapobiegnie alienacji wśród rówieśników. W procesie kształcenia i wychowania uczniowie i dzieci przedszkolne uzyskają lepsze wsparcie ze strony nauczycieli, którzy podniosą swoje kompetencje i kwalifikacje w wyniku uczestnictwa w stażach i szkoleniach. Kształcenie zawodowe zostanie unowocześnione i dostosowane do potrzeb lokalnego rynku pracy. Zwiększy się uczestnictwo mieszkańców w życiu społeczno-kulturalnym obszaru w wyniku podniesienia jakości i modernizacji obiektów kultury.

Przestrzeń stanie się bardziej atrakcyjna i dostępna dla mieszkańców obszaru oraz turystów. Odnowione i zagospodarowane zostaną zaniedbane lub zniszczone przestrzenie publiczne, które służyć będą społecznościom lokalnym, umożliwiając bezpieczne spędzanie wolnego czasu, wzmacniając integrację i kontakty międzyludzkie. Poprawi się dostęp do infrastruktury sportowej, a w wyniku realizacji dróg rowerowych wzmocniony zostanie potencjał turystyczny obszaru.

W celu wzmocnienia rozwoju OPPT Radziejowa, na obszarze planuje się także realizację działań uzupełniających w ramach instrumentu RLKS.

5. Opis wsparcia obszarów charakteryzujących się trudną sytuacją społeczno-gospodarczą

Celem realizacji założeń Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego jest zrównoważony rozwój całego województwa, ze szczególnym uwzględnieniem tzw. obszarów problemowych (miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, gmin zagrożonych trwałą marginalizacją, gmin wykazujących negatywną sytuację społeczno-gospodarczą), którym przyznano dodatkowe wsparcie finansowe przeznaczone na realizację działań służących poprawie zdiagnozowanej sytuacji problemowej.

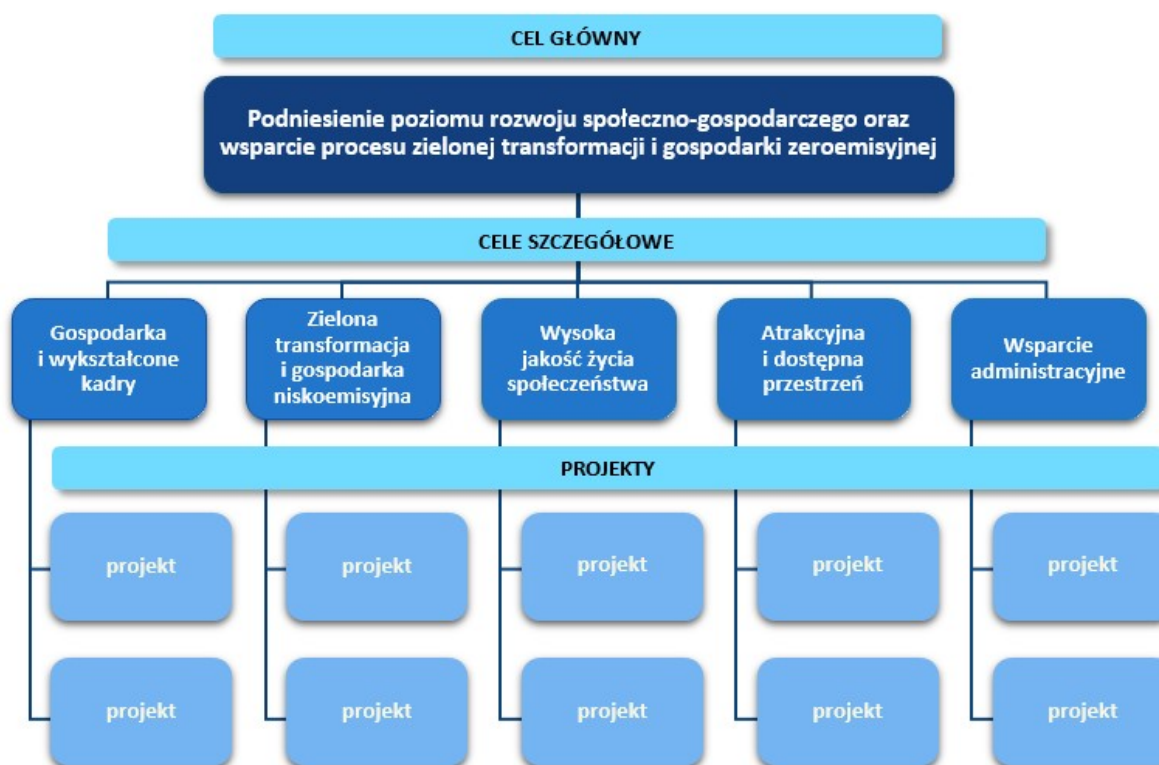
Na terenie OPPT Radziejowa do tzw. obszarów problemowych zaliczono wszystkie gminy obszaru: **Topólka** (wskazana z poziomu regionalnego jako problemowa pod względem niskiego poziomu rozwoju społecznego i niskiego poziomu przedsiębiorczości, a dodatkowo zaliczona na poziomie krajowym do gmin zmarginalizowanych), **Bytoń, Dobre, Osiecin, Piotrków Kujawski, miejska Radziejów, wiejska Radziejów** (wskazane z poziomu regionalnego jako problemowe pod względem niskiego poziomu rozwoju społecznego, a dodatkowo, za wyjątkiem dwóch ostatnich, zaliczone na poziomie krajowym do gmin zmarginalizowanych).

Dla gmin tych planuje się dodatkowe wsparcie mające na celu niwelowanie występujących na ich terenie problemów społeczno-gospodarczych. Realizowane będą działania z zakresu podnoszenia jakości kształcenia zawodowego w celu wzrostu kompetencji zawodowych i kompetencji kluczowych przyszłych pracowników oraz jego dostosowania do potrzeb rynku pracy. Jednocześnie planowane są działania podnoszące jakość kształcenia ogólnego na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym

poprzez realizację dodatkowych zajęć, wzmacnianie kompetencji kluczowych uczniów, w tym cyfrowych, językowych, z przedmiotów ścisłych, co sprzyjać będzie wyrównywaniu szans rozwojowych i wzrostowi aktywności społecznej uczniów.

Projekty mające na celu poprawę jakości i zwiększenie dostępności do wychowania przedszkolnego wpłyną na wzrost kompetencji miękkich u dzieci, aktywności i zainteresowania nauką, umożliwiając jednocześnie włączenie społeczne i integrację z rówieśnikami dzieci z rodzin defaworyzowanych oraz zwiększą szanse powrotu opiekunów małych dzieci na rynek pracy. Dzięki powstaniu nowej bazy sportowej oraz wsparciu instytucji kultury i przeznaczeniu odnowionych przestrzeni publicznych na potrzeby społeczności lokalnej, mieszkańcy gmin notujących sytuację problemową zyskają przestrzeń do realizacji działań o charakterze kulturalnym i sportowo-rekreacyjnym oraz działań włączających i możliwość integracji społecznej i międzypokoleniowej, umożliwiającej tym samym włączenie społeczne osób wymagających wsparcia. Realizacja dróg rowerowych ułatwi mieszkańcom, zwłaszcza wykluczonym komunikacyjnie, dotarcie do miejsc pracy i realizacji usług. Działania mające na celu rozwój infrastruktury turystycznej wpłyną na podniesienie atrakcyjności turystycznej i zwiększą możliwości wykorzystania potencjału turystycznego obszaru.

6. Cele rozwojowe obszaru realizowane poprzez wsparcie w ramach Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Ryc. Schemat struktury celów oraz realizujących je projektów (tzw. drzewo ustaleń)

6.1. Opis realizacji celów

Cel główny: Podniesienie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego oraz wsparcie procesu zielonej transformacji i gospodarki zeroemisyjnej

Głównym celem realizacji strategii służącej wsparciu rozwoju w ramach polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego jest „Podniesienie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego oraz wsparcie procesu zielonej transformacji i gospodarki zeroemisyjnej”. Cel główny swoim zakresem obejmuje wszystkie zagadnienia mieszczące się w ramach celów szczegółowych i określa (stanowi swego rodzaju deklarację), dotyczącą wizji rozwoju obszaru, do której będzie się dążyć poprzez realizację zaplanowanej interwencji w ramach Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Cel ten zdefiniowano na podstawie zidentyfikowanych problemów i potrzeb rozwojowych występujących na obszarze realizacji Strategii, a jego wypełnienie związane będzie przede wszystkim z rozwojem innowacyjności i konkurencyjności gospodarki, w tym rozwój rynku pracy, kształtowaniem stanu środowiska przyrodniczego, poprawą szeroko rozumianego rozwoju społecznego, zwłaszcza w aspekcie rozwoju i dostępności do usług z zakresu edukacji, zdrowia, kultury i sportu oraz kształtowaniem warunków i przestrzeni dla wysokiej jakości życia.

Cele szczegółowe:

1. Cel szczegółowy: Gospodarka i wykształcone kadry

Cel szczegółowy „Gospodarka i wykształcone kadry” obejmuje przede wszystkim projekty realizowane w zakresie poprawy infrastruktury i jakości kształcenia zawodowego. Ponadto cel ten obejmuje projekty związane z podniesieniem poziomu innowacyjności i konkurencyjności gospodarczej regionu.

W ramach celu realizowane będą projekty ukierunkowane na poprawę jakości, efektywności i skuteczności kształcenia zawodowego oraz działania wpływające na dostosowanie tego rodzaju kształcenia do potrzeb rynku pracy. Cel „Gospodarka i wykształcone kadry” obejmuje także projekty wpływające na dostosowanie kształcenia zawodowego do wymogów zielonej i cyfrowej transformacji oraz projekty związane z promowaniem tego rodzaju kształcenia jako wysokiej jakości ścieżki kariery wymagającej wysokich kwalifikacji. Ponadto w celu poprawy jakości oraz dostosowania kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy realizowane będą inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową szkół oraz centrów i placówek prowadzących kształcenie zawodowe. Dostępność wysoko wykwalifikowanych kadr będzie miała bezpośredni wpływ na podniesienie poziomu innowacyjności i konkurencyjności gospodarczej regionu przez co wpłynie na jego atrakcyjność.

2. Cel szczegółowy: Zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjna

Cel szczegółowy „Zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjna” związany jest z poprawą stanu środowiska przyrodniczego tj. obejmuje projekty dotyczące poprawy efektywności energetycznej, redukcji emisji zanieczyszczeń do powietrza, przystosowania do zmian klimatu, zrównoważonej gospodarki wodnej oraz gospodarki zeroemisyjnej.

Do najważniejszych wyzwań związanych z poprawą stanu środowiska przyrodniczego należą kwestie poprawy jakości powietrza i gospodarki wodnej. Cel „Zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjna” zawiera szereg wielokierunkowych działań, które wpłyną na poprawę obecnego systemu energetycznego oraz efektywne wykorzystanie istniejących zasobów wodnych. I tak, kompleksowa modernizacja energetyczna, rozwój efektywnych energetycznie systemów ciepłowniczych opartych na źródłach OZE, budowa energooszczędnego oświetlenia ulicznego opartego na technologii LED doprowadzą do redukcji zużycia energii cieplnej i elektrycznej a tym samym znacząco wpłyną na redukcję zanieczyszczeń powietrza. Obok projektów energetycznych poprawie stanu powietrza będą służyć także działania z zakresu rozwoju i usprawnienia nisko- i zeroemisyjnego transportu publicznego m.in. działania w infrastrukturę rowerową przyczyniające się do priorytetyzacji ruchu pieszego i rowerowego, tym samym zmniejszające ilość emitowanych zanieczyszczeń do

powietrza. Wsparcie zielonej i niebieskiej infrastruktury, nasadzenia i zazielenienia przyczynią się do zwiększenia terenów zielonych, a tym samym realizując zadania małej retencji pozwolą na skuteczne i efektywne gospodarowanie wodami opadowymi przez co pozytywnie wpłyną na zaadoptowanie danego obszaru do zmian klimatu. Natomiast projekty w zakresie efektywnych (inteligentnych) sieci wodociągowych, odpowiadające na problem malejących zasobów wodnych, ukierunkowane zostaną na ograniczenie strat wody oraz efektywne wykorzystanie istniejących zasobów wodnych.

3. Cel szczegółowy: Wysoka jakość życia społeczeństwa

Cel szczegółowy „Wysoka jakość życia społeczeństwa” obejmuje projekty związane z poprawą dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu (m.in. przedszkola, baza sportowa), podniesieniem jakości kształcenia ogólnego oraz wsparciem instytucji kultury.

Zwiększenie dostępu do wysokiej jakości infrastruktury i usług społecznych skorelowane jest z kompleksową poprawą warunków kształcenia przedszkolnego tj. tworzeniem nowych miejsc wychowania przedszkolnego a także działaniami wpływającymi na poprawę oferty i jakości świadczonych usług edukacyjnych oraz z działaniami inwestycyjnymi w nowoczesne edukacyjne bazy sportowe dostępne także dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wysoka jakość życia społecznego to także projekty w zakresie poprawy jakości i efektywności kształcenia ogólnego. Działania te przyczynić się mają przede wszystkim do wyrównywania szans edukacyjnych wewnątrz- i międzyregionalnych. Projekty realizowane dla uczniów obejmować będą m. in. podnoszenie kompetencji kluczowych (w tym cyfrowych), społecznych, społeczno-emocjonalnych, podstawowych, przekrojowych lub związanych z zieloną lub cyfrową transformacją. Nie zabraknie również działań w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego czy edukacji włączającej. Wsparcie dla przedstawicieli kadry będzie dotyczyć m. in. podnoszenia kompetencji lub nabywania kwalifikacji związanych z danym zawodem, podnoszenia kompetencji kluczowych (w tym cyfrowych), społeczno-emocjonalnych, przekrojowych lub związanych z zieloną lub cyfrową transformacją. Kadry szkół i placówek będzie udzielana pomoc w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych lub wychowawczych. Z kolei szkoły i placówki prowadzące kształcenie ogólne uzyskają możliwość poprawy warunków kształcenia w ramach dostosowania do wymogów edukacji włączającej, w tym poprawy dostępności. Natomiast działania związane ze wsparciem instytucji kultury ukierunkowane będą na rozwój i funkcjonowanie oferty instytucji kultury dostosowanej do odbiorców lokalnych oraz regionalnych a także na zadania w zakresie budowy/rozbudowy/remontu, wyposażenia oraz adaptacji obiektów do pełnienia funkcji kulturalnych. Cel ten obejmuje także działania związane z odrestaurowaniem i konserwacją ogólnodostępnych obiektów zabytkowych wraz z zagospodarowaniem terenu wokół nich. Sektor kultury stanowi bowiem istotny potencjał zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego przez co jest ważnym elementem wpływającym na podniesienie jakości życia. Istotnym elementem wpływającym na podniesienie jakości życia jest także rozwój usług opieki specjalistycznej oraz dostosowanie infrastruktury podmiotów leczniczych do wymagań osób ze szczególnymi potrzebami.

4. Cel szczegółowy: Atrakcyjna i dostępna przestrzeń

Cel szczegółowy „Atrakcyjna i dostępna przestrzeń” obejmuje zagadnienia związane z odnową przestrzeni publicznej, turystyką oraz ścieżkami rowerowymi prowadzącymi do atrakcji turystycznych.

W celu przywrócenia lub nadania nowych funkcji, kulturalnych, społecznych lub edukacyjnych zdegradowanej przestrzeni, obiektom bądź terenom, w ramach celu „Atrakcyjna i dostępna przestrzeń” realizowane będą projekty polegające m.in. na ich przebudowie, remoncie, adaptacji (wraz z wyposażeniem) oraz projekty mające na celu uporządkowanie i zagospodarowanie przestrzeni publicznej, służące udostępnieniu terenów dla mieszkańców. W obszarze turystyki realizowane zostaną projekty przyczyniające się do rozwoju oferty turystycznej bazującej na lokalnych potencjałach turystycznych oraz walorach kulturowych i przyrodniczych, polegające m.in. na rozwoju infrastruktury

turystycznej wraz z zakupem wyposażenia i sprzętu oraz adaptacji obiektów do pełnienia funkcji turystycznych. Działania te ukierunkowane będą na tworzenie lub rozszerzanie istniejących tras i szlaków turystycznych różnych rodzajów (np. piesze, wodne, rowerowe), w tym budowę, przebudowę i rozbudowę infrastruktury poprawiającej dostępność obiektów i atrakcji turystycznych oraz zagospodarowanie ich bezpośredniego otoczenia (m.in. parkingi, ciągi komunikacyjne, infrastruktura dla osób z niepełnosprawnościami, zielona infrastruktura). W ramach realizacji celu możliwa będzie także budowa/przebudowa szlaków i ścieżek rowerowych, prowadzących do atrakcji turystycznych lub miejsc bezpośrednio z nimi powiązanych.

5. Cel szczegółowy: Wsparcie administracyjne

Cel szczegółowy „Wsparcie administracyjne” obejmuje działania mające na celu wsparcie zdolności administracyjnej w zakresie wdrażania Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

W ramach realizacji celu możliwe będzie wynagradzanie osób odpowiedzialnych za realizację polityki terytorialnej, zakup wyposażenia biurowego, sprzętu komputerowego oraz materiałów biurowych i eksploatacyjnych oraz organizacja spotkań w ramach partnerstwa związanych z wdrażaniem polityki terytorialnej i rozwijaniem współpracy. Realizacja projektów przypisanych do celu „Wsparcie administracyjne” zapewni stworzenie i utrzymanie odpowiednich warunków pracy oraz zatrudnienie wykwalifikowanych pracowników, gwarantujących skuteczne wykonywanie obowiązków związanych z realizacją Polityki Terytorialnej.

6.2. Drzewo ustaleń

CEL GŁÓWNY	CELE SZCZEGÓŁOWE	PROJEKTY
		OPPT-RA-22 Wyposażenie ZS RCKU w Przemystce w infrastrukturę kształcenia praktycznego
		OPPT-RA-23 Wyposażenie ZSM w Radziejowie w infrastrukturę kształcenia praktycznego
		OPPT-RA-25 Wsparcie szkół prowadzących kształcenie zawodowe, przedstawicieli kadry oraz uczniów, dla których organem prowadzącym jest powiat radziejowski
		OPPT-RA-5 Budowa ścieżki rowerowej do Kłonowa
		OPPT-RA-6 Termomodernizacja budynku remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Bronisławiu
		OPPT-RA-7 Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Dobrem
		OPPT-RA-19 Przebudowa stacji uzdatniania wody w Rogalinie
		OPPT-RA-20 Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 266 od km 47+600 do 51+576 km. od Piotrkowa Kujawskiego do granicy z miastem Radziejów.
		OPPT-RA-21 Kompleksowa modernizacja warsztatów ZSM W Radziejowie wraz z audytem
		OPPT-RA-26 Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 266 ul. Szybka w Radziejowie od km 44+340 do km 45+730 o budowę ścieżki pieszo – rowerowej
		OPPT-RA-27 Termomodernizacja budynków oświatowych w Radziejowie
		OPPT-RA-28 Termomodernizacja komunalnych budynków mieszkalnych w Radziejowie

		OPPT-RA-29 Zagospodarowanie tzw. Błot w Radziejowie w celu adaptacji obszaru do zmian klimatu oraz na cele rekreacyjno – wypoczynkowe – I etap
Wysoka jakość życia społeczeństwa		OPPT-RA-2 Nasz Maluszek - upowszechnianie edukacji przedszkolnej i zmniejszenie różnic w dostępie do wychowania przedszkolnego poprzez wyposażenie i utworzenie dodatkowych miejsc w przedszkolu w Morzycach
		OPPT-RA-4 Rozwijamy wiedzę i umiejętności uczniów w Gminie Bytoń
		OPPT-RA-8 Zwiększenie liczby miejsc przedszkolnych na terenie gminy Dobre
		OPPT-RA-9 Podniesienie jakości kształcenia uczniów szkół podstawowych na terenie gminy Dobre
		OPPT-RA-10 Przebudowa i wyposażenie świetlic wiejskich na terenie gminy Dobre
		OPPT-RA-13 Rozbudowa i wyposażenie Gminnego Ośrodka Kultury w miejscowości Osiećciny
		OPPT-RA-15 Poprawa dostępności Szkoły Podstawowej w Płowcach dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym utworzenie pierwszej pełnowymiarowej Sali gimnastycznej
		OPPT-RA-18 Łamanie barier w szkołach i przedszkolach na terenie Miasta i Gminy w Piotrkowie Kujawskim
		OPPT-RA-24 Wsparcie szkół prowadzących kształcenie ogólne, przedstawicieli kadry oraz uczniów, dla których organem prowadzącym jest powiat radziejowski
		OPPT-RA-33 Rozwój edukacji przedszkolnej w gminie Radziejów
		OPPT-RA-34 Rozwój kształcenia ogólnego w gminie Radziejów
		OPPT-RA-35 Rozwój kształcenia ogólnego w Gminie Osiećciny
		OPPT-RA-36 Rozwój kształcenia ogólnego w Gminie Topólka
Atrakcyjna i dostępna przestrzeń		OPPT-RA-3 Modernizacja budynku w Bytoniu na potrzeby użyteczności publicznej
		OPPT-RA-11 Dopuszanie placu zabaw i miejsca rekreacji w Dobrem.
		OPPT-RA-14 Modernizacja rynku w miejscowości Osiećciny.
		OPPT-RA-16 Przebudowa i modernizacja budynku remizy OSP w Kamieńcu wraz z wyposażeniem i utworzeniem strefy relaksu nad jeziorem Kamieniec.
		OPPT-RA-17 Przebudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania poddasza w świetlicy wiejskiej w Znaniewie na zaplecze socjalne.
		OPPT-RA-37 Rozwój turystyki rowerowej w Radziejowie
Wsparcie administracyjne		OPPT-RA-38 Obsługa administracyjna Stowarzyszenia Gmin i Powiatu Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Radziejowa

7. Oczekiwane wskaźniki produktu i rezultatu realizacji strategii

Określone w rozdziale 6.2 przedsięwzięcia priorytetowe, ważne dla rozwoju obszaru objętego Porozumieniem, wyrażają wspólne interesy Partnerstwa JST i realizują cele wyznaczone w

strategii IIT dla OPPT oraz są zgodne z celami wynikającymi ze Strategii Rozwoju Województwa. Realizacja przedsięwzięć priorytetowych, o których mowa w rozdziale 6.2, umożliwi osiągnięcie określonych wartości wskaźników produktu i rezultatu wskazanych w Porozumieniu Terytorialnym. Wartości wskaźników produktu i rezultatu zaplanowane do realizacji w ramach obszarów dedykowanych IIT dla OPPT Radziejowa. Tabela.

Wskaźniki produktu

Cel szczegółowy	Działanie	Fundusz	Numer	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
2 (i)	Działanie 02.17	EFRR	RCO019	Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej	m2	2	1 877
2 (i)	Działanie 02.17	EFRR	PLRO025	Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne)*	szt.	0	2
2 (i)	Działanie 02.18	EFRR	RCO018	Lokale mieszkalne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej	szt.	0	9
2 (i)	Działanie 02.17 Działanie 02.18	EFRR	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	400	4 003
2 (iv)	Działanie 02.19	EFRR	RCO121	Powierzchnia objęta środkami ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi i niekontrolowanych pożarów)	ha	0	1
2 (iv)	Działanie 02.19	EFRR	RCO026	Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania do mian klimatu	ha	0	1
2 (iv)	Działanie 02.19	EFRR	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	0	5000
2 (v)	Działanie 02.20	EFRR	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	750	1000

Wskaźniki produktu

Cel szczegółowy	Działanie	Fundusz	Numer	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
2 (viii)	Działanie 3.3	EFRR	RCO058	Wspierana infrastruktura rowerowa	km	0	7,376
2 (viii)	Działanie 3.3	EFRR	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	0	10 006
4 (ii)	Działanie 06.13	EFRR	RCO066	Pojemność klas w nowych lub zmodernizowanych placówkach opieki nad dziećmi	osoby	0	70
4 (ii)	Działanie 06.14 Działanie 06.15	EFRR	RCO067	Pojemność klas w nowych lub zmodernizowanych placówkach oświatowych	osoby	0	400
4 (ii)	Działanie 06.13 Działanie 06.14 Działanie 06.15	EFRR	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	0	470
4 (f)	Działanie 08.26	EFS+	PLFCO01	Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej	osoby	70	90

4 (f)	Działanie 08.26	EFS+	PLFCO02	Liczba dofinansowanych miejsc wychowania przedszkolnego	szt.	0	20
4 (f)	Działanie 08.26	EFS+	PLFCO07	Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem	podmioty	1	2
4 (f)	Działanie 08.27	EFS+	PLFCO07	Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem	podmioty	6	14
4 (f)	Działanie 08.27	EFS+	PLFCO03	Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem	osoby	293	1153
4 (f)	Działanie 08.28	EFS+	PLFCO04	Liczba uczniów i słuchaczy szkół placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem	osoby	0	300
4 (f)	Działanie 08.28	EFS+	PLEFCO05	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach uczniowskich	osoby	0	75
4 (f)	Działanie 08.28	EFS+	PLFCO07	Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem	podmioty	0	6
5 (i)	Działanie 05.12 Działanie 05.13	EFRR	RCO077	Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem	sztuki	1	5
5 (i)	Działanie 05.12 Działanie 05.13 Działanie 05.14	EFRR	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	0	10006

8. Wskazanie zgodności planowanej interwencji z dokumentami programowymi (funduszami), do których zamierza się aplikować o finansowanie wsparcia

Niniejsza Strategia terytorialna realizowana będzie w zgodności z przyjętym Programem *Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza (FEdKP) 2021-2027*. Program ten umożliwi ubieganie się o wsparcie na realizację projektów w ramach instrumentów terytorialnych takich jak m.in. ZIT, czy IIT. W województwie kujawsko-pomorskim tymi instrumentami objęte są konkretne obszary (tzw. obszary prowadzenia polityki terytorialnej), które wyznaczone zostały w *Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2030 – Strategia Przyspieszenia 2030+*. We wspomnianym programie FEdKP zapisano, iż to strategię ZIT/IIT będą określały kierunki wsparcia i projekty dostosowane do specyfiki danego obszaru, zgodnie z przyjętymi założeniami rozwojowymi dla poszczególnych poziomów PT WK-P. Niniejsza Strategia określa zatem listę projektów odpowiadających na problemy oraz potrzeby obszaru OPPT Radziejowa, które wynikają z zakresu wsparcia w ramach Celów Polityki: CP2, CP4, CP5 scharakteryzowanego w programie FEdKP. Wszystkie projekty wskazane do realizacji w ramach niniejszej Strategii, dla których planowane jest finansowanie ze środków programu FEdKP 2021-2027, wykazują pełną zgodność z zapisami tego programu.

Tabela. Wykazanie zgodności planowanej interwencji z celami i priorytetami określonymi w programie FEdKP 2021-2027

Cel Polityki	Priorytet	Cel szczegółowy	Nazwy projektów zgodnych z zakresem wsparcia w ramach celów i priorytetów
<p>Cel Polityki 2. Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem oraz</p>	<p>Priorytet 2 Fundusze Europejskie dla czystej energii i ochrony zasobów środowiska regionu</p>	<p>2(i) Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych</p>	<p>OPPT-RA-6 Termomodernizacja budynku remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Bronistawiu</p> <p>OPPT-RA-7 Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Dobrem</p> <p>OPPT-RA-21 Kompleksowa modernizacja warsztatów ZSM W Radziejowie wraz z audytem</p> <p>OPPT-RA-27 Termomodernizacja budynków oświatowych w Radziejowie</p> <p>OPPT-RA-28 Termomodernizacja komunalnych budynków mieszkalnych w Radziejowie</p>

zrównoważonej mobilności miejskiej	<p>Priorytet 2</p> <p>Fundusze Europejskie dla czystej energii i ochrony zasobów środowiska regionu</p>	<p>2(iv)</p> <p>Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego</p>	<p>OPPT-RA-29 Zagospodarowanie tzw. Błot w Radziejowie w celu adaptacji obszaru do zmian klimatu oraz na cele rekreacyjno – wypoczynkowe</p>
	<p>Priorytet 2</p> <p>Fundusze Europejskie dla czystej energii i ochrony zasobów środowiska regionu</p>	<p>2(v)</p> <p>Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej</p>	<p>OPPT-RA-19 Przebudowa stacji uzdatniania wody w w Rogalinie</p>
	<p>Priorytet 3</p> <p>Fundusze Europejskie na zrównoważony transport miejski</p>	<p>2(viii)</p> <p>Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej</p>	<p>OPPT-RA-5 Budowa ścieżki rowerowej do Kłonowa</p> <p>OPPT-RA-20 Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 266 od km 47+600 do 51+576 km. od Piotrkowa Kujawskiego do granicy z miastem Radziejów.</p> <p>OPPT-RA-26 Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 266 ul. Szybka w Radziejowie od km 44+340 do km 45+730 o budowę ścieżki pieszo – rowerowej</p>
<p>Cel Polityki 4.</p> <p>Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych</p>	<p>Priorytet 8</p> <p>Fundusz europejskie na wsparcie w obszarze rynku pracy, edukacji i włączenia społecznego</p>	<p>4(f)</p> <p>Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo</p>	<p>OPPT-RA-4 Rozwijamy wiedzę i umiejętności uczniów w Gminie Bytoń</p> <p>OPPT-RA-8 Zwiększenie liczby miejsc przedszkolnych na terenie gminy Dobre</p> <p>OPPT-RA-9 Podniesienie jakości kształcenia uczniów szkół podstawowych na terenie gminy Dobre</p>

		<p>wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwienie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami</p>	<p>OPPT-RA-18 Łamanie barier w szkołach i przedszkolach na terenie Miasta i Gminy w Piotrkowie Kujawskim</p> <p>OPPT-RA-24 Wsparcie szkół prowadzących kształcenie ogólne, przedstawicieli kadry oraz uczniów, dla których organem prowadzącym jest powiat radziejowski</p> <p>OPPT-RA-25 Wsparcie szkół prowadzących kształcenie zawodowe, przedstawicieli kadry oraz uczniów, dla których organem prowadzącym jest powiat radziejowski</p> <p>OPPT-RA-33 Rozwój edukacji przedszkolnej w gminie Radziejów</p> <p>OPPT-RA-34 Rozwój kształcenia ogólnego w gminie Radziejów</p> <p>OPPT-RA-35 Rozwój kształcenia ogólnego w Gminie Osiećciny</p> <p>OPPT-RA-36 Rozwój kształcenia ogólnego w Gminie Topólka</p>
	<p>Priorytet 6</p> <p>Fundusze Europejskie na rzecz zwiększania dostępności regionalnej infrastruktury dla mieszkańców</p>	<p>4(ii)</p> <p>Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz on-line</p>	<p>OPPT-RA-2 Nasz Maluszek - upowszechnianie edukacji przedszkolnej i zmniejszenie różnic w dostępie do wychowania przedszkolnego poprzez utworzenie dodatkowych miejsc w przedszkolu w Morzycach</p> <p>OPPT-RA-15 Poprawa dostępności Szkoły Podstawowej w Płowcach dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym utworzenie pierwszej</p>

			<p>pełnowymiarowej Sali gimnastycznej</p> <p>OPPT-RA-22 Wyposażenie ZS RCKU w Przemystce w infrastrukturę kształcenia praktycznego</p> <p>OPPT-RA-23 Wyposażenie ZSM w Radziejowie w infrastrukturę kształcenia praktycznego</p>
<p>Cel Polityki 5.</p> <p>Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów oraz inicjatyw lokalnych</p>	<p>Priorytet 5</p> <p>Fundusze Europejskie na wzmocnienie potencjałów endogenicznych regionu</p>	<p>5(i)</p> <p>Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich</p>	<p>OPPT-RA-3 Modernizacja budynku w Bytoniu na potrzeby użyteczności publicznej</p> <p>OPPT-RA-10 Przebudowa i wyposażenie świetlic wiejskich na terenie gminy Dobre</p> <p>OPPT-RA-11 Doposażenie placu zabaw i miejsca rekreacji w Dobrem.</p> <p>OPPT-RA-13 Rozbudowa i wyposażenie Gminnego Ośrodka Kultury w miejscowości Osiećciny</p> <p>OPPT-RA-14 Modernizacja rynku w miejscowości Osiećciny.</p> <p>OPPT-RA-16 Przebudowa i modernizacja budynku remizy OSP w Kamieńcu wraz z wyposażeniem i utworzeniem strefy relaksu nad jeziorem Kamieniec.</p> <p>OPPT-RA-17 Przebudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania poddasza w świetlicy wiejskiej w Znaniewie na zaplecze socjalne.</p> <p>OPPT-RA-37 Rozwój turystyki rowerowej w Radziejowie</p> <p>OPPT-RA-38 Obsługa administracyjna</p>

			Stowarzyszenia Gmin i Powiatu Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Radziejowa
--	--	--	---

9. Lista projektów podstawowych (wraz z informacją na temat sposobu ich wyboru oraz powiązania z innymi projektami)

9.1. Tryb i zasady naboru projektów

Za nabór oraz wybór projektów i przedstawianie ich do rekomendacji do IZ FEEdKP odpowiedzialne będzie partnerstwo w formie Stowarzyszenia Gmin i Powiatu Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Radziejowa. Uczestnictwo danej jednostki samorządu terytorialnego w partnerstwie dla danego OPPT jest dobrowolne, ale jest niezbędne dla korzystania ze środków kierowanych na realizację przedsięwzięć w ramach danego OPPT.

Projekty do realizacji w ramach PT WK-P zostały wybrane z zachowaniem partnerskiego modelu współpracy, tj. udziału m.in. jst, organizacji pozarządowych, przedsiębiorstw, partnerów społecznych oraz gospodarczych, instytucji rynku pracy, organizacji skupiających pracodawców, instytucji pomocy i integracji społecznej, Lokalnych Grup Działania, szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne, zawodowe i ustawiczne.

Proces naboru projektów przebiegał trój etapowo:

I etap – nabór propozycji projektowych z uwzględnieniem założeń dla polityki spójności na lata 2021-2027;

II etap – przegląd i wybór zgłoszonych propozycji projektowych pod kątem założeń i możliwości finansowania ze środków programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021+-2027;

III etap – wybór projektów do dofinansowania z uwzględnieniem zasad wskazanych w dokumencie Polityka Terytorialna, w szczególności w oparciu o zawarty w nim katalog preferencji.

Preferencje wyboru projektów

Przy wyborze projektów poza preferencjami specyficznymi dla danych obszarów wsparcia, wzięto również pod uwagę preferencje ogólne:

- projekt realizuje cele główne i operacyjne Strategii Przyspieszenia 2030+;
- projekt wynika z diagnozy strategii OPPT, realizuje w największym stopniu (wartość wskaźników) cele i potrzeby rozwojowe danego obszaru,
- projekt charakteryzuje się istotnym znaczeniem dla rozwoju danego OPPT w aspekcie społecznym, gospodarczym, środowiskowym;
- projekt charakteryzuje gotowość techniczna do realizacji, gotowość aplikowania o środki;
- projekt zostanie zakończony i rozliczony do 2025 r.

Prace nad realizacją polityki terytorialnej dla obszaru powiatu radziejowskiego – OPPT Radziejowa - prowadzone były od stycznia 2022 r. gdy wszystkie jednostki samorządu terytorialnego z obszaru powiatu radziejowskiego podjęły wolę współpracy, stworzenia partnerstwa, celem wypracowania listy projektów niezbędnych do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju całego OPPT. Odbywały się spotkania oraz konsultacje przedstawicieli samorządów powiatu radziejowskiego, podczas których wskazywano problemy danego obszaru oraz potrzeby poszczególnych gmin. Proces zgłaszania projektów przebiegał dwuetapowo. W pierwszym etapie w poszczególnych gminach zidentyfikowano obszary problemowe i zgłoszono propozycje projektowe w obszarach infrastrukturalnych i nieinfrastrukturalnych. Miało to miejsce podczas konsultacji z mieszkańcami gmin, przedstawicielami

władz. Potrzeby zgłaszane były podczas spotkań i zebrań z mieszkańcami w poszczególnych gminach, jak również podczas zebrań przedstawicieli jednostek organizacyjnych samorządów, m.in. szkół. Na poziomie poszczególnych gmin weryfikowano zgłoszone obszary problemowe i propozycje projektów, pod kątem rozwoju danej gminy i możliwości dofinansowania. W drugim etapie, po ukonstytuowaniu Stowarzyszenia OPPT Radziejowa, od 3 listopada 2023 r. zweryfikowało projekty z założeniami polityki terytorialnej, przypisano je do odpowiednich obszarów tematycznych, zgodnie z diagnozą obszaru OPPT Radziejowa i kolejno przeprowadzono identyfikację projektów. Ustalono listę projektów, które w największym stopniu zrealizują zidentyfikowane potrzeby OPPT oraz odpowiadają możliwościom finansowym w ramach polityki terytorialnej. Każdy z partnerów Stowarzyszenia dokonał prezentacji swoich potrzeb, celów strategicznych w zakresie rozwiązania zidentyfikowanych na szczeblu własnego samorządu problemów. Złożone propozycje były omawiane i poddawane weryfikacji. Następnie biorąc pod uwagę przypisaną alokację środków dla danego obszaru wyłaniane były projekty, które stanowiły priorytetowe działania do realizacji. W trzecim etapie opracowane propozycje były przekazywane Instytucji Zarządzającej do oceny w formie fiszek projektowych. Po określeniu przez IZ założeń i możliwości finansowania ze środków Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027 w ramach Polityki Terytorialnej dokonywano uzgodnień fiszek projektowych. Prace nad fiszkami projektowymi, które podlegały wielokrotnym zmianom i uzupełnieniom, miały na celu ustalenie ostatecznej listy projektów zgłoszonych przez partnerów, stanowiących o celach realizacji strategii, wybranych typach wsparcia i wartości alokacji dla OPPT Radziejowa. Ostateczne ustalenia zostały zwierczone podpisaniem w 19 grudnia 2023 r. Porozumienia terytorialnego, pomiędzy Instytucją Zarządzającą programem regionalnym a partnerstwem OPPT Radziejowa.

Nabór projektów rezerwowych został dokonany w oparciu o zgłoszone potrzeby, które jednak nie zostały zamieszczone na liście projektów podstawowych, w wyniku ograniczeń finansowych. Tryb naboru propozycji projektowych odbywał się na takich samych zasadach i w tym samym czasie, co wybór projektów na listę podstawową. Przedsięwzięcia na liście rezerwowej, również są istotne dla OPPT Radziejowa, jednak ze względu na ograniczone środki nie zostały ujęte na liście podstawowej. Projekt z listy rezerwowej będzie mógł uzyskać dofinansowanie w przypadku zwolnienia wolnych środków w ramach danej alokacji (wykreślenia projektu z listy podstawowej) lub zwiększenia alokacji dla obszaru OPPT Radziejowa.

9.2. Uzasadnienie wyboru projektów poprzez wykazanie zgodności projektów z potrzebami rozwojowymi danego obszaru

Bardzo duże znaczenie w kontekście możliwych do uzyskania efektów w wyniku realizacji zaplanowanych projektów, posiada stopień wpisania się ich w potrzeby rozwojowe obszaru. Aby stworzyć dobre warunki dla rozwoju całego obszaru, należałoby ukierunkować interwencję na najbardziej istotne sfery, w których występuje potencjał do jego osiągnięcia. Poza tym bardzo ważna jest również odpowiedź na diagnozowane na danym obszarze problemy, które mogą z kolei ograniczać możliwość prowadzenia działań w kluczowych sferach (przykładem może być np. mała liczba miejsc w placówkach przedszkoli co ogranicza możliwość podniesienia dostępności do usług w sferze wychowania przedszkolnego). Zaplanowane do realizacji projekty na obszarze OPPT Radziejowa wpisują się w potrzeby rozwojowe w kilku sferach, które przedstawiono w tabeli.

Tabela. Uzasadnienie wyboru projektów do wsparcia

NAZWA OBSZARU	PROJEKTY	UZASADNIENIE POTRZEBY REALIZACJI PROJEKTU
Termomodernizacja i poprawa efektywności energetycznej	OPPT-RA-6 Termomodernizacja budynku remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Bronisławiu OPPT-RA-7 Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Dobrem OPPT-RA-21 Kompleksowa modernizacja warsztatów ZSM W Radziejowie wraz z audytem OPPT-RA-27 Termomodernizacja budynków oświatowych w Radziejowie OPPT-RA-28 Termomodernizacja komunalnych budynków mieszkalnych w Radziejowie	Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery termomodernizacji są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Poprawa efektywności energetycznej, redukcja emisji zanieczyszczeń i adaptacja do zmian klimatu”
Adaptacja do zmian klimatu	OPPT-RA-1 Zagospodarowanie terenu nad jeziorem Głuszyńskim OPPT-RA-29 Zagospodarowanie tzw. Błot w Radziejowie w celu adaptacji obszaru do zmian klimatu oraz na cele rekreacyjno – wypoczynkowe	Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery adaptacji do zmian klimatu są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Poprawa efektywności energetycznej, redukcja emisji zanieczyszczeń i adaptacja do zmian klimatu”
Gospodarka wodno-ściekowa	OPPT-RA-19 Przebudowa stacji uzdatniania wody w Leszczach.	Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery termomodernizacji są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Gospodarka wodno-ściekowa”
Transport	OPPT-RA-5 Budowa ścieżki rowerowej do Kłonowa OPPT-RA-20 Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 266 od km 47+600 do 51+576 km. od Piotrkowa Kujawskiego do granicy z miastem Radziejów. OPPT-RA-26 Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 266 ul. Szybka w Radziejowie od km 44+340 do km 45+730 o budowę ścieżki pieszo – rowerowej	Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery transportu są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Transport”, „Sieć transportowa”, „Drogi rowerowe”
Wychowanie przedszkolne	OPPT-RA-2 Nasz Maluszek - upowszechnianie edukacji przedszkolnej i zmniejszenie różnic w dostępie do wychowania przedszkolnego poprzez utworzenie dodatkowych miejsc w przedszkolu w Morzyczach OPPT-RA-8 Zwiększenie liczby miejsc przedszkolnych na terenie gminy Dobre OPPT-RA-33 Rozwój edukacji przedszkolnej w gminie Radziejów	Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery wychowania przedszkolnego są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Wychowanie przedszkolne (w tym identyfikacja gmin spełniających warunek dostępowy wsparcia w zakresie infrastruktury wychowania przedszkolnego)”
Edukacja	OPPT-RA-4 Rozwijamy wiedzę i umiejętności uczniów w Gminie Bytoń OPPT-RA-9 Podniesienie jakości kształcenia uczniów szkół podstawowych na terenie gminy Dobre OPPT-RA-15 Poprawa dostępności Szkoły Podstawowej w Płowcach dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym utworzenie pierwszej pełnowymiarowej Sali gimnastycznej OPPT-RA-18 Łamanie barier w szkołach i przedszkolach na terenie Miasta i Gminy w Piotrkowie Kujawskim OPPT-RA-22 Wyposażenie ZS RCKU w Przemysławcu w infrastrukturę kształcenia praktycznego OPPT-RA-23 Wyposażenie ZSM w Radziejowie w infrastrukturę kształcenia praktycznego	Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery edukacji są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziałach „Kształcenie ogólne (w tym identyfikacja gmin spełniających warunek dostępowy wsparcia w zakresie infrastruktury edukacyjnej bazy sportowej)”, „Szkoły podstawowe i jakość kształcenia na poziomie szkoły podstawowej”, „Szkoły ponadpodstawowe maturalne”, „Szkoły ponadpodstawowe zawodowe”

	<p>OPPT-RA-24 Wsparcie szkół prowadzących kształcenie ogólne, przedstawicieli kadry oraz uczniów, dla których organem prowadzącym jest powiat radziejowski</p> <p>OPPT-RA-25 Wsparcie szkół prowadzących kształcenie zawodowe, przedstawicieli kadry oraz uczniów, dla których organem prowadzącym jest powiat radziejowski</p> <p>OPPT-RA-34 Rozwój kształcenia ogólnego w gminie Radziejów</p> <p>OPPT-RA-35 Rozwój kształcenia ogólnego w Gminie Osiećciny</p> <p>OPPT-RA-36 Rozwój kształcenia ogólnego w Gminie Topólka</p>	
Kultura	<p>OPPT-RA-10 Przebudowa i wyposażenie świetlic wiejskich na terenie gminy Dobre</p> <p>OPPT-RA-13 Rozbudowa i wyposażenie Gminnego Ośrodka Kultury w miejscowości Osiećciny</p>	<p>Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery kultury są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Lokalne Instytucje kultury”</p>
Turystyka	<p>OPPT-RA-37 Rozwój turystyki rowerowej w Radziejowie</p>	<p>Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery kultury są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Turystyka”</p>
Odnowa przestrzeni publicznych	<p>OPPT-RA-3 Modernizacja budynku w Bytoniu na potrzeby użyteczności publicznej</p> <p>OPPT-RA-11 Doposażenie placu zabaw i miejsca rekreacji w Dobrem.</p> <p>OPPT-RA-14 Modernizacja rynku w miejscowości Osiećciny.</p> <p>OPPT-RA-16 Przebudowa i modernizacja budynku remizy OSP w Kamieńcu wraz z wyposażeniem i utworzeniem strefy relaksu nad jeziorem Kamieniec.</p> <p>OPPT-RA-17 Przebudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania poddasza w świetlicy wiejskiej w Znaniewie na zaplecze socjalne.</p>	<p>Uzasadnieniem realizacji projektów ze odnowy przestrzeni publicznej są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Odnowa przestrzeni publicznych”</p>
Wsparcie potencjału administracyjnego	<p>OPPT-RA-38 Obsługa administracyjna Stowarzyszenia Gmin i Powiatu Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Radziejowa</p>	<p>Uzasadnieniem realizacji projektów wynika z opisu potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Analiza potrzeb w zakresie wsparcia administracyjnego”</p>

9.3. Uzasadnienie wyboru projektów w oparciu o preferencje określone dla poszczególnych obszarów wsparcia

Przy wyborze projektów kluczowym założeniem było uwzględnienie preferencji określonych w rozdziale 7 Polityki Terytorialnej. Spośród wszystkich zgłoszonych propozycji projektowych wybrano, te które najlepiej realizują katalog preferencji, spełniają założenia wynikające z katalogu preferencji.

Preferencje określone dla Celu Polityki 2

Wsparcie kompleksowej modernizacji energetycznej obiektów użyteczności publicznej i komunalnych budynków mieszkalnych

Wspierane będą działania polegające na kompleksowej modernizacji energetycznej obiektów użyteczności publicznej wraz z elementami instalacji grzewczej i źródłami ciepła. Projekty z zakresu modernizacji energetycznej budynków muszą zapewnić zwiększenie efektywności energetycznej o minimum 30% w odniesieniu do energii pierwotnej. Jako element prac termomodernizacyjnych możliwa będzie wymiana dotychczasowego źródła ogrzewania na nowe, nisko lub zeroemisyjne, bądź podłączenie do sieci ciepłowniczej. W odniesieniu do źródeł ciepła – nie będzie współfinansowane wprowadzanie pieców węglowych.

Priorytetowo traktowane będą źródła ciepła wykorzystujące odnawialne źródła energii. Inwestycje w źródła ciepła muszą przyczyniać się do zmniejszenia emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń powietrza. Inwestycje polegające na wymianie źródła ciepła na nowe mogą zostać wsparte jedynie w przypadku, gdy nie istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia i dostarczania ciepła z sieci ciepłowniczej.

Preferencje wyboru projektów:

- preferowane będą następujące rozwiązania wspierające zgodność z zasadą DNSH*:
- priorytetowo traktowane będą źródła ciepła wykorzystujące OZE;

* analiza pod kątem spełniania zasady „nie czyni znaczącej szkody” środowisku czyli "Do No Significant Harm" (DNSH)

Wsparcie działań adaptacyjnych do zmian klimatu w miastach

Wsparcie zostanie ukierunkowane na realizację inwestycji mających na celu zaadaptowanie miast do zmian klimatu, ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia zielonej i niebieskiej infrastruktury. Wspierane będą działania pozwalające ograniczyć skutki ekstremalnych zjawisk klimatycznych w miastach, w tym przede wszystkim przyczyniające się do zwiększania powierzchni terenów zielonych, realizujące małą retencję wodną oraz pozwalające na skuteczne i efektywne gospodarowanie wodami opadowymi. Zamierza się objąć wsparciem działania polegające m.in. na przywracaniu zdegradowanym terenom zieleni i zbiornikom wodnym ich pierwotnych funkcji, realizacji zbiorników wodnych, wymianie szczelnych powierzchni gruntu na przepuszczalne, zwiększaniu powierzchni terenów zielonych, nasadzeniach drzew i krzewów, tworzeniu łąk kwietnych, ogrodów deszczowych oraz zazielenianiu elementów infrastruktury miejskiej (np. murów, dachów, torowisk). Ważnym obszarem wsparcia będą również działania związane z wykonywaniem zabiegów pielęgnacyjnych drzew w celu przedłużenia ich żywotności. Nie będą wspierane projekty dotyczące wód opadowych, w których głównym założeniem jest ich odprowadzenie do kanalizacji ściekowej.

Przewiduje się wsparcie projektów miast zgodnie z demarkacją określoną w dokumentach programowych.

Projekty te będą uzupełnione przez działania z zakresu edukacji oraz promocji dobrych praktyk w odniesieniu do kwestii klimatycznych, ochrony zasobów wodnych oraz szeroko pojmowanego bezpieczeństwa ekologicznego.

Preferencje wyboru projektów:

- Priorytetowo traktowane będą działania z zakresu zielono-niebieskiej infrastruktury;
- Podejmowane działania w pierwszej kolejności powinny mieć charakter ekosystemowy, tj. wykorzystujący naturalne mechanizmy ekosystemowe i uwzględniający wzajemnie powiązane procesy naturalne i zachowanie środowiska naturalnego w możliwie stabilnym stanie;
- Preferowane będą następujące rozwiązania wspierające zgodność z zasadą DNSH: w urzędzaniu terenów zieleni preferowane będzie wykorzystywanie rodzimych gatunków roślin.

Wsparcie w zakresie efektywnych sieci wodociągowych

Wsparcie ukierunkowane zostanie na ograniczenie strat wody oraz efektywne wykorzystanie istniejących zasobów wody pitnej (m.in. modernizacja/naprawa sieci, modernizacja stacji uzdatniania wody, promowanie oszczędności wody pitnej przez mieszkańców i przedsiębiorstwa, itp.).

Preferencje wyboru projektów:

- Realizacja stacji uzdatniania wody na obszarach wiejskich;

Wsparcie infrastruktury rowerowej

W celu promowania aktywnych form mobilności wsparcie uzyskają m.in. działania w infrastrukturę rowerową służącą połączeniu miejscowości, stanowiących na danym obszarze ośrodek centralny, z obszarem

funkcjonalnym. Wspierane będą działania realizujące koncepcję likwidacji luk w istniejącej sieci infrastruktury rowerowej, jako szczególnie ważne dla województwa.

Projekt w sferze infrastruktury rowerowej powinny obejmować również działania informacyjno-promocyjne podnoszących świadomość mieszkańców w zakresie odpowiedzialności społecznej za jakość środowiska naturalnego, a także efektów podejmowanej interwencji. Działania takie powinny stanowić część projektu oraz przyczynić się do realizacji jego celu.

Preferencje określone dla Celu Polityki 4

Wsparcie inwestycji w zakresie infrastruktury wychowania przedszkolnego

Wsparcie zostanie skoncentrowane na utworzenie nowych miejsc w przedszkolach, jednak wyłącznie na obszarach gmin o odsetku dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym poniżej 68,09% (poniżej 85% średniej dla województwa). Powyższe będzie weryfikowane na podstawie informacji dot. upowszechniania miejsc wychowania przedszkolnego na danym obszarze, zawartych w opracowaniu pn. *Wychowanie przedszkolne w województwie kujawsko – pomorskim w roku 2020 z uwzględnieniem wykorzystania środków UE*, przygotowanym przez Biuro Analiz Funduszy Europejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu.

Preferencje wyboru projektów:

- Preferowane będą projekty zakładające wykorzystanie istniejącej infrastruktury.

Wsparcie w zakresie infrastruktury kształcenia zawodowego

Wsparcie w tym obszarze ukierunkowane zostanie m.in. na tworzenie i rozwój warsztatów/pracowni kształcenia praktycznego w branżach zgodnych z potrzebami rynku pracy. Wsparcie w zakresie podstawowej bazy dydaktycznej, niezwiązanej z nauczaniem praktycznym lub zawodowym, nie będzie możliwe.

Inwestycje planowane do realizacji będą mogły zakładać m.in. budowę, przebudowę, remont, wyposażenie obiektów szkół oraz centrów i placówek prowadzących kształcenie zawodowe lub ustawiczne, w tym również działania mające na celu poprawę ich dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Preferencje wyboru projektów:

- Preferowane będą projekty zakładające wykorzystanie istniejącej infrastruktury.
- Dofinansowanie uzyskają inwestycje obejmujące w szczególności infrastrukturę związaną z kształceniem w zawodach, na które istnieje regionalne lub lokalne zapotrzebowanie, w tym zgodnych z Regionalnymi Inteligentnymi Specjalizacjami.

Wsparcie inwestycji w zakresie dostępności szkół wraz z edukacyjną bazą sportową

Inwestycje służące wyrównywaniu szans w dostępie do nowoczesnej edukacyjnej bazy sportowej realizowane będą zgodnie z *Diagnozą potrzeb przyszkolnej bazy sportowej w województwie kujawsko-pomorskim*, przygotowaną przez Departament Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu. Dofinansowane zostaną zadania inwestycyjne, określone w ww. diagnozie jako priorytetowe, niwelujące „białe plamy” w gminach w dostępie do pierwszej pełnowymiarowej sali gimnastycznej oraz w powiatach w dostępie do pierwszej pełnowymiarowej bieżni tartanowej. Inwestycje w edukacyjną bazę sportową realizowane będą jako element projektów ukierunkowanych na poprawę dostępności szkół/placówek dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Działania poprawiające dostępność szkół/placówek dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi muszą być przeprowadzone w szkołach/placówkach, które będą korzystać ze wspartej w ramach tego samego projektu edukacyjnej bazy sportowej (sali gimnastycznej lub bieżni tartanowej).

W obszarze inwestycji dot. dostępności szkół wraz z edukacyjną bazą sportową preferowane będzie wykorzystanie istniejącej infrastruktury.

Preferencje wyboru projektów:

- Preferowane będą projekty zakładające wykorzystanie istniejącej infrastruktury.

W zakresie działań ukierunkowanych na poprawę dostępności szkół/placówek dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi rekomendowane będą rozwiązania przewidziane w modelu dostępnej szkoły. Model dostępny na stronie <https://model.dostepnaskola.info/>

Wychowanie przedszkolne (EFS+)

Wsparcie będzie służyć zwiększeniu szans edukacyjnych dzieci i wyrównywaniu dostępu do wysokiej jakości wychowania przedszkolnego. Założenie to będzie realizowane m.in. poprzez tworzenie miejsc przedszkolnych na obszarach o niższym niż średnia wojewódzka stopniu upowszechnienia wychowania przedszkolnego.

Zgodnie z polityką regionalną będą podejmowane działania zmierzające do osiągnięcia 96% upowszechnienia wychowania przedszkolnego, ponieważ uczestnictwo w edukacji przedszkolnej zwiększa szanse edukacyjne dzieci. Wsparcie będzie obejmować tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego i ich bieżące funkcjonowanie czy realizację dodatkowej oferty edukacyjnej lub specjalistycznej dla dzieci w zakresie poprawy jakości świadczenia usług edukacyjnych oraz edukacji włączającej.

Preferencje wyboru projektów:

- Tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego będzie preferowane na obszarach, na których poziom upowszechnienia wychowania przedszkolnego kształtuje się poniżej średniej wojewódzkiej (tzw. białe plamy), w szczególności na obszarach wiejskich.
- Preferencje we wsparciu na rzecz wychowania przedszkolnego zostaną zapewnione obszarom zmarginalizowanym.

Kształcenie ogólne (EFS+)

Wsparcie w obszarze kształcenia ogólnego zostanie zorientowane na wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez podniesienie jakości i efektywności kształcenia ogólnego, w szczególności w szkołach lub placówkach osiągających najniższe wyniki edukacyjne.

Interwencja będzie uwzględniać wsparcie ukierunkowane na szkoły i placówki prowadzące kształcenie ogólne, przedstawicieli kadry oraz uczniów wyżej wymienionych podmiotów. Wsparcie dla uczniów obejmować będzie m. in. podnoszenie kompetencji kluczowych (w tym cyfrowych), społecznych, społeczno-emocjonalnych, podstawowych, przekrojowych lub związanych z zieloną lub cyfrową transformacją. Wsparcie dla przedstawicieli kadry będzie dotyczyć m. in. podnoszenia kompetencji lub nabywania kwalifikacji związanych z danym zawodem, podnoszenia kompetencji kluczowych (w tym cyfrowych), społeczno-emocjonalnych, przekrojowych lub związanych z zieloną lub cyfrową transformacją. Kadry szkół lub placówek będzie udzielana pomoc w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych lub wychowawczych. Z kolei szkoły lub placówki prowadzące kształcenie ogólne uzyskają możliwość poprawy warunków kształcenia w ramach kompleksowego projektu, czy dostosowania do wymogów edukacji włączającej (np. asystent ucznia SPE), w tym poprawy dostępności (np. model dostępnej szkoły).

Wsparcie szkół lub placówek będzie realizowane na podstawie diagnozy potrzeb danej szkoły lub placówki systemu oświaty. Poprawa warunków kształcenia szkół lub placówek będzie dokonywana na podstawie indywidualnej diagnozy jako element kompleksowego projektu.

Pomoc dla kadr szkół lub placówek będzie komplementarna z działaniami przewidzianymi w Programie FERS i KPO. Wsparcie szkół podstawowych z obszarów wiejskich będzie uwzględniać podnoszenie kompetencji uczniów z języka angielskiego (chyba, że charakter wsparcia nie uzasadnia takich działań).

Preferencje wyboru projektów:

- Preferencje we wsparciu na rzecz kształcenia ogólnego będą dotyczyć szkół lub placówek osiągających najniższe wyniki egzaminacyjne w skali regionu lub z obszarów zmarginalizowanych.

Kształcenie zawodowe (EFS+)

Celem wsparcia jest podniesienie efektywności i jakości kształcenia zawodowego poprzez zwiększenie integracji szkolnictwa branżowego z rynkiem pracy, dostosowanie kształcenia zawodowego do wymogów zielonej lub cyfrowej transformacji oraz promowanie kształcenia zawodowego jako wysokiej jakości ścieżki kariery wymagającej wysokich kwalifikacji.

W ramach wsparcia uczniów przewidziano m.in. podnoszenie umiejętności, kompetencji lub nabywanie kwalifikacji związanych z danym zawodem lub zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy czy zdobywanie doświadczenia zawodowego, w tym kształcenie praktyczne na rzeczywistych stanowiskach pracy. Dla przedstawicieli kadry szkół lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe zaplanowano m.in. możliwość podnoszenia kompetencji lub nabywania kwalifikacji związanych z danym zawodem czy pogłębiania współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Przedstawiciele kadry będą również uzyskiwać wsparcie z zakresu realizacji zadań doradztwa zawodowego czy edukacji włączającej. Nie zabraknie wsparcia dla szkół lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe, w których tworzone będą warunki odzwierciedlające rzeczywiste warunki pracy. Trafi do nich również taka pomoc jak zewnętrzne wsparcie w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego.

Wsparcie szkół lub placówek będzie realizowane na podstawie diagnozy potrzeb danej szkoły lub placówki systemu oświaty. Wsparcie kadr szkół lub placówek będzie obligatoryjne w projektach edukacyjnych (chyba, że charakter wsparcia nie uzasadnia takich działań) oraz będzie komplementarne z działaniami podejmowanymi w ramach FERS i KPO. Poprawa jakości warunków kształcenia w szkołach lub placówkach będzie dokonywana na podstawie indywidualnej diagnozy jako element kompleksowego projektu.

Preferencje wyboru projektów:

- Preferencje we wsparciu na rzecz kształcenia zawodowego będą dotyczyć zawodów, na które istnieje regionalne zapotrzebowanie.

Preferencje określone dla Celu Polityki 5

Wsparcie instytucji kultury

OPPT Radziejowa przewiduje wsparcie dla instytucji kultury w zakresie budowy/rozbudowy, adaptacji obiektów do pełnienia funkcji kulturalnych, remontu wyposażenia oraz ich rozwoju i funkcjonowania (bez możliwości dofinansowywania bieżącego funkcjonowania).

Jednocześnie przyjmuje się następującą linię demarkacyjną dla wsparcia instytucji kultury:

Instytucje kultury, które mogą być beneficjentami wsparcia z Priorytetu 5. *Fundusze Europejskie na wzmocnienie potencjałów endogenicznych regionu* w ramach Działania 5.1, 5.2, 5.12, są wyłączone z możliwości ubiegania się o dofinansowanie z Priorytetu 6. *Fundusze europejskie na rzecz zwiększenia dostępności regionalnej infrastruktury dla mieszkańców*, w ramach celu szczegółowego 4vi Wzmocnienie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych, Działanie 6.12.

Preferowane będą następujące rozwiązania wspierające zgodność z zasadą DNSH:

- stosowanie dobrych praktyk z zakresu ochrony zieleni i drzew w celu zminimalizowania wpływu prowadzonych prac na występujące siedliska i gatunki.

Wsparcie rozwoju turystyki

W obszarze turystyki wsparciem objęte zostaną działania przyczyniające się do rozwoju oferty turystycznej bazującej na lokalnych potencjałach turystycznych oraz walorach kulturowych i przyrodniczych, polegające m.in. na rozwoju infrastruktury turystycznej wraz z zakupem wyposażenia i sprzętu oraz adaptacji obiektów do pełnienia funkcji turystycznych.

Wsparcie ukierunkowane będzie na działania dotyczące tworzenia lub rozszerzania istniejących tras i szlaków turystycznych różnych rodzajów (np. piesze, wodne, rowerowe), w tym budowę, przebudowę i rozbudowę infrastruktury poprawiającej dostępność obiektów i atrakcji turystycznych oraz zagospodarowanie ich bezpośredniego otoczenia (m.in. parkingi, ciągi komunikacyjne, infrastruktura dla osób z niepełnosprawnościami, zielona infrastruktura). W ramach projektów możliwa będzie budowa/przebudowa szlaków i ścieżek rowerowych, jednak pod warunkiem, że będą one prowadziły do atrakcji turystycznej lub będą z nią bezpośrednio powiązane, ponadto ścieżki rowerowe powinny likwidować luki w istniejącej infrastrukturze rowerowej.

Preferencje wyboru projektów:

Preferowane będą następujące rozwiązania wspierające zgodność z zasadą DNSH:

- stosowanie rozwiązań z zakresu zielono-niebieskiej infrastruktury;
- stosowanie dobrych praktyk z zakresu ochrony zieleni i drzew w celu zminimalizowania wpływu prowadzonych prac na występujące siedliska i gatunki.

Wsparcie odnowy przestrzeni publicznej

Działanie skierowane jest do gmin poniżej 50 tys. mieszkańców. Dofinansowaniem zostaną objęte realizacje polegające m.in. na przebudowie, remoncie, adaptacji (wraz z wyposażeniem) zdegradowanych obiektów, terenów i przestrzeni w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji, kulturalnych, społecznych, edukacyjnych, a także restauracja i konserwacja ogólnodostępnych obiektów zabytkowych znajdujących się w rejestrze zabytków, obiektów położonych w strefie ochrony konserwatorskiej, wraz z zagospodarowaniem terenu wokół oraz projekty mające na celu uporządkowanie i zagospodarowanie przestrzeni publicznej, służące udostępnieniu terenów dla mieszkańców.

Preferencje wyboru projektów:

Preferowane będą następujące rozwiązania wspierające zgodność z zasadą DNSH:

- stosowanie rozwiązań z zakresu zielono-niebieskiej infrastruktury;
- zastosowanie gatunków rodzimych w zagospodarowywaniu otoczenia.

Wsparcie potencjału administracyjnego

Wsparcie na budowę potencjału administracyjnego realizowane będzie w ramach Celu Polityki 5 w formie projektu (85% dotacja, 15% wkład własny). Mogą się o nie ubiegać liderzy partnerstw zawiązanych na potrzeby realizacji polityki terytorialnej. Konieczne będzie złożenie przez partnerstwo (lidera) wniosku o dofinansowanie

projektu, spełniającego określone kryteria wyboru (formalne i merytoryczne), a następnie podpisanie umowy z IZ.

W ramach projektu możliwe będzie finansowanie przedsięwzięć takich jak:

- wynagrodzenia pracowników, dodatki specjalne osób odpowiedzialnych za realizację polityki terytorialnej na danym obszarze;
- zakup wyposażenia biurowego, sprzętu komputerowego oraz materiałów biurowych i eksploatacyjnych;
- koszty związane z organizacją spotkań w ramach partnerstwa i rozwijaniem współpracy.

9.4. Wykaz wybranych projektów do wsparcia wraz z ich charakterystyką

Tabela. Lista projektów podstawowych

Lp	Nr fiszki	Cel polityki	Cel szczegółowy (kod)	Typ wsparcia	Beneficjent	Nazwa projektu	Czy projekt znajduje się na obszarze problemowym ? (TAK/NIE)*	Wskaźniki produktu i rezultatu	Całkowita wartość projektu (euro)	Koszty kwalifikowalne (euro)	Dofinansowanie UE (euro)	Wkład własny
1	OPPT-RA-5	CP2	2(viii)	Infrastruktura przeznaczona dla rowerów ZIT/OPPT	Gmina Dobrze	Budowa ścieżki rowerowej do Kłonowa	TAK	WLWK-RCO058 - Wspierana infrastruktura rowerowa 2 km (0 do 2024 r.) WLWK-RCR064 - Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej 1 000 użytkowników/rok (0 do 2024 r.) WLWK-RCR029 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych 2,5 tony równoważnika CO ₂ /rok (0 do 2024 r.) WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego 500 osoby (0 do 2024 r.) WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego 1 szt. (1 do 2024 r.)	575 238,65	575 238,65	€ 488 952,85	86 285,80
2	OPPT-RA-6	CP2	2(i)	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Gmina Dobrze	Termomodernizacja budynku remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Bronisławiu	TAK	WLWK-RCO019 - Budynek publiczny o lepszej charakterystyce energetycznej 1 szt. (0 do 2024 r.) WLWK-PLRO023 - Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków 1 szt. WLWK-PLRR012 - Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej 50 MWh/rok PROG-FEKP-0009 - Zmniejszenie emisji pyłu PM 10 5 Mg/rok PROG-FEKP-0010 - Zmniejszenie emisji pyłu PM 2,5 5 Mg/rok WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego 450 osoby (0 do 2024 r.) WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego 1 szt. (1 do 2024 r.)	174 527,98	174 527,98	€ 85 518,71	89 009,27
3	OPPT-RA-7	CP2	2(i)	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Gmina Dobrze	Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Dobrem	TAK	WLWK-RCO019 - Budynek publiczny o lepszej charakterystyce energetycznej 1 szt.	162 957,35	162 957,35	€ 79 849,10	83 108,25

							WLWK-PLRO023 - Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków 1 szt. WLWK-PLRR012 - Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej 100 MWh/rok PROG-FEKP-0009 - Zmniejszenie emisji pyłu PM 10 10 Mg/rok PROG-FEKP-0010 - Zmniejszenie emisji pyłu PM 2,5 10 Mg/rok				
4	OPPT-RA-19	CP2	2(v)	Projekty w zakresie efektywnych (inteligentnych) sieci wodociągowych (w tym systemy pomiaru zużycia wody w wydzielonych obszarach sieci wodociągowej i SUW, monitoring strat sieciowych - wycieków, instalacje monitoringowe)	Miasto i Gmina Piotrków Kujawski	Przebudowa stacji uzdatniania wody w Rogalinie	TAK	<u>Wskaźnik produktu:</u> PLRO055 Liczba przebudowanych stacji uzdatniania wody – 1 szt. PLRO056 Liczb doposażonych stacji uzdatniania wody – 1 szt. <u>Wskaźniki rezultatu:</u> RCR041 Ludność przyłączona do udoskonalonych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę – 1000 osób RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 1000 osób RCO075 Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 1 szt.	1 739 130,43	1 739 130,43	760 869,56
										€ 978 260,87	
5	OPPT-RA-20	CP2	2(viii)	Infrastruktura przeznaczona dla rowerów ZIT/OPPT	Miasto i Gmina Piotrków Kujawski	Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 266 od km 47+600 do 51+576 km. od Piotrkowa Kujawskiego do granicy z miastem Radziejów.	TAK	<u>Wskaźnik produktu:</u> WLWK-RCO058 – wspierana infrastruktura rowerowa – 3976 m <u>Wskaźnik rezultatu:</u> WLWK-RCR064 – roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej – 7000 osób RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 9200 osób RCO075 Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 1 szt.	1 000 200,00	1 000 200,00	319 723,02
										€ 680 476,98	
6	OPPT-RA-21	CP2	2(i)	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Powiat Radziejowski	Kompleksowa modernizacja warsztatów ZSM w Radziejowie wraz z audytem	TAK	<u>Wskaźnik produktu</u> WLWK-RCO019 - Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej -1 szt. WK-PLRO026 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł OZE - 12,45 MWhe/rok	323 837,69	323 837,69	165 157,22
										€ 158 680,47	

							<p>WLWK-PLRO033 - Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej z OZE - 1 szt.</p> <p>WLWK-PLRO034 - Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE – 1 szt.</p> <p>WLWK-PLRO023 - Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków – 1 Szt.</p> <p>WLWK-PLRO035 - Liczba zmodernizowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE – 1 Szt.</p> <p>PROG-FEKP-0008 - Liczba audytów energetycznych objętych wsparciem w ramach dotacji – 2 Szt.</p> <p>WLWK-PLRO025 - Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne) – 1 Szt.</p> <p>WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 200 osoba</p> <p>WLWK-RCO075 - Wspierane strategię zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 1 Szt.</p> <p>Wskaźnik rezultatu:</p> <p>WLWK-RCR026 - Roczne zużycie energii pierwotnej – 230 MWh/rok</p> <p>WLWK-PLRR013 - Ilość wytworzonej energii elektrycznej ze źródeł OZE – 0,0126 MWe</p> <p>WLWK-RCR029 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych – 10,11 tony równoważnika CO2/rok</p>					
7	OPPT-RA-26	CP2	2(viii)	Infrastruktura przeznaczona dla rowerów ZIT/OPPT	Gmina Miasto Radziejów	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 266 ul. Szybka w Radziejowie od km 44+340 do km 45+730 o budowę ścieżki pieszo - rowerowej	TAK	<p>WLWK-RCO058 Wspierana infrastruktura rowerowa - 1,4 km</p> <p>WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego</p> <p>5000 osób (ludność całego miasta)</p> <p>WLWK-RCO075 Wspierane strategię zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 1 szt.</p> <p>WLWK-RCR063 Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej - 3000 osoby</p>	741 303,53	741 303,53	€ 630 108,00	111 195,53

							WLWK-RCR029 Szacowana emisja gazów cieplarnianych tona równoważnika CO2/rok - Brak danych dokumentacja jest w trakcie opracowywania				
8	OPPT-RA-27	CP2	2(i)	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Gmina Miasto Radziejów	Termomodernizacja budynków oświatowych w Radziejowie	TAK WLWK-RCO019- Budynku publicznego o udoskonalonej charakterystyce energetycznej - Brak danych dokumentacja jest w trakcie opracowywania WLWK-PLRO025-Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne) – 1 szt. WLWK-RCO074-Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego 5000 osób (ludność całego miasta) WLWK-RCO075- Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 1 szt. WLWK-RCR026- Roczne zużycie energii pierwotnej - Brak danych dokumentacja jest w trakcie opracowywania RCR029- Szacowana emisja gazów cieplarnianych - Brak danych dokumentacja jest w trakcie opracowywania	133 177,12	133 177,12		67 920,33
										€ 65 256,79	
9	OPPT-RA-28	CP2	2(i)	Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkalnych	Gmina Miasto Radziejów	Termomodernizacja komunalnych budynków mieszkalnych w Radziejowie	TAK WLWK-RCO018- Lokale mieszkalne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej - 9 Szt. WLWK-RCO074-Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 5000 osób (ludność całego miasta) WLWK-RCO075- Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego – szt. 1 WLWK-PLRO025 - Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne) – 0 szt. WLWK-RCR026- Roczne zużycie energii pierwotnej - Brak danych dokumentacja w trakcie opracowywania	58 823,53	58 823,53		8 823,53
										€ 50 000,00	

							WLWK-RCR029- Szacowana emisja gazów cieplarnianych - Brak danych dokumentacja w trakcie opracowywania								
10	OPPT-RA-29	CP2	2(iv)	Działania adaptacyjne w miastach (nasadzenia, zazielenianie miast, gospodarowanie wodami opadowymi)	Gmina Miasto Radziejów	Zagospodarowanie tzw. Błot w Radziejowie w celu adaptacji obszaru do zmian klimatu oraz na cele rekreacyjno - wypoczynkowe - I etap	TAK	WLWK-RCO026 Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu – 1 ha WLWK-RCO121 - Powierzchnia objęta środkami ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi i niekontrolowanych pożarów) – 1 ha RCO074-Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 5000 osób (ludność całego miasta) RCO075-Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 1 szt. WLWK-PLRO178 - Liczba miast wspartych w zakresie adaptacji do zmian klimatu – 1 szt. WLWK-RCR037 - Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi lub niekontrolowanych pożarów) – 3000 osób	165 883,00	165 883,00	24 883,00				
								€	141 000,00						
RAZEM CP2:								€	5 075 079,28	€	5 075 079,28	€	3 358 103,77	€	1 716 975,51
11	OPPT-RA-2	CP4	4(ii)	Inwestycje w infrastrukturę przedszkolną	Gmina Bytoń	Nasz Maluszek - upowszechnianie edukacji przedszkolnej i zmniejszenie różnic w dostępie do wychowania przedszkolnego poprzez wyposażenie i utworzenie dodatkowych miejsc w przedszkolu w Morzycach	TAK	Wskaźnik produktu PLRO123- Liczba przebudowanych lub rozbudowanych przedszkoli - 1 szt. PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS) – 1 szt. RCO066 - Pojemność klas w nowych lub zmodernizowanych placówkach opieki nad dziećmi – 70 osób RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 70 osób RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 1 szt. Wskaźnik rezultatu	235 294,00	235 294,00	35 294,00				
								€	200 000,00						

								RCR070 - Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki nad dziećmi – 70 użytkowników/rok				
12	OPPT-RA-4	CP4	4(f)	Kształcenie ogólne	Gmina Bytoń	Rozwijamy wiedzę i umiejętności uczniów w Gminie Bytoń	TAK	Wskaźniki produktu WLWK-PLFCO08 - Liczba dzieci lub uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem – 90 uczniów WLWK-PLFCO10 - Liczba obiektów edukacyjnych dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 placówka WLWK-PLFCO12 - Liczba ogólnodostępnych szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem w zakresie edukacji włączającej – 1 placówka WLWK-PLFCO06 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem – 16 nauczycieli WLWK-PLFCO07 - Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem – 1 placówka WLWK-PLFCO03 - Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem – 90 uczniów Wskaźniki rezultatu WLWK-PLFCR02 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu – 16 nauczycieli WLWK-PLFCR01 - Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu – 90 uczniów	118 608,22	118 608,22		17 791,23
											€ 100 816,99	
13	OPPT-RA-8	CP4	4(f)	Wychowanie przedszkolne	Gmina Dobrze	Zwiększenie liczby miejsc przedszkolnych na terenie gminy Dobrze	TAK	WLWK-PLFCO02 - Liczba dofinansowanych miejsc wychowania przedszkolnego – 20 osób (0 do 2024 r.) WLWK-PLFCO06 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem - 3 osoby(0 do 2024 r.)	129 545,60	129 545,60		19 431,85
											€ 110 113,75	

							WLWK-PLFCO07 - Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem – 1 podmiot (0 do 2024 r.) WLWK-PLFCR02 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu – 1 osob (0 do 2024 r.) PLFCO01 - Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej – 20 osób (0 do 2024 r.) PLFCO11 - Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnością – 20 osób (0 do 2024 r.)					
14	OPPT-RA-9	CP4	4(f)	Kształcenie ogólne	Gmina Dobrze	Podniesienie jakości kształcenia uczniów szkół podstawowych na terenie gminy Dobrze	TAK	WLWK-PLFCO06 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem – 12 osób WLWK-PLFCO07 - Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem - 2 podmioty (0 do 2024 r.) WLWK-PLFCO03 - Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem – 300 osób (0 do 2024 r.) WLWK-PLFCR02 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu – 12 osób WLWK-PLFCR01 - Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu – 30 osób (0 do 2024 r.)	103 755,22	103 755,22	€ 88 191,93	15 563,29
15	OPPT-RA-15	CP4	4(ii)	baza sportowa ****	Gmina Radziejów	Poprawa dostępności Szkoły Podstawowej w Płowcach dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym utworzenie pierwszej pełnowymiarowej Sali gimnastycznej	TAK	WLWK-RCO067 - Pojemność klas w nowych lub zmodernizowanych placówkach oświatowych – 100 osób WLWK-PLRO127 - Liczba przebudowanych lub rozbudowanych szkół – 1 szt. PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS) – 1 szt.	3 477 492,77	3 477 492,77	€ 765 967,57	2 711 525,20

							WLWK-RCR071 - Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek oświatowych - 100 użytkowników/rok RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 100 osób RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 1 szt.					
16	OPPT-RA-18	CP4	4(f)	Kształcenie ogólne	Miasto i Gmina Piotrków Kujawski	Łamanie barier w szkołach i na terenie Miasta i Gminy w Piotrkowie Kujawskim	TAK	<p><u>Wskaźniki produktu:</u> WLWK-PLFCO08– Liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach i rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem - 20 osób WLWK-PLFCO10- Liczba obiektów edukacyjnych dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 3 szt. WLWK- PLFCO12 – Liczba ogólnodostępnych szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem w zakresie edukacji włączającej - 3 szt. WLWK-PLFCO07 – Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem – 3 szt. PLFCO06 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem – 20 osób PLFCO03 - Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem – 200 osób</p> <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u> WLWL-PLFCR01- Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu – 150 osób PLFCR02 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu – 20 osób</p>	242 441,23	242 441,23	€ 206 075,05	36 366,18
17	OPPT-RA-22	CP4	4(ii)	Inwestycję w infrastrukturę kształcenia zawodowego	Powiat Radziejowski	Wyposażenie ZS RCKU w Przemysławcu w infrastrukturę kształcenia praktycznego	TAK	Wskaźniki produktu: RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 150 osób	235 294,12	235 294,12	€ 200 000,00	35 294,12

							RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 1 szt. RCO067 - Pojemność klas w nowych lub zmodernizowanych placówkach oświatowych – 150 osób PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS) – 1 szt. PLRO191 - Liczba doposażonych szkół – 1 szt. Wskaźniki rezultatu: RCR071 - Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek oświatowych - 150 użytkowników/rok					
18	OPPT-RA-23	CP4	4(ii)	Inwestycję w infrastrukturę kształcenia zawodowego	Powiat Radziejowski	Wyposażenie ZSM w Radziejowie w infrastrukturę kształcenia praktycznego	TAK	Wskaźniki produktu: RCO067 - Pojemność klas w nowych lub zmodernizowanych placówkach oświatowych – 150 osób PLRO191 - Liczba doposażonych szkół – 1 szt. RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 150 osób RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 1 szt. PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS) – 1 szt. Wskaźnik rezultatu: Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek oświatowych – 150 użytkowników/rok	294 117,65	294 117,65	€ 250 000,00	44 117,65
19	OPPT-RA-24	CP4	4(f)	Kształcenie ogólne	Powiat Radziejowski	Wsparcie szkół prowadzących kształcenie ogólne, przedstawicieli kadry oraz uczniów, dla których organem prowadzącym jest powiat radziejowski	TAK	Wskaźniki produktu: WLWK-PLFCO03 - Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem – 300 osób WLWK-PLFCO07 - Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem – 3 podmioty WLWK-PLFCO06 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek	138 526,35	138 526,35	€ 117 747,40	20 778,95

							<p>systemu oświaty objętych wsparciem – 50 osób</p> <p>WLWK-PLFCO10 - Liczba obiektów edukacyjnych dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 2 szt.</p> <p>WLWK-PLFCO08 - Liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem – 15 osób</p> <p>Wskaźnik rezultatu</p> <p>WLWK-PLFCR02 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu – 40 osób</p> <p>WLWK-PLFCR01 - Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu – 255 osób</p>				
	OPPT-RA-25	CP4	4(f)	Kształcenie zawodowe	Powiat Radziejowski	<p>Wsparcie szkół prowadzących kształcenie zawodowe, przedstawicieli kadry oraz uczniów, dla których organem prowadzącym jest powiat radziejowski</p>	TAK	<p>Wskaźniki produktu:</p> <p>PLFCO04 Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem – 300 osób</p> <p>PLEFCO05 Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach uczniowskich - 75 osób</p> <p>PLFCO06 Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem -30 osób</p> <p>PLFCO07 Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem – 6 podmiotów</p> <p>PLFCO10 Liczba obiektów edukacyjnych dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 2 szt.</p> <p>PLFCO08 Liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem – 15 osób</p> <p>Wskaźniki rezultatu:</p> <p>PLFCR01 Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu – 240 osób</p>	206 450,40	206 450,40	30 967,56
20										€ 175 482,84	

								PLFCR02 Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu – 24 osoby				
21	OPPT-RA-33	CP4	4(f)	Wychowanie przedszkolne	Gmina Radziejów	Rozwój edukacji przedszkolnej w gminie Radziejów	TAK	<p>PLFCO10 - Liczba obiektów edukacyjnych dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 szt.</p> <p>WLWK-PLFCO06 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem – 3 osoby</p> <p>PLFCO11 - Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnością – 3 szt.</p> <p>PLFCO08 - Liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem – 5 osób</p> <p>WLWK-PLFCO01 - Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej – 70 osób</p> <p>WLWK-PLFCO12 - Liczba ogólnodostępnych szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem w zakresie edukacji włączającej – 1 szt.</p> <p>WLWK-PLFCO07 - Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem – 1 szt.</p> <p>Wskaźniki rezultatu</p> <p>WLWK-PLFCR02 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu – 3 szt.</p>	48 898,97	48 898,97		7 334,84
											€	41 564,13
22	OPPT-RA-34	CP4	4(f)	Kształcenie ogólne	Gmina Radziejów	Rozwój kształcenia ogólnego w gminie Radziejów	TAK	<p>WLWK-PLFCO08 - Liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem – 20 osób</p> <p>WLWK-PLFCO10 - Liczba obiektów edukacyjnych dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 2 szt.</p> <p>WLWK-PLFCO12 - Liczba ogólnodostępnych szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem</p>	97 797,94	97 797,94		14 669,69
											€	83 128,25

								przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu – 25 osób WLWK-PLFCR01 - Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu – 150 osób				
24	OPPT-RA-36	CP4	4(f)	Kształcenie ogólne	Gmina Topólka	Rozwój kształcenia ogólnego w Gminie Topólka	TAK	Wskaźniki produktu: WLWK-PLFCO06-Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem – 12 osób WLWK-PLFCO03-Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem – 93 osoby WLWK-PLFCO07-Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem – 2 szt. WLWK-PLFCO12 -Liczba ogólnodostępnych szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem w zakresie edukacji włączającej – 2 szt. Wskaźniki rezultatu: WLWK-PLFCR02-Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu – 12 osób WLWK-PLFCR01-Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu – 93 osoby	263 462,55	263 462,55		39 519,39
Razem CP4 EFRR									€ 4 242 198,53	€ 4 242 198,53	€ 1 415 967,57	€ 2 826 230,96
Razem CP4 EFS+									€ 1 600 126,34	€ 1 600 126,34	€ 1 360 107,33	€ 240 019,01
Razem CP4 EFRR/EFS+									€ 5 842 324,88	€ 5 842 324,88	€ 2 776 074,90	€ 3 066 249,98
25	OPPT-RA-3	CP5	5(i)	Odnowa przestrzeni publicznych***	Gmina Bytoń	Modernizacja budynku w Bytoniu na potrzeby użyteczności publicznej	TAK	WSKAŹNIK PRODUKTU: Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 400 osób Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 1 szt.	232 193,78	232 193,78	€ 197 365,01	34 828,77

								Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych – 1 szt. Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 szt. WSKAŹNIK REZULTATU: Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem – 400 osób				
26	OPPT-RA-10	CP5	5(i)	Wsparcie instytucji kultury	Gmina Dobrze	Przebudowa i wyposażenie świetlic wiejskich na terenie gminy Dobrze	TAK	WLWK-PLRO141 - Liczba instytucji kultury objętych wsparciem – 3 szt. WLWK-RCO077 - Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem – 3 szt. WLWK-RCR077 - Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem – 1000 osób odwiedzających/rok WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 2500 osób WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 1 szt.	129 869,06	129 869,06	€ 110 388,70	19 480,36
27	OPPT-RA-11	CP5	5(i)	Odnowa przestrzeni publicznych***	Gmina Dobrze	Doposażenie placu zabaw i miejsca rekreacji w Dobrem.	TAK	PROG-FEKP-0045 - Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych – 1 szt. PROG-FEKP-0046 - Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych – 0,02 ha PROG-FEKP-0047 - Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem – 500 szt. WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 1600 osób WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 1 szt.	134 146,01	134 146,01	€ 114 024,11	20 121,90
28	OPPT-RA-13	CP5	5(i)	Wsparcie instytucji kultury	Gmina Osiećnicy	Rozbudowa i wyposażenie Gminnego Ośrodka	TAK	Wskaźniki produktu:	1 330 945,81	1 330 945,81	€ 1 131 303,74	199 642,07

						Kultury w miejscowości Osięciny		RCOO74 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 7368 osób RCOO75 Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 1 szt. RCO077 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem – 1 szt. PLRO141- Liczba instytucji kultury objętych wsparciem – 1 szt. PLRO132 – Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS) – 1 szt. Wskaźnik rezultatu: RCR077 Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem -1200 osób				
29	OPPT-RA-14	CP5	5(i)	Odnowa przestrzeni publicznych***	Gmina Osięciny	Modernizacja rynku w miejscowości Osięciny.	TAK	WLWK-RCOO74- Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – osoby - 7368 WLWK-RCOO75 – Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 1 szt. PROG-FEKP-0047 – Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem - 7368 osoby PROG – FEKP – 0046 – Powierzchnia obszarów objęta odnową przestrzeni publicznej –0,4558 ha	106 889,64	106 889,64	€ 90 856,16	16 033,48
30	OPPT-RA-16	CP5	5(i)	Odnowa przestrzeni publicznych***	Gmina Topólka	Przebudowa i modernizacja budynku remizy OSP w Kamieńcu wraz z wyposażeniem i utworzeniem strefy relaksu nad jeziorem Kamieniec.	TAK	Wskaźnik produktu: WLWK-RCOO74-Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 119 osoby WLWK-RCOO75-Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 1 szt. PROG-FEKP-0045-Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych – 1 szt. PROG-FEKP-0046-Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych – 0,2716 ha Wskaźniki rezultatu:	749 582,19	749 582,19	€ 637 144,86	112 437,33

								PROG-FEKP-0047-Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem - 119 osób				
31	OPPT-RA-17	CP5	5(i)	Odnowa przestrzeni publicznych***	Gmina Topólka	Przebudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania poddasza w świetlicy wiejskiej w Znaniewie na zaplecze socjalne.	TAK	Wskaźniki produktu WLWK-RCO074-Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 199 osób WLWK-RCO075-Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 1 szt. PROG-FEKP-0045-Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych – 1 szt. PROG-FEKP-0046-Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych - 1,2000 ha Wskaźniki rezultatu: - PROG-FEKP-0047 - Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem – 199 osób	117 647,06	117 647,06		17 647,06
											€ 100 000,00	
32	OPPT-RA-37	CP5	5(i)	Wsparcie rozwoju turystyki	Gmina Miasto Radziejów	Rozwój turystyki rowerowej w Radziejowie	TAK	WLWK-RCO074-Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 5000 osób WLWK-RCO075-Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 1 szt. WLWK-RCO077-Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem – 1 szt. WLWK-RCR077 -Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem osoby odwiedzające/rok – 500 osób odwiedzających /rok PLRO137 - Długość utworzonych szlaków turystycznych – 1,4 km	263 230,00	263 230,00		39 485,04
											€ 223 744,96	
33	OPPT-RA-38	CP5	5(i)	Wsparcie potencjału administracyjnego	Powiat Radziejowski	Obsługa administracyjna Stowarzyszenia Gmin i Powiatu Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Radziejowa	TAK	Wskaźnik produktu WLWK-RCO112 - Podmioty zaangażowane w przygotowanie i realizację strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 8 podmiotów	64 725,32	64 725,32		9 708,80
											€ 55 016,52	

						PROG-FEKP-0050 - Średnioroczna liczba etatów finansowanych w ramach wsparcia administracyjnego – 2 osoby Wskaźniki rezultatu: PROG-FEKP-0051 - Liczba osób objętych projektem w ramach wsparcia administracyjnego – 2 osoby				
Razem CP5							3 129 228,87	€ 3 129 228,87	€ 2 659 844,06	€ 469 384,81
							Rezerwa		280 097,21	
							EFRR	€ 12 446 506,68	€ 7 714 012,61	€ 5 012 591,28
							EFS+	€ 1 600 126,34	€ 1 360 107,33	€ 240 019,01
							RAZEM	€ 14 046 633,03	€ 9 074 119,94	€ 5 252 610,30

9.5. Lista projektów rezerwowych

Lp.	Cel polityki	Cel szczegółowy (kod)	Typ wsparcia	Beneficjent	Nazwa projektu	Czy projekt znajduje się na obszarze problemowym? (TAK/NIE)*	Całkowita wartość projektu (euro)	Koszty kwalifikowalne (euro)	Dofinansowanie UE (euro)	Wkład własny
1	CP2	2(viii)	Infrastruktura przeznaczona dla rowerów ZIT/OPPT	Gmina Dobrze	Budowa ścieżki rowerowej	TAK	200 000,00	200 000,00	€ 170 000,00	30 000,00
2	CP2	2(i)	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Gmina Dobrze	Termomodernizacja budynku remizy Ochotniczej Straży Pożarnej	TAK	200 000,00	200 000,00	€ 98 000,00	102 000,00
3	CP2	2(i)	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Gmina Dobrze	Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej	TAK	200 000,00	200 000,00	€ 98 000,00	102 000,00
4	CP2	2(v)	Projekty w zakresie efektywnych (inteligentnych) sieci wodociągowych (w tym systemy pomiaru zużycia wody w wydzielonych obszarach sieci wodociągowej i SUW, monitoring strat sieciowych - wycieków, instalacje monitoringowe)	Miasto i Gmina Piotrków Kujawski	Przebudowa stacji uzdatniania wody	TAK	1 739 130,43	1 739 130,43	€ 978 260,87	760 869,56
5	CP2	2(viii)	Infrastruktura przeznaczona dla rowerów ZIT/OPPT	Miasto i Gmina Piotrków Kujawski	Budowa ścieżki rowerowej w Mieście i Gminie Piotrków Kujawski	TAK	1 000 200,00	1 000 200,00	€ 680 476,98	319 723,02
6	CP2	2(i)	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Powiat Radziejowski	Kompleksowa modernizacja budynku użyteczności publicznej Powiatu Radziejowskiego	TAK	323 837,69	323 837,69	€ 158 680,47	165 157,22
7	CP2	2(viii)	Infrastruktura przeznaczona dla rowerów ZIT/OPPT	Gmina Miasto Radziejów	Rozbudowa drogi wojewódzkiej o budowę ścieżki pieszo - rowerowej	TAK	1 110 000,00	1 110 000,00	€ 943 500,00	166 500,00
8	CP2	2(i)	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Gmina Miasto Radziejów	Termomodernizacja budynków oświatowych w Radziejowie	TAK	300 000,00	300 000,00	€ 147 000,00	153 000,00
9	CP2	2(i)	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkalnych	Gmina Miasto Radziejów	Termomodernizacja komunalnych budynków mieszkalnych w Radziejowie	TAK	300 000,00	300 000,00	€ 147 000,00	153 000,00
10	CP2	2(iv)	Działania adaptacyjne w miastach (nasadzenia, zazielenianie miast, gospodarowanie wodami opadowymi)	Gmina Miasto Radziejów	Zagospodarowanie tzw. Błot w Radziejowie w celu adaptacji obszaru do zmian klimatu oraz na cele rekreacyjno - wypoczynkowe	TAK	550 000,00	550 000,00	€ 467 500,00	82 500,00
11	CP2	2(i)	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Gmina Bytoń	Termomodernizacja świetlicy wiejskiej	TAK	181 632,65	181 632,65	€ 89 000,00	92 632,65
12	CP2	2(i)	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Gmina Bytoń	Termomodernizacja budynków na terenie Gminy Bytoń	TAK	244 897,96	244 897,96	€ 120 000,00	124 897,96

13	CP2	2(v)	Projekty w zakresie efektywnych (inteligentnych) sieci wodociągowych (w tym systemy pomiaru zużycia wody w wydzielonych obszarach sieci wodociągowej i SUW, monitoring strat sieciowych - wycieków, instalacje monitoringowe)	Gmina Bytoń	Przebudowa stacji uzdatniania wody w Bytoniu i w Witowie	TAK	305 882,35	305 882,35	€ 260 000,00	45 882,35
14	CP2	2(iv)	Działania adaptacyjne w miastach (nasadzenia, zazielenianie miast, gospodarowanie wodami opadowymi)	Gmina Osiećciny	Zagospodarowanie terenów w Osiećcinach w celu adaptacji obszaru do zmian klimatu oraz na cele rekreacyjno - wypoczynkowe	TAK	165 883,00	165 883,00	€ 141 000,00	24 883,00
RAZEM CP2:							€ 6 821 464,09	€ 6 821 464,09	€ 4 498 418,32	€ 2 323 045,77
15	CP4	4(f)	CP4/4(f)/ Wychowanie przedszkolne-EFS+	Gmina Dobre	Zwiększenie liczby miejsc przedszkolnych na terenie gminy Dobre	TAK	100 000,00	100 000,00	€ 85 000,00	15 000,00
16	CP4	4(f)	CP4/4(f)/Kształcenie ogólne-EFS+	Gmina Dobre	Podniesienie jakości kształcenia uczniów szkół podstawowych na terenie gminy Dobre	TAK	100 000,00	100 000,00	€ 85 000,00	15 000,00
17	CP4	4(ii)	Inwestycję w infrastrukturę kształcenia zawodowego	Powiat Radziejowski	Wyposażenie ZS RCKU w Przemystce w infrastrukturę kształcenia praktycznego	TAK	235 294,12	235 294,12	€ 200 000,00	35 294,12
18	CP4	4(ii)	Inwestycję w infrastrukturę kształcenia zawodowego	Powiat Radziejowski	Wyposażenie ZSM w Radziejowie w infrastrukturę kształcenia praktycznego	TAK	294 117,65	294 117,65	€ 250 000,00	44 117,65
Razem CP4 EFRR							€ 529 411,76	€ 529 411,76	€ 450 000,00	€ 79 411,76
Razem CP4 EFS+							€ 200 000,00	€ 200 000,00	€ 170 000,00	€ 30 000,00
Razem CP4 EFRR/EFS+							€ 729 411,76	€ 729 411,76	€ 620 000,00	€ 109 411,76
19	CP5	5(i)	Odnowa przestrzeni publicznych***	Gmina Bytoń	Przebudowa placów zabaw na terenie Gminy Bytoń	TAK	130 588,24	130 588,24	€ 111 000,00	19 588,24
20	CP5	5(i)	Wsparcie instytucji kultury	Gmina Dobre	Przebudowa i wyposażenie świetlic wiejskich na terenie gminy Dobre	TAK	200 000,00	200 000,00	€ 170 000,00	30 000,00
21	CP5	5(i)	Odnowa przestrzeni publicznych***	Gmina Dobre	Doposażenie placu zabaw i miejsca rekreacji w Dobrem	TAK	150 000,00	150 000,00	€ 127 500,00	22 500,00
22	CP5	5(i)	Wsparcie instytucji kultury	Gmina Osiećciny	Rozbudowa i wyposażenie Gminnego Ośrodka Kultury w miejscowości Osiećciny	TAK	1 330 945,81	1 330 945,81	€ 1 131 303,74	199 642,07
23	CP5	5(i)	Odnowa przestrzeni publicznych***	Gmina Osiećciny	Modernizacja rynku w miejscowości Osiećciny	TAK	106 889,64	106 889,64	€ 90 856,16	16 033,48
24	CP5	5(i)	Odnowa przestrzeni publicznych***	Gmina Topólka	Przebudowa i modernizacja budynku remizy OSP wraz z wyposażeniem	TAK	258 823,53	258 823,53	€ 220 000,00	38 823,53
25	CP5	5(i)	Odnowa przestrzeni publicznych***	Gmina Topólka	Przebudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania poddasza w świetlicy wiejskiej w Znaniewie na zaplecze socjalne	TAK	129 411,76	129 411,76	€ 110 000,00	19 411,76

26	CP5	5(i)	Odnowa przestrzeni publicznych***	Gmina Miasto Radziejów	Zagospodarowanie tzw. Błot w Radziejowie w ramach odnowy przestrzeni publicznej na cele rekreacyjno – wypoczynkowe	TAK	550 000,00	550 000,00	€ 467 500,00	82 500,00
27	CP5	5(i)	Odnowa przestrzeni publicznych***	Gmina Miasto Radziejów	Uporządkowanie i zagospodarowanie terenów położonych przy ulicy Wyzwolenia w Radziejowie na cele rekreacyjno – wypoczynkowe – II etap	TAK	550 000,00	55 000,00	€ 467 500,00	- 412 500,00
28	CP5	5(i)	Odnowa przestrzeni publicznych***	Gmina Miasto Radziejów	Budowa schodów w ul. Wąskiej w Radziejowie	TAK	120 000,00	120 000,00	€ 102 000,00	18 000,00
29	CP5	5(i)	Wsparcie rozwoju turystyki	Gmina Miasto Radziejów	Rozwój turystyki rowerowej w Radziejowie	TAK	660 000,00	660 000,00	€ 561 000,00	99 000,00
30	CP5	5(i)	Wsparcie instytucji kultury	Gmina Bytoń	Przebudowa i wyposażenie świetlic wiejskich na terenie Gminy Bytoń	TAK	529 411,76	529 411,76	€ 450 000,00	79 411,76
Razem CP5								€ 4 221 070,74	€ 4 008 659,90	€ 212 410,84
								€ 11 571 946,60	€ 8 957 078,22	€ 2 614 868,38
								€ 200 000,00	€ 170 000,00	€ 30 000,00
								€ 11 771 946,60	€ 9 127 078,22	€ 2 644 868,38

10. Plan wdrożeniowy dla realizacji strategii

Za realizację ogółu ustaleń strategii terytorialnej odpowiedzialne są władze partnerstwa³², które realizują to zadanie poprzez Zespół Zadaniowy ds. Realizacji Strategii. Zespół Zadaniowy ds. Realizacji Strategii zostanie powołany spośród pracowników jst będących sygnatariuszami partnerstwa, na wniosek władz partnerstwa w uzgodnieniu ze starostą, wójtami oraz burmistrzami jst wchodzącymi w skład partnerstwa. Władze partnerstwa w uzgodnieniu ze starostą, wójtami oraz burmistrzami jst wchodzącymi w skład partnerstwa określą szczegółowe zadania Zespołu. Powyższe zadania są związane z projektem polegającym na wsparciu administracyjnym dla prowadzenia polityki terytorialnej w partnerstwie.

Rolą Zespołu będzie:

1. Bieżąca współpraca z Instytucją Zarządzającą programem regionalnym Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027 w zakresie ogółu spraw związanych z realizacją ustaleń strategii dla partnerstwa.
2. Bieżąca współpraca z beneficjentami projektów ujętych w strategii w celu optymalizacji procesu ich realizacji.
3. Bieżąca współpraca z interesariuszami procesu kształtowania rozwoju danego partnerstwa – w celu przekazywania informacji na temat postępów realizacji ustaleń strategii oraz zbierania opinii i sugestii na rzecz jego usprawnienia.
4. Monitorowanie realizacji ustaleń strategii – w tym przygotowywanie corocznego „Raportu z realizacji strategii terytorialnej dla Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Radziejowa”.
5. Prowadzenie strony www partnerstwa (jeśli zostanie podjęta decyzja o jej prowadzeniu).
6. Inicjowanie działań w kierunku aktualizacji strategii, jeśli zajdzie taka konieczność.

Plan wdrożeniowy dla realizacji strategii

Harmonogram wdrożeniowy do realizacji strategii uwzględnia wszystkie niezbędne działania i etapy związane z przygotowaniem strategii terytorialnej obszaru, które wskazano w dokumencie Polityka Terytorialna (rozdział 4).

Dane są przedstawione w formie wykresu Gantta i tabel (Kontraktacja narastająco oraz Złożone wnioski o płatność narastająco).

³² Organy statutowe zarządzające partnerstwem

Harmonogram wdrożeniowy dla realizacji strategii

Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania	Zadanie	Rok	2022				2023				2024				2025				2026				2027				2028				2029					
		Kwartał	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV		
Partnerstwo OPPT Radziejowa	Zawiązanie się partnerstwa					x																														
Partnerstwo OPPT Radziejowa	Zatwierdzenie strategii wraz z listą projektów przez partnerstwo																																			
Partnerstwo OPPT Radziejowa	Zaopiniowanie dokumentu przez IZ FEdKP																																			
Partnerstwo OPPT Radziejowa	Podpisanie Porozumienia terytorialnego																																			
Partnerstwo OPPT Radziejowa	Określenie terminów aplikowania o środki w ramach FEdKP przy uwzględnieniu harmonogramu naboru wniosków dla FEdKP																																			
Partnerstwo OPPT Radziejowa	Zakończenie procesu wdrażania założeń strategii obszarowych																																			

Kontraktacja narastająco

Kontraktacja (narastająco)				
		EFRR		EFS+
Rok	Liczba projektów planowanych do złożenia	Wartość dofinansowania z projektów planowanych do złożenia (euro)	Liczba projektów planowanych do złożenia	Wartość dofinansowania z projektów planowanych do złożenia (euro)
2023	12	2 287 795,25	1	117 747,40
2024	8	3 243 483,27	6	911 592,50
2025	3	1 902 636,88	3	330 767,43
	23	7 433 915,40	10	1 360 107,33

Złożone wnioski o płatność narastająco

Złożone wnioski o płatność (narastająco)				
Cele pośrednie				
		EFRR		EFS+
Rok	Procent liczony od wartości środków dedykowanych	Wartość złożonych wniosków o płatność (euro)	Procent liczony od wartości środków dedykowanych	Wartość złożonych wniosków o płatność (euro)
2023				
2024				
2025	20	1 486 783,00	20	272 021,47
2026	20	1 486 783,00	20	272 021,47
2027	20	1 486 783,00	20	272 021,47
2028	20	1 486 783,00	20	272 021,47
2029	20	1 486 783,40	20	272 021,45
Cel końcowy	100	7 433 915,40	100	1 360 107,33

W dniu 19 grudnia 2023 r. zostało zawarte Porozumienie Terytorialne pomiędzy Województwem Kujawsko-Pomorskim, reprezentowanym przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego, pełniącym funkcję Instytucji Zarządzającej programem regionalnym Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027 a Stowarzyszeniem Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Powiatu Radziejowskiego, zwanym „Partnerstwem JST”. Porozumienie zostało zawarte na podstawie art. 14 rb ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2023 r. poz. 1259 z późn. zm.), mając na względzie właściwe przepisy krajowe i unijne związane z wdrażaniem polityki spójności w latach 2021-2027. Porozumienie Terytorialne określa zasady i zakres współpracy między Województwem Kujawsko-Pomorskim, a Partnerstwem JST. Integralną część Porozumienia stanowią następujące załączniki: 1. Lista przedsięwzięć priorytetowych; 2. Lista przedsięwzięć warunkowych (lista rezerwowa); 3. Fiszki przedsięwzięć priorytetowych; 4. Harmonogram przygotowania, realizacji oraz płatności dotyczących przedsięwzięć priorytetowych; 5. Wartości wskaźników produktu i rezultatu zaplanowane do realizacji w ramach obszarów dedykowanych IIT dla OPPT.

W ramach Porozumienia Terytorialnego prowadzona będzie systematyczna ewaluacja postępów w realizacji Strategii, w tym w zakresie osiągniętych wskaźników produktu i rezultatu projektów ujętych na liście przedsięwzięć priorytetowych. Na podstawie analizy wyników przeprowadzonej ewaluacji realizacji założeń Strategii oraz na zgłoszenie poszczególnych członków Stowarzyszenia Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Powiatu Radziejowskiego Strategia będzie aktualizowana w drodze uchwał Stowarzyszenia. Porozumienie Terytorialne w stosunku do Strategii IIT dla OPPT zapewnia większą elastyczność w zakresie możliwości dokonywania przez Beneficjentów modyfikacji wartości dofinansowania projektów przewidzianych do realizacji. Zgodnie z § 9 ust. 3 Porozumienia Terytorialnego, dokument ten może być zmieniany na wniosek stron, bez konieczności natychmiastowego wprowadzania zmian w Strategii IIT dla OPPT (strategia może być aktualizowana maksymalnie 2 razy w roku).

Projekty, które z uzasadnionych przyczyn nie będą mogły być realizowane, będzie można zastępować w ramach istniejących w strategii obszarów wsparcia, z uwzględnieniem przyznanej alokacji i zbliżonych wartości wskaźników. Wszelkie zmiany poza ww. będą wymagały weryfikacji i zgodności z polityką terytorialną województwa i konsultowane z IZ FEDKP.

11. Plan finansowy

Lp.	Nazwa projektu	Koszt całkowity (euro)	Źródła finansowania (wkład UE, środki krajowe, środki własne, budżet państwa)	Wydatki planowane w latach							
				2023 r.	2024 r.	2025 r.	2026 r.	2027 r.	2028 r.	2029 r.	
1	Budowa ścieżki rowerowej do Kłonowa	575 238,65	EFRR - 488 952,85 euro, wkład własny - 86 285,80 euro		575 238,65						
2	Termomodernizacja budynku remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Bronisławiu	174 527,98	EFRR - 85 518,71 euro, wkład własny - 89 009,27 euro		174 527,98						
3	Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Dobrem	162 957,35	EFRR - 79 849,10 euro, wkład własny - 83 108,25 euro		162 957,35						
4	Przebudowa stacji uzdatniania wody w Rogalinie	1 739 130,43	EFRR - 978 260,87 euro, wkład własny - 760 869,56 euro		1 000 000,00	739 130,43					
5	Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 266 od km 47+600 do 51+576 km. od Piotrkowa Kujawskiego do granicy z miastem Radziejów.	1 000 200,00	EFRR - 680 476,98 euro, wkład własny - 319 723,02 euro			1 000 200,00					
6	Kompleksowa modernizacja warsztatów ZSM w Radziejowie wraz z audytem	323 837,69	EFRR - 158 680,47 euro, wkład własny - 165 157,22 euro			150 000,00	173 837,69				

7	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 266 ul. Szybka w Radziejowie od km 44+340 do km 45+730 o budowę ścieżki pieszo - rowerowej	741 303,53	EFRR - 630 108 euro, wkład własny - 111 195,53 euro		741 303,53					
8	Termomodernizacja budynków oświatowych w Radziejowie	133 177,12	EFRR - 65 256,79 euro, wkład własny - 67 920,33 euro			133 177,12				
19	Termomodernizacja komunalnych budynków mieszkalnych w Radziejowie	58 823,53	EFRR - 50 000 euro, wkład własny - 8 823,53 euro			58 823,53				
10	Zagospodarowanie tzw. Błot w Radziejowie w celu adaptacji obszaru do zmian klimatu oraz na cele rekreacyjno - wypoczynkowe - I etap	165 883,00	EFRR - 141 000 euro, wkład własny - 24 883 euro			165 883,00				
RAZEM CP2:		€ 5 075 079,28		€ -	€ 2 654 027,51	€ 2 247 214,08	€ 173 837,69	€ -	€ -	€ -
11	Nasz Maluszek - upowszechnianie edukacji przedszkolnej i zmniejszenie różnic w dostępie do wychowania przedszkolnego poprzez wyposażenie i utworzenie dodatkowych miejsc w przedszkolu w Morzycach	235 294,00	EFRR - 200 000 euro, wkład własny - 35 294 euro			135 294,00	100 000,00			

12	Rozwijamy wiedzę i umiejętności uczniów w Gminie Bytoń	118 608,22	EFS - 100 816, 99 euro, wkład własny 17 791,23 euro			50 000,00	68 608,22			
13	Zwiększenie liczby miejsc przedszkolnych na terenie gminy Dobre	129 545,60	EFS - 110 113, 75 euro, wkład własny - 19 431,85 euro			129 545,60				
14	Podniesienie jakości kształcenia uczniów szkół podstawowych na terenie gminy Dobre	103 755,22	EFS - 88 191,93 euro, wkład własny - 15 563,29 euro			103 755,22				
15	Poprawa dostępności Szkoły Podstawowej w Płowcach dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym utworzenie pierwszej pełnowymiarowej Sali gimnastycznej	3 477 492,77	EFRR - 765 967,57 euro, wkład własny 2 711 525,20 euro			1 500 000,00	1 977 492,77			
16	Łamanie barier w szkołach i przedszkolach na terenie Miasta i Gminy w Piotrkowie Kujawskim	242 441,23	EFS - 206 075,05 euro, wkład własny - 36 366,18 euro			42 441,23	200 000,00			
17	Wyposażenie ZS RCKU w Przemystce w infrastrukturę kształcenia praktycznego	235 294,12	EFRR - 200 000 euro, wkład własny - 35 294,12 euro				235 294,12			
18	Wyposażenie ZSM w Radziejowie w infrastrukturę	294 117,65	EFRR - 250 000 euro, wkład własny 44 117,65 euro				294 117,65			

	kształcenia praktycznego									
19	Wsparcie szkół prowadzących kształcenie ogólne, przedstawicieli kadry oraz uczniów, dla których organem prowadzącym jest powiat radziejowski	138 526,35	EFS - 117 747,40 euro, wkład własny 20 778,95 euro				50 000,00	50 000,00	38 526,35	
20	Wsparcie szkół prowadzących kształcenie zawodowe, przedstawicieli kadry oraz uczniów, dla których organem prowadzącym jest powiat radziejowski	206 450,40	EFS - 175 482,84 euro, wkład własny – 30 967,56 euro				150 000,00	50 000,00	6 450,40	
21	Rozwój edukacji przedszkolnej w gminie Radziejów	48 898,97	EFS - 41 564,13 euro, wkład własny 7 334,84 euro			48 898,97				
22	Rozwój kształcenia ogólnego w gminie Radziejów	97 797,94	EFS - 83128,25 euro, wkład własny 14 669,69 euro			50 000,00	47 797,94			
23	Rozwój kształcenia ogólnego w Gminie Osiećciny	250 639,86	EFS - 213 043,83 euro, wkład własny 37 596,03 euro				100 000,00	100 000,00	50 639,86	
24	Rozwój kształcenia ogólnego w Gminie Topólka	263 462,55	EFS 223 943,16 euro, wkł. własny 39 519,39 euro				163 462,55	100 000,00		
Razem CP4 EFRR		€ 4 242 198,53		€ -	€ -	€ 1 635 294,00	€ 2 606 904,54	€ -	€ -	€ -

Razem CP4 EFS+		€ 1 600 126,34		€ -	€ -	€ 424 641,02	€ 779 868,71	€ 300 000,00	€ 95 616,61	€ -
Razem CP4 EFRR/E FS+		€ 5 842 324,88		€ -	€ -	€ 2 059 935,02	€ 3 386 773,25	€ 300 000,00	€ 95 616,61	€ -
25	Modernizacja budynku w Bytoniu na potrzeby użyteczności publicznej	232 193,78	EFRR - 197 365,01 euro, wkład własny - 34 828,77 euro				200 000,00	32 193,78		
26	Przebudowa i wyposażenie świetlic wiejskich na terenie gminy Dobre	129 869,06	EFRR - 110 388,70 euro, wkład własny - 19 480,36 euro		50 000,00	79 869,06				
27	Doposażenie placu zabaw i miejsca rekreacji w Dobrem.	134 146,01	EFRR - 114 024,11 euro, wkład własny - 20 121,90 euro		50 000,00	84 146,01				
28	Rozbudowa i wyposażenie Gminnego Ośrodka Kultury w miejscowości Osiecinie	1 330 945,81	EFRR - 1 131 303,74 euro, wkład własny 199 642,07 euro			1 000 000,00	330 945,81			
29	Modernizacja rynku w miejscowości Osiecinie.	106 889,64	EFRR - 90 856,16 euro, wkład własny - 16 033,48 euro			50 000,00	56 889,64			
30	Przebudowa i modernizacja budynku remizy OSP w Kamieńcu wraz z wyposażeniem i utworzeniem strefy relaksu nad jeziorem Kamieniec.	749 582,19	EFRR 637 144,86 euro, wkł. własny 112 437,33 euro			500 000,00	249 582,19			

31	Przebudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania poddasza w świetlicy wiejskiej w Znaniewie na zaplecze socjalne.	117 647,06	EFRR - 100 000 euro, wkład własny 17 647,06 euro		67 647,06	50 000,00				
32	Rozwój turystyki rowerowej w Radziejowie	263 230,00	EFRR - 223 744,96 euro, wkład własny - 39 485,04 euro		150 000,00	113 230,00				
33	Obsługa administracyjna Stowarzyszenia Gmin i Powiatu Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Radziejowa	64 725,32	EFRR - 55 016,52 euro, wkład własny 9 708,80 euro	14 725,32	15 000,00	15 000,00	10 000,00	5 000,00	5 000,00	
Razem CP5 EFRR		3 129 228,87		€ -	€ 114 725,32	€ 1 946 662,13	€ 1 015 647,64	€ 42 193,78	€ 5 000,00	€ 5 000,00
	EFRR	12 446 506,68		€ -	€ 2 768 752,83	€ 5 829 170,21	€ 3 796 389,87	€ 42 193,78	€ 5 000,00	5 000
	EFS+	1 600 126,34		€ -	€ -	€ 424 641,02	€ 779 868,71	€ 300 000,00	€ 95 616,61	0
	RAZEM	14 046 633,03		€ -	€ 2 768 752,83	€ 6 253 811,23	€ 4 576 258,58	€ 342 193,78	€ 100 616,61	5 000

12. Opis procesu zaangażowania partnerów zewnętrznych

Od I kw. 2022 r. rozpoczęły się prace nad realizacją polityki terytorialnej Radziejowa. Wszystkie jednostki samorządu terytorialnego zadeklarowały wolę podjęcia współpracy, budowania partnerstwa oraz wypracowania listy zadań w ramach OPPT Radziejowa. W poszczególne etapy prac związanych z określeniem założeń rozwoju OPPT Radziejowa oraz sposobu ich realizacji zaangażowane zostały wszystkie samorządy wchodzące obejmujące swym zasięgiem powiat radziejowski i weszły w skład OPPT Radziejowa. Poszczególne samorządy włączyły w proces przygotowania strategii działających na swoim terenie partnerów społecznych i gospodarczych, podmiotów reprezentujących społeczeństwo osób o specjalnych potrzebach, z zachowaniem równości płci i niedyskryminacji. W proces tworzenia przedsięwzięć strategii terytorialnej zaangażowani byli mieszkańcy, przedsiębiorcy, podmioty sektora pozarządowego, jednostki organizacyjne samorządów do spraw: oświaty, gospodarki komunalnej, ochrony środowiska, dróg. Do procesu włączenia w prace strategii zostali zaangażowani radni gminni i powiatowi, sołtysi, którzy jako przedstawiciele mieszkańców bezpośrednio zbierają informację o potrzebach poszczególnych miejscowości i ich mieszkańców.

Zbieranie danych do sporządzenia przedsięwzięć do realizacji OPPT Radziejowa, na wstępnym etapie prowadzone było w sposób niesformalizowany. Do czasu zawięzania partnerstwa podmioty publiczne wyłoniły działania mieszczące się celach polityki terytorialnej, które były weryfikowane przez IZ FEdKP w zakresie poprawności sformułowania projektów. Jednostki samorządu terytorialnego będące realizatorami zadań publicznych w codziennym funkcjonowaniu mieszkańców, z uwagi na duże doświadczenie i znajomość lokalnego środowiska dobrało metody współpracy z ww. podmiotami ze swego obszaru w sposób najbardziej adekwatny. Na komisjach rad, sesjach rad zbierane były problemy, z którymi zmagają się mieszkańcy i na tej postawie identyfikowano najpilniejsze potrzeby. Następnie, mając na względzie spójność założeń, rozwoju danej gminy i możliwości finansowania ze środków wewnętrznych na szczeblu poszczególnych gmin nastąpił proces weryfikacji zgłoszonych obszarów problemowych i propozycji projektów. W tym celu każdy z partnerów Stowarzyszenia dokonał prezentacji swoich potrzeb, celów strategicznych w zakresie rozwiązania zidentyfikowanych na szczeblu własnego samorządu problemów i zgłosił do projektu strategii terytorialnej. Zgłoszone, w początkowej fazie projektowania, potrzeby finansowe znacznie przewyższały możliwości finansowania z PT. Wynikało to często z przedstawianiem działań do realizacji, które nie mieściły się w zakresie interwencji PT. Po ustaleniu działań wpisujących się w cele szczegółowe poszczególnym obszarów wsparcie, przedsięwzięcia zostały odpowiednio sklasyfikowane. Równocześnie trwał proces zawięzania partnerstwa, który ostatecznie dokonał się 3 listopada 2022 r. Zawięzanie partnerstwa w formie stowarzyszenia i wybranie jego władz pozwoliło na stworzenie listy projektów podstawowych i podpisanie Porozumienia Terytorialnego 19 grudnia 2023 r.

Projekty, które mieszczą się w zakresie interwencji Polityki Terytorialnej, jednak nie znalazły się na liście projektów podstawowych, z uwagi na ograniczenia finansowe, zostały powielone na liście projektów rezerwowych.

W Stowarzyszeniu przewidziano statutowo udział członków wspierających oraz działanie grup doradczych powoływanych w miarę potrzeb, co daje rękojmię wpływu mieszkańców obszaru OPPT na politykę terytorialną poprzez udział w zebraniach Stowarzyszenia i konsultowania planowanych do realizacji przedsięwzięć. Podjęta współpraca z członkami wspierającymi stowarzyszenia pozwoli na stałą i bieżącą współpracę z partnerami zewnętrznymi podczas całego procesu realizacji i aktualizacji dokumentu Strategii OPPT.

13. Sprawozdanie z konsultacji społecznych

Rozdział zostanie uzupełniony po przeprowadzeniu konsultacji społecznych.

14. System monitorowania strategii terytorialnej

Niezbędnym elementem oceny, czy realizacja ustaleń strategii postępuje prawidłowo, jest monitorowanie tego procesu.

Monitoring będzie obejmował pojedyncze projekty oraz wskaźniki. Natomiast biorąc pod uwagę zapisy dokumentu Polityka Terytorialna monitoring obejmuje:

- 1) monitoring postępu finansowego dla wszystkich projektów, tj.:
 - a) monitoring poziomu złożonych wniosków o dofinansowanie (zbiorcze zestawienie dla wszystkich projektów za dany rok) – wartości określone w strategii i Porozumieniu Terytorialnym,
 - b) monitoring poziomu złożonych wniosków o płatność (zbiorcze zestawienie dla wszystkich projektów za dany rok),
 - c) monitoring przestrzegania terminów realizacji projektów określonych w strategiach terytorialnych i Porozumieniu Terytorialnym;
- 1) monitoring postępu rzeczowego dla wszystkich projektów tj.:
 - a) monitoring wskaźników programowych (z podziałem na poszczególne CP) – wartości pośrednie i końcowe.

Na podstawie monitoringów podejmowane mają być ewentualne decyzje co do aktualizacji strategii, czy podejmowania działań naprawczych, korygujących.

Terminy, w których będą przekazywane przez partnerstwa sprawozdania zostaną określone przez IZ. Wzory formularzy mają być opracowane przez IZ.

Ustala się następujące założenia realizacji tego procesu:

Podmiotem odpowiedzialnym za prowadzenie procesu monitorowania są władze partnerstwa³³, które realizują zadanie poprzez powołanie zespołu zadaniowego dedykowanego do prowadzenia monitorowania w całym okresie realizacji ustaleń strategii. Jeśli nie zostanie to ustalone inaczej, zadanie monitorowania będzie realizowane przez Zespół Zadaniowy ds. Realizacji Strategii, o którym mowa w rozdziale „Plan wdrożeniowy dla realizacji strategii”.

Monitorowaniu podlega realizacja każdego z projektów strategii (o których mowa w rozdziale „Lista projektów podstawowych (wraz z informacją na temat sposobu ich wyboru oraz powiązania z innymi projektami)”) oraz stan wskaźników realizacji strategii (o których mowa w rozdziale „Oczekiwane wskaźniki produktu i rezultatu realizacji strategii”).

Monitorowanie jest procesem ciągłym, ale wymiernym rezultatem tego procesu będzie sporządzenie raz w roku publikacji pn. „Raport z realizacji ustaleń strategii terytorialnej dla Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Radziejowa” (zwany dalej Raportem). Raport za dany rok powinien być sporządzony nie później niż do końca miesiąca marca roku następującego po roku, za który jest sporządzany i zostać przyjęty przez władze partnerstwa nie później niż do końca miesiąca maja roku następującego po roku, za który jest sporządzany. W okresie jednego tygodnia po przyjęciu, Raport zostaje przekazany do Instytucji Zarządzającej programem regionalnym Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027 oraz zostaje opublikowany na stronach www: partnerstwa (jeśli prowadzi stronę) oraz wszystkich jst będących sygnatariuszami partnerstwa.

³³ Organy statutowe zarządzające partnerstwem

Do udziału w procesie monitorowania zobowiązani są wszyscy beneficjenci projektów, których obowiązkiem jest przekazanie zespołowi zadaniowemu dedykowanemu do prowadzenia monitorowania, corocznie do końca lutego, danych i informacji niezbędnych do przygotowania Raportu za rok poprzedni.

Raport sporządzany jest do końca realizacji ustaleń strategii. Jeśli planowane zadania zostaną zrealizowane przed zakończeniem perspektywy finansowej 2021-2027 – nie zachodzi potrzeba sporządzania raportu dla okresu po zakończeniu realizacji strategii. Jeżeli dany projekt zostanie zrealizowany przed zakończeniem obowiązywania strategii, jest wskazywany w Raporcie z odpowiednią adnotacją.

W przypadku zmiany ustaleń strategii dotyczącej listy projektów, do końca okresu monitorowania należy w Raporcie uwzględnić zarówno projekty dodane, jak i projekty, które zostały z niej usunięte – wraz z zamieszczeniem stosownej informacji o usunięciu projektu i podaniem roku usunięcia projektu i od którego roku realizowany jest projekt włączony do strategii.

Raport składa się z następujących, obligatoryjnie wymaganych, części:

- a) Charakterystyki działań oraz efektów realizacji projektów strategii, realizowanej poprzez wypełnienie „Karty monitorowania stanu realizacji projektu strategii”, której wzór został zamieszczony poniżej.
- b) Analizy stanu wskaźników realizacji strategii, realizowanej poprzez wypełnienie „Karty monitorowania stanu realizacji wskaźników strategii”, której wzór został zamieszczony poniżej.
- c) Podsumowania zawierającego najważniejsze wnioski z dokonanej analizy. W szczególności należy zwrócić uwagę na: zidentyfikowane ryzyka realizacji wraz z propozycją ich zminimalizowania, zidentyfikowane możliwości usprawniania realizacji ustaleń strategii, zidentyfikowane projekty, które rekomenduje się do usunięcia ze strategii podczas jej formalnej aktualizacji.

Wzór „Karty monitorowania stanu realizacji projektu strategii”

Rok, za który podawana jest informacja	
Numer projektu	
Nazwa projektu	
Beneficjent	
Imię, nazwisko i dane kontaktowe osoby przedstawiającej dane źródłowe do Raportu	
Syntetyczny opis działań prowadzonych na rzecz realizacji projektu w roku, za	

który sporządza się Raport ³⁴								
Etap realizacji projektu na koniec roku, za który sporządza się Raport ³⁵								
Czy dostrzega się ryzyka dla kontynuacji realizacji projektu? Jeśli tak – należy je scharakteryzować								
Czy dostrzega się możliwości usprawnienia procesu realizacji projektu? Jeśli tak – należy je scharakteryzować								
Ewentualne informacje dodatkowe istotne dla procesu realizacji strategii w zakresie danego projektu ³⁶								
Stan realizacji wskaźników projektu								
Nazwa i miara wskaźnika	Wartość docelowa zadeklarowana w strategii	Stan wskaźnika na koniec roku:						
		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Wskaźnik 1								
Wskaźnik 2								
...								

Wyjaśnienia: Oceny etapu realizacji projektu na koniec roku, za który sporządza się Raport, należy dokonać wg następujących kryteriów zaawansowania prac:

- 1) etap „zero” – prace nie zostały rozpoczęte,
- 2) etap I – prace w fazie przygotowawczej - etap obejmuje opracowanie koncepcji projektu i harmonogramu prac, powołanie partnerów społecznych,
- 3) etap II – prace realizacyjne w fazie początkowej,
- 4) etap III – prace realizacyjne w fazie zaawansowanej,

Wskazuje się następujące możliwości oceny zaawansowania:

- w przypadku projektów o charakterze wieloletnim, za *prace realizacyjne w fazie początkowej* (etap II) należy uznać prace realizowane do osiągnięcia 30% założonego czasu realizacji projektu; po przekroczeniu tej wartości stan zaawansowania ocenia się jako *prace realizacyjne w fazie*

³⁴ Jeżeli w danym roku raportowym w przypadku opisywanego projektu nie były prowadzone żadne działania, w tym polu należy o tym poinformować

³⁵ Patrz wyjaśnienia poniżej tabeli.

³⁶ W tym polu należy podać informację, jeśli projekt został usunięty lub wprowadzony do strategii w wyniku zmiany strategii.

zaawansowanej (etap III); alternatywnie dopuszcza się pomiar na podstawie zaangażowania środków, to znaczy za prace realizacyjne w fazie początkowej (etap II) należy uznać prace realizowane do osiągnięcia 30% założonego wydatkowania środków; po przekroczeniu tej wartości stan zaawansowania ocenia się jako prace realizacyjne w fazie zaawansowanej (etap III); raz przyjętą metodę pomiaru należy stosować do zakończenia projektu,

- w przypadku projektów, których postęp mierzony jest poprzez sukcesywnie narastanie wartości wskaźnika, zmierzające do osiągnięcia założonej wartości docelowej, za prace realizacyjne w fazie początkowej (etap II) należy uznać prace realizowane do osiągnięcia 30% założonej w projekcie wartości wskaźnika docelowego; po przekroczeniu tej wartości stan zaawansowania ocenia się jako prace realizacyjne w fazie zaawansowanej (etap III),
- w przypadku projektów, które składają się z określonej liczby zaplanowanych do realizacji działań, za prace realizacyjne w fazie początkowej (etap II) należy uznać prace realizowane do osiągnięcia 30% łącznej liczby określonych do wykonania działań; po przekroczeniu tej wartości stan zaawansowania ocenia się jako prace realizacyjne w fazie zaawansowanej (etap III),
- w przypadku projektów o charakterze inwestycyjnym, za prace realizacyjne w fazie początkowej (etap II) należy uznać prace projektowe oraz uzyskanie niezbędnych pozwoleń i uzgodnień, natomiast za prace realizacyjne w fazie zaawansowanej (etap III) uznaje się fizyczne wykonawstwo prac,
- w przypadku projektów, których ocena stopnia zaawansowania nie mieści się w podanych powyżej kryteriach, następuje ocena indywidualna.

5) etap IV – prace zostały zakończone, projekt został zrealizowany.

6) etap „rezygnacja z projektu” – dotyczy projektów, od których realizacji odstąpiono w danym roku, projekt nie będzie reaktywowany, przy aktualizacji dokumentu strategii, projekt zostanie usunięty z listy projektów.

Wzór „Karty monitorowania stanu realizacji wskaźników strategii”

Stan realizacji wskaźników strategii								
Nazwa i miara wskaźnika	Wartość docelowa zadeklarowana w strategii	Stan wskaźnika na koniec roku:						
		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Wskaźniki dla projektów z zakresu CP1								
Wskaźnik 1								
Wskaźnik 2								
...								
Wskaźniki dla projektów z zakresu CP2								
Wskaźnik 1								
Wskaźnik 2								
...								

Dodatkowe informacje/wyjaśnienia dotyczące stanu realizacji wskaźników – jeśli zachodzi taka potrzeba ³⁷	
Wskaźnik x	
Wskaźnik y	
Wskaźnik z	
...	

³⁷ Ta część tabeli jest wypełniana, jeśli w zakresie realizacji poszczególnych wskaźników miały miejsce szczególne uwarunkowania, wpływające na nietypowy przebieg realizacji projektów, a więc narastania wartości wskaźników (np. nastąpiła zmiana strategii polegająca na usunięciu lub dodaniu projektów, co wpływa na wartość docelową danego wskaźnika), lub są to informacje istotne dla zrozumienia procesu realizacji strategii; w tym miejscu należy także podać informacje, jeśli wszystkie projekty składające się na dany wskaźnik zostały zrealizowane i wskaźnik nie będzie już w przyszłości podlegał zmianom; w tym miejscu należy także podać informacje, jeśli projekty składające się na dany wskaźnik nie zostały zrealizowane w całości, a więc wskaźnik docelowy dla strategii także nie zostanie zrealizowany w pierwotnie planowanej skali.